

**Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ**

ΑΓΓΕΛΙΚΗ Γ. ΚΟΥΡΑΚΗ

ΠΜΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΔΙΕΘΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ, ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΠΜΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΙΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΙΕΘΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ, ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ
ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΕΤΟΣ: 2013-2015

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ:

Ο ρόλος και η λειτουργία της Διεθνούς Οργάνωσης Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (IOSCO), της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) και η συνεργασία τους με τις εθνικές εποπτικές αρχές.

Επιβλέπων καθηγητής: Χρήστος Βλ. Γκόρτσος

Συγγραφή: Αγγελική Γ. Κουράκη

A.M.: 1213M058

Αθήνα, Δεκέμβριος 2015

“Globalization requires us to act in consistent ways. If we don’t do that, we have fragmentation, we have regulatory arbitrage and in the worst cases a race to the bottom. We have just agreed . . . to look much more deeply at how we can coordinate our regulatory efforts on a global level.”

David Wright, IOSCO General Director

Συνοπτικός πίνακας περιεχομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:	10
Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ (IOSCO) ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΡΕΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΗΣ IOSCO (ΜΜΟΥ IOSCO)	10
ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ: ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ – INTERNATIONAL ORGANIZATION OF SECURITIES COMMISSIONS (IOSCO)	10
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	10
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Β: IOSCO: ΙΣΤΟΡΙΑ, ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	16
ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ: ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΡΕΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΗΣ IOSCO (ΜΜΟΥ IOSCO)	33
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Α: Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ IOSCO ΜΕ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΠΟΠΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	33
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΕΙΔΙΚΑ Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΠΟΛΥΜΕΡΟΥΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ ΣΥΝΑΝΤΙΛΗΨΗΣ (ΜΜΟΥ IOSCO) ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ, ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	48
Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΡΧΗ ΚΙΝΗΤΩΝ ΑΞΙΩΝ (ESMA) ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΡΕΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ – MULTILATERAL MEMORANDUM OF UNDERSTANDING ON COOPERATION ARRANGEMENTS AND EXCHANGE OF INFORMATION (ΜΜΟΥ ESMA)	48
ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ: Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΡΧΗ ΚΙΝΗΤΩΝ ΑΞΙΩΝ (ESMA)	48
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΙΣΤΟΡΙΑ, ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	48
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΈΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ESMA ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ	62
ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗ: ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΡΕΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΗΣ ESMA	66
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Α: Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ	66
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΕΙΔΙΚΑ Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΜΜΟΥ ESMA	70
ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	77
ΠΗΓΕΣ	80
Α. ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ	80
Β. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ	80
Γ. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	84

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:	10
Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ (IOSCO) ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΡΕΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΗΣ IOSCO (ΜΜΟΥ IOSCO)	10
ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ: ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ – INTERNATIONAL ORGANIZATION OF SECURITIES COMMISSIONS (IOSCO)	10
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	10
1. Η Παγκοσμιοποίηση του Διοικητικού Δικαίου ή το Διοικητικό Δίκαιο της Παγκόσμιας Διακυβέρνησης.	10
1.1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις	10
1.2. Το Παγκόσμιο Διοικητικό Δίκαιο στο Διεθνές Χρηματοπιστωτικό Σύστημα	10
1.3. Οι τέσσερις φάσεις της δικαιοποίησης	11
1.4. Υποχρέωση λογοδοσίας (accountability)	12
1.5. Τα επίπεδα του Παγκόσμιου Διοικητικού Δικαίου	12
2. Οι διοικητικές διαδικασίες	13
2.1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις	13
2.2. Νομιμοποίηση	14
2.3. Διαδικαστικοποίηση	14
2.4. Δικαιώματα και Υποχρεώσεις	14
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Β: IOSCO: ΙΣΤΟΡΙΑ, ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	16
1. Ιστορική εξέλιξη και νομικό πλαίσιο	16
1.1. Ιστορική εξέλιξη	16
1.2. Σύσταση, έδρα, σκοπός.	17
1.3. Το νομικό πλαίσιο της IOSCO	17
1.3.1. Η (αμφιλεγόμενη) νομική φύση της IOSCO.	17
2. Στόχοι και Προτεραιότητες της IOSCO	18
2.1. Στόχοι	18
2.2. Προτεραιότητες	19
3. Η Διακυβέρνηση της IOSCO: Τα μέλη και οι Επιτροπές	20
3.1. Τα μέλη	20
3.1.1. Τα Τακτικά μέλη (Full members)	21
3.1.2. Τα Συνδεδεμένα μέλη (Associate members)	22
3.1.3. Τα Συνεργαζόμενα μέλη (Affiliate members)	22
3.2. Οι Επιτροπές: Τα όργανα της IOSCO και η διανομή των αρμοδιοτήτων	23
3.2.1. Η Επιτροπή των Προέδρων	23
3.2.2. Το Διοικητικό Συμβούλιο της IOSCO	24
3.2.3. Η Επιτροπή Αναπτυσσόμενων και Αναδυόμενων Αγορών (Growth and Emerging Markets Committee: GEM)	25
3.2.4. Οι Περιφερειακές Επιτροπές (Regional Committees)	26
3.2.5. Η Συμβουλευτική Επιτροπή Συνεργαζόμενων Μελών (πρώην Συμβουλευτική Επιτροπή αυτορρυθμιζόμενων οργανισμών - Self-Regulatory Organizations Consultive Committee- SROsCC-)	27

3.3 Η αυτορρύθμιση (self-regulation) ως τρόπος λειτουργίας της IOSCO	28
3.4. Γενική Γραμματεία	28
3.5. Διαδικασία λήψης αποφάσεων – Νομοπαρασκευαστική διαδικασία	29
3.6. Ψηφοφορία	31
ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ: ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΡΕΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΗΣ IOSCO (ΜΜΟU IOSCO)	33
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Α. Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ IOSCO ΜΕ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΠΟΠΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	33
1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις	33
2. Τα Διμερή Μνημόνια Συνεργασίας	33
3. Τα Πολυμερή Μνημόνια Συνεργασίας	34
4. Το Πολυμερές Μνημόνιο Συναντίληψης για την Συνεργασία και την Ανταλλαγή Πληροφοριών της IOSCO (Μάιος 2002/Αναθεωρημένο 2012) - <i>Multilateral Memorandum of Understanding Concerning Consultation and Cooperation and the Exchange of Information (MMoU IOSCO)</i>	34
4.1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις	34
4.2. Σκοπός	35
4.3. Ιστορικό πλαίσιο και πεδίο εφαρμογής	36
5. Το πλαίσιο του ΜΜοU	37
5.1. Γενικά	37
5.2. Ορισμοί	37
5.3 Αμοιβαιότητα: Γενικές αρχές	38
5.3.1. Ειδικότερα η αρχή της δυνατότητας μη παροχής πληροφοριών (άρνησης)	38
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΕΙΔΙΚΑ Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΠΟΛΥΜΕΡΟΥΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ ΣΥΝΑΝΤΙΛΗΨΗΣ (ΜΜΟU IOSCO) ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ, ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	40
1. Η αίτηση για παροχή βοήθειας - Προϋποθέσεις παραδεκτού	40
2. Εκτέλεση των αιτήσεων προς παροχή πληροφοριών	40
3. Παραδεκτοί τρόποι χρήσης των πληροφοριών	41
4. Εμπιστευτικότητα	42
5. Διαβούλευση σχετικά με την Αμοιβαία Βοήθεια και την Ανταλλαγή Πληροφοριών	42
6. Λήξη δέσμευσης από το ΜΜΟU IOSCO	43
Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16, υπάρχουν δύο τρόποι τερματισμού της δέσμευσης μιας αρχής από το ΜΜΟU IOSCO:	43
7. Η διαδικασία προσχώρησης στο Μνημόνιο	44
7.1. Γενικά	44
7.2. Η επαλήθευση των προϋποθέσεων για την ένταξη στο ΜΜΟU IOSCO	44
7.3. Οι αποφάσεις της Επιτροπής	45
7.4. Η διαδικασία αναθεώρησης	45
8. Δέσμευση για να λάβει χώρα η υπογραφή του Μνημονίου	46
9. Η παρακολούθηση της λειτουργίας του ΜΜοU IOSCO	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	48
Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΡΧΗ ΚΙΝΗΤΩΝ ΑΞΙΩΝ (ESMA) ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΡΕΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ – MULTILATERAL MEMORANDUM OF	

UNDERSTANDING ON COOPERATION ARRANGEMENTS AND EXCHANGE OF INFORMATION (ΜΜΟΥ ESMA)	48
ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ: Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΡΧΗ ΚΙΝΗΤΩΝ ΑΞΙΩΝ (ESMA)	48
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΙΣΤΟΡΙΑ, ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	48
1. Ιστορική εξέλιξη και νομικό πλαίσιο	48
1.1. Ιστορική εξέλιξη	48
1.2. Νομικό πλαίσιο	50
2. Σκοπός, ομοιότητες και διαφορές ESMA - CESR	50
2.1. Σκοπός	50
2.2. CESR vs. ESMA	51
3. Πεδίο δράσης: Καθήκοντα και εξουσίες της ESMA	52
3.1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις	52
3.2. Καθήκοντα	53
3.2.1. Βασικά καθήκοντα	53
3.2.2. Ειδικά καθήκοντα	54
3.3. Εξουσίες	54
4. Διακυβέρνηση: Όργανα	55
4.1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις	55
4.2. Συμβούλιο Εποπτών (Board of Supervisors)	55
4.2.1. Εσωτερικές Επιτροπές και Ομάδες/Διαρκείς Επιτροπές	56
4.3. Συμβούλιο Διοίκησης (Management Board)	57
4.4. Ο Πρόεδρος της ESMA	58
4.5. Ο Εκτελεστικός Διευθυντής της ESMA	58
4.6. Μεικτή Επιτροπή (Joint Committee) των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών (ESAs)	59
4.7. Συμβούλιο Προσφυγών (Board of Appeal)	59
4.8. Ομάδα Ενδιαφερόμενων για τις Κινητές Αξίες και Αγορές (Securities and Markets Stakeholders Group- SMSG)	60
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Β: Ένταξη της ESMA στο Ευρωπαϊκό Θεσμικό Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	62
1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις	62
2. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Συστημικού κινδύνου (ΕΣΣΚ)	62
3. Ευρωπαϊκό Σύστημα Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας (ESFS)	62
4. Η ανεξαρτησία της ESMA	63
4.1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις	63
4.2. Θεσμική Ανεξαρτησία	63
4.3. Οικονομική Ανεξαρτησία	64
4.4. Λειτουργική ανεξαρτησία	64
4.5. Προσωπική ανεξαρτησία	64
5. Η υποχρέωση λογοδοσίας και «διαθεσμική επικοινωνία»	64
5.1. Λογοδοσία	64
5.2. Διαθεσμική Επικοινωνία	65
6. Ο δικαστικός έλεγχος των αποφάσεων της ESMA	65
ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗ: ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΡΕΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΗΣ ESMA.	66
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Α: Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ	66
1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις	66

2. Σκοπός	66
3. Ορισμοί	67
4. Πεδίο εφαρμογής	67
4.1. Γενικά	67
4.2. Έννοια βοήθειας/συνδρομής	68
4.3 Rationae Personae	68
4.4. Ratione Materiae	68
4.5. Δυνατότητα άρνησης	69
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΕΙΔΙΚΑ Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΜΜΟΥ ESMA	70
1. Αποστολή και διεκπεραίωση των αιτημάτων για βοήθεια	70
2. Οι αιτήσεις για λήψη κατάθεσης	71
3. Οι αιτήσεις για την έναρξη διαδικασίας έρευνας ή επιτόπιας επιθεώρησης	72
4. Περιορισμοί του απορρήτου και επιτρεπόμενες χρήσεις των πληροφοριών	74
4.1. Γενικά	74
4.2. Διαδικασία ενημέρωσης	74
4.3. Χρήση πληροφοριών	75
4.4. Παροχή πληροφοριών σε άλλη (τρίτη) αρχή	75
5. Επίλυση διαφορών και τερματισμός της συνεργασίας	76
ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	77
ΠΗΓΕΣ	80
A. ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ	80
1. ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ	80
2. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	80
B. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ	80
1. ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	80
2. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	82
Γ. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	84

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με την παρούσα διπλωματική εργασία επιδιώκεται η καταγραφή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου για την διεθνή συνεργασία των εποπτικών αρχών κεφαλαιαγοράς. Κύριοι άξονες της μελέτης είναι, πρώτον, η Διεθνής Οργάνωση Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (IOSCO), με το αντίστοιχο Πολυμερές Μνημόνιο Κατανόησης για την Συνεργασία και την Ανταλλαγή Πληροφοριών της IOSCO (MMoU IOSCO) και δεύτερον, η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) με το αντίστοιχο Πολυμερές Μνημόνιο Κατανόησης για τις Συμφωνίες Συνεργασίας και την Ανταλλαγή Πληροφοριών της ESMA (MMoU ESMA).

Η μελέτη αποπειράται να αναδείξει το έντονο διοικητικό στοιχείο που διέπει τις δύο οργανώσεις, αν και για την ESMA, λόγω της θεσμικής της ένταξης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αυτό είναι δεδομένο και αυτονόητο. Βάση αυτής της λογικής, καταγράφεται ο τρόπος της διοικητικής συνεργασίας μεταξύ των μελών τους, ήτοι καταρχήν και κυρίως με τις αρμόδιες εθνικές επιτροπές κεφαλαιαγοράς, προς ικανοποίηση των αιτημάτων ρυθμιστικής παρέμβασης, εποπτείας και επίβλεψης στον τομέα της κεφαλαιαγοράς¹. Οι κύριες δικαιολογητικές βάσεις ρυθμιστικής παρέμβασης είναι:

- α. η διασφάλιση της σταθερότητας της κεφαλαιαγοράς,
- β. η διασφάλιση της προστασίας των επενδυτών, της ακεραιότητας, αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας της κεφαλαιαγοράς και τέλος
- γ. η αποζημίωση των επενδυτών².

Η μελέτη περιέχει δύο κεφάλαια με δύο ενότητες έκαστο. Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται συνοπτικά η θεωρία που έχει αναπτυχθεί αναφορικά με το Παγκόσμιο Διοικητικό Δίκαιο, πώς αυτή συσχετίζεται και βρίσκει άμεσα πεδίο εφαρμογής στην Διεθνή Οργάνωση Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (IOSCO). Έπειτα αναλύεται το ιστορικό και νομικό πλαίσιο και ο τρόπος διακυβέρνησης της IOSCO. Περαιτέρω, παρουσιάζεται και αναλύεται το πιο σημαντικό επίτευγμα της Οργάνωσης αυτής, που είναι το Πολυμερές Μνημόνιο Κατανόησης για την Συνεργασία και την Ανταλλαγή Πληροφοριών της IOSCO (MMoU IOSCO). Αποτελεί την κορωνίδα της διεθνούς συνεργασίας των εποπτικών αρχών κεφαλαιαγοράς και εξ αυτού του λόγου γίνεται εκτενής αναφορά στην διοικητική διαδικασία που ακολουθείται προκειμένου να προσχωρήσει ένα μέλος στο εν λόγω Μνημόνιο, αλλά και για τον τρόπο συνεργασίας μεταξύ των υπογραφόντων .

Στη συνέχεια, στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) όπως αυτή εντάσσεται στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας (ΕΣΧΕ) και στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ), η διακυβέρνηση, το ιστορικό και νομικό της πλαίσιο. Περαιτέρω, στα πρότυπα του MMoU IOSCO, έχουμε και το αντίστοιχο Πολυμερές Μνημόνιο Κατανόησης για τις Συμφωνίες Συνεργασίας και την Ανταλλαγή Πληροφοριών της ESMA (MMoU ESMA), το οποίο επιδιώκει να ενισχύσει την συνεργασία των ευρωπαϊκών εποπτικών αρχών κεφαλαιαγοράς. Πρωτοβουλία που έλαβε χώρα, κατά την τρέχουσα χρονική

1. Η «κεφαλαιαγορά» ή «χρηματοπιστωτική αγορά» ενεργοποιεί τον διάλογο της άμεσης χρηματοδότησης των αρνητικών αποταμιευτών από τους θετικούς αποταμιευτές, στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Εντός αυτής της αγοράς γίνεται η έκδοση και η διαπραγμάτευση χρεωστικών τίτλων και μετοχών και «παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων». Οι αγορές διακρίνονται σε αγορές χρήματος ή κεφαλαίου, πρωτογενείς και δευτερογενείς, σε ρυθμιζόμενες και μη ρυθμιζόμενες. Βλ. **Γκόρτσος (2011)**, σελ. 7-11

2. Βλ. **Γκόρτσος-Σταϊκούρας-Λιβαδά (2009)**, βλ. σελ. 16, πίνακας 1

συγκυρία, κατά την οποία βρίσκεται στα σπάργανα η Ευρωπαϊκή Ένωση Κεφαλαιαγορών³ σε συνέχεια της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ένωσης⁴.

Μετά την πρόσφατη χρηματοπιστωτική κρίση, όλοι οι φορείς του χρηματοπιστωτικού συστήματος συντόνισαν τις ενέργειές τους, προκειμένου να θωρακίσουν εκ νέου την δομή και την λειτουργία του. Η συνεργασία μεταξύ τους ήταν, είναι και θα είναι το μοναδικό εργαλείο για την ικανοποίηση των αιτημάτων ρυθμιστικής παρέμβασης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και όχι μόνο. Μια κρίση στο χρηματοπιστωτικό σύστημα επιφέρει κρίση αξιών και η κρίση αξιών επιφέρει ανθρωπιστική κρίση, μάρτυρες της οποίας γινόμαστε καθημερινά.

Εξ αυτού του λόγου, ο συντονισμός των ενεργειών για την διάσωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος δεν είναι αυτοσκοπός, είναι αναγκαίος για όλη την ανθρωπότητα, ακόμα και αν μέρος αυτής το αγνοεί ή το υποτιμά.

3. *“I believe we should complement the new European rules for banks with a **Capital Markets Union**. To improve the financing of our economy, we should further develop and integrate capital markets. This would cut the cost of raising capital, notably for SMEs, and help reduce our very high dependence on bank funding.”* Jean-Claude Juncker, Βλ. σχετικά με έναρξη διαβουλεύσεων http://ec.europa.eu/finance/capital-markets-union/index_en.htm

4. Βλ. Γκόρτσος (2015)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Η Διεθνής Οργάνωση Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (IOSCO) και το Πολυμερές Μνημόνιο Συναντίληψης για την Συνεργασία και την Ανταλλαγή Πληροφοριών της IOSCO (MMoU IOSCO)

Ενότητα πρώτη: Το Παγκόσμιο Διοικητικό Δίκαιο και η Διεθνής Οργάνωση Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς – International Organization of Securities Commissions (IOSCO)

Υποενότητα Α: Παγκόσμιο Διοικητικό Δίκαιο και Διεθνείς Οργανισμοί

1. Η Παγκοσμιοποίηση του Διοικητικού Δικαίου ή το Διοικητικό Δίκαιο της Παγκόσμιας Διακυβέρνησης⁵

1.1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, υπάρχει το παγκόσμιο δίκαιο (το κοινό) και το συμβατικό, το θετικό δίκαιο (το γραμμένο-θετό)⁶. Επομένως, παρά την ύπαρξη μεγάλης ποικιλίας μορφών διακυβέρνησης και δικαιοκτών συστημάτων που διαφέρουν από τόπο σε τόπο και από χρόνο σε χρόνο, παράλληλα υπάρχει και το φυσικό δίκαιο⁷, το οποίο είναι παγκόσμιο, κοινό και διαχρονικό. Ακριβώς λόγω της κοινής φύσης όλων των ανθρώπων ανά τον κόσμο, της κοινότητας των στόχων, των προβλημάτων, των αναγκών της ανθρωπότητας, το δίκαιο αν μη τι άλλο, κατά ένα πολύ μεγάλο μέρος, τείνει να είναι παγκόσμιο.

Η παγκοσμιοποίηση του δικαίου είναι πραγματικότητα⁸. Αυτή οφείλεται κατά πρώτον στην παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, έπειτα στην παγκοσμιοποίηση των προβλημάτων, όπως λ.χ. τα περιβαλλοντικά και τέλος στην παγκοσμιοποίηση της επικοινωνίας, δηλαδή στην πρόοδο της τεχνολογίας και της επιστήμης που έφερε στο προσκήνιο την δυνατότητα ενοποίησης διαφορετικών περιοχών του πλανήτη⁹.

Όπως φαίνεται η οικονομία υπήρξε μεν η πρώτη αιτία της δικαιοκτικής παγκοσμιοποίησης, όχι όμως και η μοναδική. Όταν τα προβλήματα των ανθρώπων από διαφορετικές χώρες αρχίζουν να ομοιάζουν, οι άνθρωποι έρχονται από κοινού σε συζήτηση για την εύρεση της ομοιόμορφης και αποτελεσματικής λύσης. Οι αυξανόμενες διεθνείς σχέσεις αρχίζουν να παράγουν δίκαιο και μάλιστα στη βάση του διεθνούς δικαίου. Στη θέση πλέον της διπλωματίας και της πολιτικής τοποθετείται το δίκαιο σε παγκόσμιο επίπεδο.

1. 2. Το Παγκόσμιο Διοικητικό Δίκαιο στο Διεθνές Χρηματοπιστωτικό Σύστημα

Η θεωρία του Παγκόσμιου Διοικητικού Δικαίου (ΠΔΔ) τυγχάνει πλήρους εφαρμογής στο χρηματοπιστωτικό σύστημα¹⁰. Το χρηματοπιστωτικό ρυθμιστικό πλαίσιο διαθέτει εκ

5. Βλ. Άρθρο **Kingsbury/Krisch/Stewart (2005)**, σελ. 663 επ.

6. Βλ. **Αριστείδης Ν. Χατζής**, «Ο Αριστοτέλης στη Σύγχρονη Αμερικάνικη Θεωρία Δικαίου», Διάλεξη στη ΜΙΘΕ, 18/3/2003

7. Για μια συνολική, περιεκτική και εξαιρετική ανάλυση για την αντιπαράθεση φυσικού και θετού δικαίου, βλ. **Μιχαήλ Σταθόπουλο**, «Θετικό δίκαιο και υπερθετικές αξίες. Οι απαρχές της αντιπαράθεσης στην κλασσική Αθήνα και η σημερινή κατάληξη», Ομιλία στην Ακαδημία Αθηνών, 6/11/2012, διαθέσιμο στο: http://justar-lawblog.blogspot.gr/2012/11/blog-post_19.html

8. Βλ. **Δημητρόπουλος (2009)**, σελ.11

9. Ibid, σελ. 12

10. Βλ. **Γκόρτσος (2011)**, σελ. 7-10, για ολοκληρωμένη εικόνα της έννοιας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, το οποίο, κατά τον συγγραφέα, είναι ένα από τα συστήματα που έχουν διαμορφωθεί για την παροχή υπηρεσιών, στο πλαίσιο του οποίου επιτελούνται, μέσα από ένα σύνθετο πλέγμα αγορών, φορέων παροχής υπηρεσιών και υποδομών, δύο λειτουργίες, ήτοι πρώτον, η διοχέτευση χρηματικών πόρων από τους θετικούς αποταμιευτές της οικονομίας προς τους αρνητικούς

φύσεως ρευστότητα στους θεσμούς τους, εξ αυτού του λόγου πολλοί οργανισμοί, δημόσιοι και ιδιωτικοί αναπτύχθηκαν εντός αυτού (fora¹¹), προκειμένου να καταστεί εφικτή η συνεργασία στον εντοπισμό των αλλαγών και της αντιμετώπισης αυτών. Ιδιαίτερη σημασία έχει η ισχύς των κανόνων που θεσπίζονται στο πλαίσιο των fora με παγκόσμια εμβέλεια, καθώς αυτή εκτείνεται πέρα των οικονομιών των κρατών που εκπροσωπούνται εντός αυτών των οργανισμών. Σε αυτό το πλαίσιο, fora με μέγιστη εμβέλεια επιρροής αν τον κόσμο αλλά και υποδειγματικοί φορείς της παγκόσμιας δικαιοσύνης είναι λ.χ. η Επιτροπή της Βασιλείας και η Διεθνής Οργάνωση Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς IOSCO¹².

Τα fora παράγουν πρότυπα που αποτελούν ήπιο δίκαιο (soft law¹³) και αρχικά απευθύνονται στις χώρες που συμμετέχουν σε αυτά, ωστόσο, η εφαρμογή τους δεν περιορίζεται εντός των δικαιοδοσιών αυτών (κυρίως ανεπτυγμένες χώρες), αλλά εφαρμόζονται και από κράτη αναπτυσσόμενα¹⁴, εκ των οποίων ορισμένα δεν συμμετέχουν καν ούτε στην διαδικασία λήψης αποφάσεων για τα εν λόγω πρότυπα, ούτε πολλές φορές στο ίδιο forum. Αυτό οφείλεται εν πολλοίς στην «άτυπη» πίεση της παγκόσμιας αγοράς, στην πολιτική του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας, που θέτουν τα πρότυπα της Βασιλείας ως «προϋποθέσεις» (conditionalities) στις δανειακές συμφωνίες που συνάπτουν με τα κράτη. Εκ του αποτελέσματος, πολλά κράτη υποχρεώνονται να εφαρμόσουν τα παγκόσμια χρηματοπιστωτικά πρότυπα παρά το γεγονός ότι δεν έχουν συμμετάσχει στη διαδικασία καθορισμού τους¹⁵.

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι το ήπιο δίκαιο που παράγεται, στο πλαίσιο ενός διεθνούς χρηματοπιστωτικού οργανισμού, τείνει να «ξεφεύγει» του προσωπικού πεδίου εφαρμογής στο οποίο, τουλάχιστον αρχικά, απευθύνεται και να γίνεται παγκόσμιο. Ωστόσο, αυτό επιτυγχάνεται όχι μόνο γιατί ασκείται η οικονομική επιρροή από τις αγορές ή γιατί απλώς επιβάλλεται από τις ανεπτυγμένες χώρες. Ο κυριότερος λόγος της μεγάλης απήχησης σε παγκόσμιο επίπεδο των τεχνικών προτύπων, τα οποία συνιστούν εν προκειμένω το ήπιο δίκαιο, είναι ότι ως κανόνες διέρχονται από τις φάσεις δικαιοποίησης δημιουργώντας τοιουτοτρόπως δίκαιο. Το δίκαιο αυτό παράγεται μέσα από προβλεπόμενες εντός των οργανισμών διαδικασίες με αποτέλεσμα να δημιουργείται το παγκόσμιο διοικητικό δίκαιο.

1.3. Οι τέσσερις φάσεις της δικαιοποίησης

Επομένως, όπως αναφέρθηκε, για να έχουμε δίκαιο πρέπει να περάσουμε από τις τέσσερις φάσεις της διαδικασίας δικαιοποίησης, ήτοι την θεσμοποίηση, την διαδικαστικοποίηση, τον εκδημοκρατισμό και την δικανικοποίηση¹⁶.

Με τον όρο *θεσμοποίηση* εννοούμε τον πολλαπλασιασμό των θεσμικών οργάνων, ήτοι όλα εκείνα τα δημόσια και ιδιωτικά παγκόσμια θεσμικά όργανα, κυρίως με την μορφή forum, τα οποία γνώρισαν ιδιαίτερα ανάπτυξη μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και δραστηριοποιούνται σε κάθε τομέα της ανθρώπινης δραστηριότητας. Με τον όρο

αποταμιευτές και δεύτερον, η συμβολή στην πραγματοποίηση από φυσικά και νομικά πρόσωπα πληρωμών χωρίς την χρήση μετρητών, κερμάτων και τραπεζογραμματίων.

11. Ibid, σελ. 177 επ. για μια πλήρη επισκόπηση των κυριότερων fora στο διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα, της σύνθεσης και της λειτουργίας αυτών.

12. Βλ. Δημητρόπουλος (2009), σελ. 78, παρ. 2.

13. Περαιτέρω για τους κανόνες του διεθνούς ήπιου δικαίου, βλ. Γκόρτσος (2014 b), σελ. 43.

14. Ειδικά στον τομέα της κεφαλαιαγοράς, σε διεθνές επίπεδο, συναντάμε την IOSCO με κανόνες ήπιου δικαίου (soft law), ήτοι με παραγωγή παγκόσμιων προτύπων (global standards), ενώ σε ευρωπαϊκό επίπεδο συναντάμε την ESMA, με την παραγωγή ευρωπαϊκών κανόνων ήπιου δικαίου κεφαλαιαγοράς, με σκοπό την εναρμόνιση των υπερεθνικών, ευρωπαϊκών και εσωτερικών εννόμων τάξεων.

15. Βλ. Δημητρόπουλος (2009), σελ. 78-80.

16. Ibid, σελ. 13 επ.

διαδικαστικοποίηση αναφερόμαστε στην εμφάνιση διαδικαστικών κανόνων εντός των ίδιων των θεσμικών οργάνων (fora). Συγκεκριμένες διαδικασίες αντικαθιστούν σταδιακά τις πολιτικές και διπλωματικές διαβουλεύσεις εντός των οργάνων αυτών. Η καθιέρωση διαδικασιών, η διαδικαστικοποίηση, αποτελεί το πρώτο βήμα προς την επίτευξη κοινών κανόνων, ανεξαρτήτως εθνικότητας των συμμετεχόντων μερών. Η απαρχή του Παγκόσμιου Διοικητικού Δικαίου¹⁷ γίνεται μέσα από την διαδικαστικοποίηση, καθώς αναπληρώνει τα κενά της πολιτικής δράσης με διαδικαστικούς κανόνες.

Σε ένα επόμενο στάδιο, έχουμε τον *εκδημοκρατισμό*, ήτοι την εξάπλωση των δικαιοκων μηχανισμών συμμετοχής των πολιτών στα διεθνή fora. Λογικό επόμενο, δεδομένου ότι δεν μπορεί να υπάρξει Διοίκηση χωρίς δεσμούς με τους αποδέκτες της ρύθμισης και ιδίως χωρίς την αρχή της νομιμότητας, δηλαδή η δράση της «διοίκησης» να διεξάγεται βάσει κανόνων δικαίου. Στο τελευταίο και πιο ανεπτυγμένο στάδιο, συναντάμε την *δικανικοποίηση*, δηλαδή την θεσμοθέτηση δικαιοδοτικών οργάνων προς επίλυση των ανακυπτόντων διαφορών στο πλαίσιο του εκάστοτε forum¹⁸.

1.4. Υποχρέωση λογοδοσίας (accountability)

Οι παγκόσμιοι οργανισμοί χαρακτηρίζονται από την ανεξαρτησία που διαθέτουν έναντι των κρατών που τους δημιουργήσαν. Παρά το γεγονός ότι μέσα από τη δράση τους ρυθμίζουν σε πολύ μεγάλο βαθμό την κρατική δραστηριότητα, τα ίδια τα κράτη δεν ρυθμίζουν την δράση των οργανισμών. Σε αντιστάθμισμα αυτής της ανεξαρτησίας και δεδομένης της επιρροής που ασκούν σε εθνικό επίπεδο, με την καθιέρωση *παγκόσμιων προτύπων (global standards)*, κύριο μέλημα του ΠΔΔ είναι η θέσπιση της λογοδοσίας αυτών των θεσμικών οργάνων¹⁹. Ως εκ του αποτελέσματος, μέσα από αυτά τα όργανα λαμβάνονται αποφάσεις, σε παγκόσμιο θεσμικό επίπεδο, επηρεάζοντας τη ζωή ανθρώπων και την οικονομία κρατών.

1.5. Τα επίπεδα του Παγκόσμιου Διοικητικού Δικαίου

Η ενίσχυση του ρόλου των διεθνών οργανισμών, η άσκηση εξουσίας από ιδιωτικούς φορείς και η εμφάνιση διεθνώς φορέων που δρουν υπό εθνική κυβέρνηση, συνιστούν τα αίτια που οδήγησαν στη νέα παγκόσμια έννομη τάξη²⁰. Το ΠΔΔ είναι το διοικητικό δίκαιο παγκοσμίου επιπέδου αλλά και το διοικητικό δίκαιο που απορρέει από το παγκόσμιο επίπεδο και διαχέεται στα άλλα επίπεδα διακυβέρνησης. Τα επίπεδα του ΠΔΔ είναι τρία:

➤ Παγκόσμιο επίπεδο

Σε αυτό το επίπεδο έχουμε το διοικητικό δίκαιο που διέπει την παραγωγή κανόνων δικαίου και την έκδοση ατομικών πράξεων από τις παγκόσμιες διοικήσεις. Κυρίως παράγει τα τεχνικά πρότυπα που θεσπίζονται από τα ίδια τα παγκόσμια θεσμικά όργανα για την εναρμόνιση των υπερεθνικών και εσωτερικών εννόμων τάξεων²¹.

17. Σε αντίθεση με το Διεθνές Διοικητικό Δίκαιο το οποίο στηρίζει την θεωρία του στο κράτος, το Παγκόσμιο Διοικητικό Δίκαιο οικοδομεί την θεωρία του στους παγκόσμιους οργανισμούς. Παρατηρεί το διοικητικό δίκαιο πέρα από το κράτος, μέσα από το πρίσμα του κράτους και επιχειρεί να αναλύσει την επίδραση που ασκεί το υπερκρατικό διοικητικό δίκαιο στο εθνικό διοικητικό δίκαιο(...). Το Διεθνές Διοικητικό Δίκαιο είναι πολύ περισσότερο το διεθνές δίκαιο που έχει μεταφερθεί στην εσωτερική έννομη τάξη, παρά το δίκαιο των ίδιων των παγκόσμιων φορέων. Βλ. αναλυτικότερα, **Δημητρόπουλος (2009)**, σελ.14-21

18. Ibid. σελ. 14

19. Δεδομένου ότι αυτοί οι φορείς έχουν αποκτήσει τέτοια δύναμη, ώστε να έχουν καταστεί ανεξάρτητοι έναντι των κρατών που τους καθιέρωσαν. Ibid. σελ. 17

20. Ibid. σελ. 25

21. Βλ. λ.χ., Κανονισμός για τα Διεθνή Ελεγκτικά και Λογιστικά Πρότυπα, τα οποία ακολουθεί και το Ελεγκτικό Συνέδριο της Ελλάδας, άρθ. 27 του Ν. 2362/1995 (Κώδικας Δημοσίου Λογιστικού, ο οποίος καταργείται από 1.1.2015, με το άρθ. 177 παρ.1 περ. α του Ν.4270/2014), σύμφωνα με το οποίο: « Όλες οι δαπάνες του Δημοσίου, των ΟΤΑ (α' και β') και των λοιπών νομικών προσώπων

➤ Υπεθνικό-Διεθνικό επίπεδο

Στο διεθνικό επίπεδο η συνεργασία μεταξύ των οργανισμών είναι ο πυρήνας της διάπλασης του διοικητικού δικαίου σε παγκόσμιο επίπεδο. Αφορά κυρίως όργανα που δρουν σε κατώτερο επίπεδο από το κυβερνητικό πχ. ανεξάρτητες αρχές. Αυτές προκειμένου να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της έλλειψης μηχανισμών εφαρμογής των κανόνων που απορρέουν από το υπερκρατικό επίπεδο, συνεργάζονται μεταξύ τους, ανταλλάσσουν απόψεις σχετικά με ρυθμιστικά ζητήματα²².

➤ Εθνικό-Υπερεθνικό επίπεδο

Το εν λόγω επίπεδο αφορά την «κατανεμημένη διοίκηση»²³ που συνιστά τον κύριο όγκο εφαρμογής του ΠΔΔ. «Αποτελεί τον κανόνα στο Ευρωπαϊκό Διοικητικό Δίκαιο, το οποίο κατά βάση εκτελείται από τις εθνικές διοικήσεις²⁴». Πρόκειται για ένα φαινόμενο που προκαλεί ανησυχίες αναφορικά με την εθνική κυριαρχία των κρατών, δεδομένης της ανεξαρτησίας που, όπως αναφέρθηκε, διαθέτουν αυτοί οι φορείς έναντι των κρατών. Το ΠΔΔ απευθύνεται, κυρίως, σε κράτη με αδύναμες διοικητικές δομές, επομένως, η στενή συνεργασία με παγκόσμιους οργανισμούς κρίνεται απαραίτητη για την αποτελεσματική εφαρμογή κανόνων και προτύπων.

2. Οι διοικητικές διαδικασίες

2.1. Διοικητική οργάνωση

Αυτό που προσδίδει την έννοια της διοικητικής οργάνωσης είναι καταρχήν η νομιμοποίηση, η ύπαρξη συγκεκριμένης διαδικασίας, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις σε κάθε στάδιο, η ύπαρξη δυνατότητας επίλυσης των αναφύομενων διαφωνιών.

δημοσίου δικαίου, υπόκεινται σε έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν και τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα.». Επίσης, βλ. άρθ. 69 Ν. 4270/2014 (Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας - ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ-, δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις), σύμφωνα με το οποίο «Οι δαπάνες του Κράτους...υπόκεινται σε έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν, τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα και τα ελεγκτικά πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων».

22. Τα διακυβερνητικά αυτά δίκτυα αποτελούν fora διαβούλευσης και εναρμόνισης μέσω της τυποποίησης. Λ.χ. η Επιτροπή της Βασιλείας και το Διεθνές Δίκτυο Ανταγωνισμού, οπου πρόκειται για άτυπη συνεργασία μεταξύ εθνικών ρυθμιστών. Κύριο μέλημά τους είναι η αντιμετώπιση των προβλημάτων που αναδύονται συνεχώς σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, από το οποίο απουσιάζει μια κεντρική κυβέρνηση. Τα διακυβερνητικά αυτά δίκτυα δημιουργούν αρχικά ένα φόρουμ στο οποίο συγκεντρώνονται και συζητούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και σε ένα μετέπειτα στάδιο συντάσσουν μη δεσμευτικά πρότυπα για εσωτερική εφαρμογή από τις ρυθμιστικές αρχές. «Τα παγκόσμια αυτά πρότυπα αποτελούν την παγκόσμια λύση στο παγκόσμιο πρόβλημα.», βλ. Δημητρόπουλος (2009), σελ.24-29. Για τα διεθνή fora βλ. Γκόρτσος (2011), σελ.147 επ.

23. Για τον όρο «κατανεμημένη διοίκηση», βλ. άρθρο Kingsbury/Krisch/Stewart (2005), σελ.36 επ. “The third mechanism of the emerging global administrative law establishes checks for coordinated domestic administration, or, in the terminology introduced here, for the **distributed element in global administration**. In order to ensure that domestic regulators act as participants in the global regime rather than merely as national actors, intergovernmental agencies have promoted global norms to govern not only the substance of domestic regulation, but also the decisional procedures followed by domestic regulatory agencies when applying a global norm or when subject to its strictures. In effect, these procedural requirements place domestic regulatory bodies and officials in an additional role as agents of the relevant global regime and seek to make them in some way responsible for compliance with it. These requirements are designed to protect the interests of other states, individuals, and firms subject to regulation, as well as broader social and economic interests affected by the regime by providing them with procedural means to ensure the fidelity of domestic regulators to global administrative norms designed to protect their rights or concerns.”

24. Δημητρόπουλος (2009), σελ. 28

2.2. Νομιμοποίηση

Το κυριότερο πρόβλημα του ΠΔΔ εντοπίζεται ίσως στο παρόν σημείο. Σε εθνικό επίπεδο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχουμε δημοκρατική νομιμοποίηση μέσω της εκλογικής διαδικασίας, γεγονός που απουσιάζει από το ΠΔΔ. Το παγκόσμιο στάδιο δεν έχει απολύτως καμία κρατική υφή²⁵, αντιθέτως κύριοι συμμετέχοντες είναι ιδιωτικοί φορείς, διεθνείς οργανισμοί, δίκτυα συνεργασίας. Η νομιμοποίηση αποκτά άλλη διάσταση στο ΠΔΔ, εντελώς διαφορετική από την παραδοσιακή²⁶. Πρόκειται για μια νεωτεριστική νομιμοποίηση.

2.3. Διαδικαστικοποίηση

Το δημόσιο διεθνές δίκαιο είναι ο πρόγονος του ΠΔΔ. Ωστόσο, η θεσμοθέτηση διαδικασιών είναι που το εξέλιξε και το οδήγησε στην μετάλλαξή του. Η δημιουργία διαδικασιών είναι το φυσικό επακόλουθο της από-πολιτικοποίησης, καθώς πλέον προνόμιο των υπερκρατικών σχέσεων δεν απολαμβάνουν μόνο οι διπλωμάτες, αλλά γραφειοκράτες, εμπειρογνώμονες, νομικοί.

Οι παγκόσμιοι οργανισμοί ιδρύονται συνήθως με διεθνείς συνθήκες και η εσωτερική τους δομή και οργάνωση βασίζεται επ' αυτών. Περαιτέρω στο πλαίσιο της λειτουργίας τους ενεργούν βάσει διαδικαστικών κανόνων, οι οποίοι λαμβάνουν την μορφή Κανονισμών (Statutes), Κατευθυντήριων Οδηγιών (Guidelines), Εσωτερικών Κανονισμών (By-Laws)²⁷.

2.4. Δικαιώματα και Υποχρεώσεις

Περαιτέρω η διοικητική δομή των παγκόσμιων οργανισμών ενισχύεται μέσα από την τήρηση των αρχών της διαφάνειας²⁸, όπως η δημοσίευση των ετήσιων εκθέσεων τους ή των κανονιστικών διαδικασιών που ισχύουν εντός τους και της λογοδοσίας, π.χ. η απόδοση των ευθυνών για πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων ή η υποχρέωση τους να αιτιολογούν τις αποφάσεις που λαμβάνουν (comply or explain). Ακόμα παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής των δικαιούχων στην διαδικασία παραγωγής κανόνων και προτύπων, είτε εκφράζοντας την άποψη τους στοχοθετημένα, είτε κατέχοντας καθεστώς παρατηρητή στις επίσημες συνεδριάσεις των παγκόσμιων οργανισμών.

Σημαντικά διαδικαστικά δικαιώματα συνιστούν, επίσης, το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα²⁹, λ.χ. οι δημοσιεύσεις των αποφάσεων ή των ερευνών, το δικαίωμα ακρόασης των απειλούντων με δυσμενή κύρωση αλλά και η δυνατότητα επίλυσης των διαφορών, από αρμόδια εκ των προτέρων προβλεπόμενα δικαιοδοτικά όργανα. Επίσης, σημαντική διοικητική διαδικασία συνιστά και η ύπαρξη μηχανισμών ελέγχου για την επίλυση εσωτερικών διαφορών στο πλαίσιο του οργανισμού³⁰. Εξ αυτού του λόγου, δυνατότητα

25. Ibid, σελ. 31

26. Ibid, σελ. 35 όπου γίνεται αναφορά για την νομιμοποίηση μέσω της δικαιοκρατίας.

27. Η Παγκόσμια Τράπεζα αποτελεί παράδειγμα οργανισμού που δεσμεύεται από ένα αρκετά ανεπτυγμένο πλέγμα κανόνων δικαίου, ενώ η οργάνωση και η λειτουργία της βασίζεται σε αυστηρές διαδικασίες. Βλ. Ibid, σελ.45

28. Η IOSCO παρέχει εκτεταμένο υλικό στην ιστοσελίδα της, δημοσιεύοντας «public documents», εκθέσεις, αναφορές για τις συνετές πρακτικές, δηλώσεις περί των αρχών εποπτείας. Περαιτέρω, δημοσιεύει και την ετήσια έκθεση (annual report), τις κοινές δηλώσεις, τα ψηφίσματα και τα δελτία τύπου, βλ. ενδεικτικά https://www.iosco.org/media_room/?subsection=media_releases

29. Βλ. λ.χ. **απόφαση της ESMA 2011/MB/6931/05/2011**, σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα αλλά και την «Πολιτική Δημοσιοποίησης Πληροφοριών της Παγκόσμιας Τράπεζας» (**World Bank Policy on Disclosure of Information**).

30. Βλ. Το Διοικητικό Δικαστήριο της Παγκόσμιας Τράπεζας (World Bank Administrative Tribunal), ή το Διοικητικό Δικαστήριο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (United Nations Administrative Tribunal, ή του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (IMF Administrative Tribunal).

προσφυγής στα Review Panels, στη συμβιβαστική επίλυση διαφορών, στη διαιτησία αλλά και στα δικαστήρια δημόσιας διοίκησης, έχουν μόνο τα μέλη του προσωπικού των οργανισμών, στο πλαίσιο των οποίων εφαρμόζονται οι κανόνες του προσωπικού των οργανισμών. Τα εν λόγω δικαστήρια στελεχώνονται από πρόσωπα που απολαμβάνουν επαρκούς ανεξαρτησίας και εχέγγυα αμεροληψίας. Τέλος, σημαντική λειτουργία διοικητικού δικαίου επιτελούν και οι μηχανισμοί όπως ο Διαμεσολαβητής (όπως ο Συνήγορος του Πολίτη), με την στελέχωση τους από ουδέτερο προσωπικό.

Υποενότητα Β: IOSCO: Ιστορία, νομικό πλαίσιο, στόχοι και διακυβέρνηση

1. Ιστορική εξέλιξη και νομικό πλαίσιο

1.1. Ιστορική εξέλιξη

Η IOSCO δημιουργήθηκε το 1974 ως ένα παναμερικάνικο φόρουμ, με αρχική ονομασία «*Διαμερικάνικο Συνέδριο Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς*». Το πρώτο συνέδριο έλαβε χώρα στο Καράκας της Βενεζουέλας το Σεπτέμβριο του 1974³¹ και τα πρώτα μέλη της ήταν η Αργεντινή, η Βραζιλία, το Κεμπέκ, το Οντάριο, η Χιλή, οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ), το Μεξικό, ο Παναμάς, και η Βενεζουέλα, όπως επίσης και ορισμένες χώρες εκτός αμερικάνικης ηπείρου, όπως η Γαλλία εκπροσωπούμενη από την Γαλλική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς³², με καθεστώς παρατηρητή. Ο σκοπός του πρώιμου αυτού forum ήταν η βελτίωση της χρηματοπιστωτικής δομής των αναπτυσσόμενων χωρών από κοινού με τον «εκτελεστικό βραχίονα» της Παγκόσμιας Τράπεζας, ήτοι την Διεθνή Χρηματοπιστωτική Συνεργασία (International Finance Corporation, IFC³³). Η πρώτη επίσημη Ετήσια Έκθεση του διεθνούς αυτού οργανισμού εξεδόθη το 1988, γεγονός που αποδεικνύει ότι τα πρώτα χρόνια του λειτουργούσε με ανεπίσημο τρόπο ενώ μόλις το 1983³⁴ η IOSCO έλαβε την μορφή που ξέρουμε σήμερα³⁵.

Το 1984 η Γαλλία, η Ινδονησία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Κορέα έγιναν επίσημα μέλη της διεθνούς οργάνωσης Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς. Έκτοτε ολοένα και περισσότερα κράτη προσχωρούν στην οργάνωση με αποτέλεσμα στις 7 Νοεμβρίου του 1986 η Εκτελεστική Επιτροπή της IOSCO υιοθέτησε την αποκαλούμενη και ως «Διακήρυξη του Ρίο», ήτοι το Ψήφισμα για την Αμοιβαία Βοήθεια ανάμεσα στα επίσημα μέλη της³⁶. Σκοπός του εν λόγω ψηφίσματος ήταν η δέσμευση των μελών της οργάνωσης για την αμοιβαία παροχή πληροφοριών σχετιζόμενων με την προστασία και την επίβλεψη των αγορών των κρατών μελών από απατηλές μεταφορές κινητών αξιών. Όπως παρατηρείται, λοιπόν, η οργάνωση απέκτησε πολύ σύντομα παγκόσμια φήμη και γρήγορα μεταμορφώθηκε από ένα παναμερικάνικο φόρουμ σε παγκόσμιο οργανισμό.

Τον Δεκέμβριο του 2015, η IOSCO απαριθμεί:

- 124 τακτικά μέλη (ordinary members), εκ των οποίων τα περισσότερα είναι δημόσιες αρχές των κρατών αρμόδιες για την επίβλεψη των φορέων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και την ρυθμιστική παρέμβαση στη λειτουργία της κεφαλαιαγοράς³⁷, ήτοι Επιτροπές Κεφαλαιαγοράς,
- 17 συνδεδεμένα μέλη (associate members)³⁸, τα οποία είναι συνήθως ρυθμιστικοί φορείς διάφοροι από αυτούς των κεφαλαιαγορών (καθώς οι επίσημοι ρυθμιστικοί φορείς ανήκουν στην πρώτη κατηγορία, ως τακτικά μέλη) και
- 64 συνεργαζόμενα μέλη (affiliate members)³⁹ από όλο τον κόσμο. Από κοινού με τα μέλη της, η IOSCO ρυθμίζει περισσότερο από το 95% της παγκόσμιας αγοράς κινητών αξιών σε περισσότερες από 115 χώρες και ασκεί εποπτικά καθήκοντα στις αναδυόμενες αγορές που αντιπροσωπεύουν το 75% του συνήθους αριθμού των μελών της⁴⁰.

31. Βλ. **IOSCO (2010)**, σελ. 49

32. Βλ. **Marcacci (2013)**, σελ. 3 υποσημ.22

33. Βλ. http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/corp_ext_content/ifc_external_corporate_site/home

34. Στο συνέδριο του Quito το 1983

35. Βλ. αναλυτικά **Marcacci (2012)**, σελ. 23-43.

36. Βλ. Σχετικά την Διακήρυξη του Ρίο ("Rio Declaration"), **IOSCO (1986)**

37. Βλ. **Γκόρτσος (2011)**, σελ. 180-181

38. Βλ. κάτωθι της παρούσας, υπό 3.1.2. (Ενότητα Πρώτη, Υποενότητα Β)

39. Βλ. κάτωθι της παρούσας, υπό 3.1.3. (Ενότητα Πρώτη, Υποενότητα Β)

40. Βλ. http://www.iosco.org/about/?subsection=about_iosco

Οι *Στόχοι της IOSCO και Αρχές του Κανονισμού Κινητών Αξιών*⁴¹ (Objectives and Principles of Securities Regulation) έχουν υιοθετηθεί από το G20⁴² και το Financial Stability Board⁴³, ως τα σχετικά πρότυπα σε αυτόν τον τομέα. Αποτελούν τα θεμέλια για την ανάπτυξη και την εφαρμογή των διεθνώς αναγνωρισμένων τεχνικών προτύπων ρύθμισης, εποπτείας και επιβολής, αλλά παράλληλα και τη βάση για την αξιολόγηση του τομέα των κινητών αξιών για τα προγράμματα Αξιολόγησης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα (τα FSAP) του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) και την Παγκόσμια Τράπεζα⁴⁴.

Η συμβολή της IOSCO είναι καίρια, καθώς με την παροχή υψηλής ποιότητας τεχνικής βοήθειας, εκπαίδευσης, κατάρτισης, έρευνας, για τα μέλη της και για τις ρυθμιστικές αρχές επιδιώκει να οικοδομήσει στέρεες παγκόσμιες αγορές κεφαλαίου και ένα ισχυρό παγκόσμιο ρυθμιστικό πλαίσιο.

1.2. Σύσταση, έδρα, σκοπός

Ο Διεθνής Οργανισμός Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (IOSCO) είναι ο διεθνής οργανισμός που συγκεντρώνει τις ρυθμιστικές αρχές παγκοσμίως και αναγνωρίζεται ως παγκόσμιος ρυθμιστής για τον τομέα της κεφαλαιαγοράς εν γένει. Η IOSCO αναπτύσσει, υλοποιεί και προωθεί τη συμμόρφωση με τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα για τη ρύθμιση των κινητών αξιών. Εργάζεται εντατικά, από κοινού, με το G20 και FSB για την διαμόρφωση της παγκόσμιας ατζέντας κανονιστικής μεταρρύθμισης⁴⁵.

Όπως προαναφέρθηκε, ο Διεθνής Οργανισμός Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς συστάθηκε το 1983 επίσημα, με την μορφή που έχει λάβει σήμερα, και εδρεύει στη Μαδρίτη και ο σκοπός της συνίσταται στα εξής⁴⁶:

- στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των εποπτικών αρχών των μελών της,
- στην παροχή αμοιβαίας συνδρομής για την προώθηση της ακεραιότητας των αγορών και
- στην επεξεργασία και προώθηση διεθνών προτύπων αναφορικά με την διασφάλιση της σταθερότητας της κεφαλαιαγοράς, της προστασίας των επενδυτών, της ακεραιότητας, της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας της κεφαλαιαγοράς.

1.3. Το νομικό πλαίσιο της IOSCO

1.3.1. Η (αμφιλεγόμενη) νομική φύση της IOSCO⁴⁷

Το 1987, με **Πράξη του Κοινοβουλίου του Κεμπέκ** (Καναδάς), η IOSCO έλαβε την μορφή που έχει σήμερα, ήτοι μια μη κερδοσκοπική οργάνωση διεπόμενη από το δίκαιο του

41. Βλ. <http://www.iosco.org/about/?subsection=resolutions>

42. Η Ομάδα των 20 (Group 20) υποστηρίζεται από διεθνείς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένου του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, των Ηνωμένων Εθνών, της Παγκόσμιας Τράπεζας και του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Αυτές και πολλές άλλες οργανώσεις καλούνται να συμμετάσχουν στις σημαντικότερες συνόδους της G20, Βλ. αναλυτικά **Γκόρτσος (2011)**, σελ. 145 επ. και <https://g20.org/about-g20/>

43. Το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Financial Stability Board- FSB) είναι ένα διεθνές forum το οποίο αν και δεν είναι διεθνής οργανισμός διαθέτει Καταστατικό. Μάλιστα μέλος του FSB είναι και η IOSCO, όπως αναφέρεται στην κατηγορία μελών του «*Λοιπά Διεθνή Σώματα και Φορείς Καθιέρωσης Προτύπων*» (*International Standard-Setting and Other Bodies*). Ibid. σελ. 157-166 για την ιστορική εξέλιξη, την σύνθεση, την διακυβέρνηση του FSB και <http://www.financialstabilityboard.org/about/fsb-members/>

44. Βλ. **Γκόρτσος (2011)**, σελ. 170-172

45. http://www.iosco.org/about/?subsection=about_iosco

46. Βλ. **Γκόρτσος (2011)**, σελ. 181

47. Βλ. **Marcacci (2013)**, σελ. 5

Κεμπέκ και η Γενική της Γραμματεία, η οποία συστάθηκε το 1986 στη Συνεδρίαση του Παρισιού, τοποθετήθηκε στο Μόντρεαλ⁴⁸. Ακόμα και τώρα η IOSCO δεν διαθέτει ούτε καταστατικό χάρτη, ούτε βασίζεται σε κάποια ιδρυτική συνθήκη, αλλά διέπεται από τους αποκαλούμενους By-Laws (Εσωτερικούς Κανονισμούς), δηλαδή από κανονισμούς που θεσπίστηκαν από τα μέλη της οργάνωσης το 1984 και ρυθμίζουν όλα τα ζητήματα αναφορικά με την δομή και την λειτουργία αυτής.

Οι By-Laws (Εσωτερικός Κανονισμός) είναι *mutatis mutandis* το Σύνταγμα της IOSCO⁴⁹. Μάλιστα, εντός αυτών των διατάξεων, ρυθμίζονται αρχικά η δομή και ο τρόπος λειτουργίας της οργάνωσης, οι Συνεδριάσεις. Ακόμα σε αυτόν προβλέπονται οι κυρώσεις των κρατών μελών που δεν πληρούν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις, αλλά επιπλέον διευκρινίζεται η διαφοροποίηση των μελών, σε τακτικά, συνδεδεμένα και συνεργαζόμενα. Ο Εσωτερικός Κανονισμός αναθεωρείται τακτικά, με την τελευταία αναθεώρηση που έλαβε χώρα το 2010, η οποία, επίσης, δεν διαλεύκανε την νομική φύση της IOSCO, απλώς τόνισε ότι συνιστά απόφαση των εθνικών αρχών εποπτείας της κεφαλαιαγοράς να συστήσουν αυτή την Διεθνή Οργάνωση Κεφαλαιαγορών, προκειμένου να πετύχουν συγκεκριμένους σκοπούς και να εκπληρώσουν τα αιτήματα στον τομέα της κεφαλαιαγοράς, μέσα από την συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών.

Στην **Πράξη του Κεμπέκ το 1987** τονίζεται ότι η IOSCO συνιστά ένα νομικό πρόσωπο χωρίς κερδοσκοπικό σκοπό, διαθέτει νομική προσωπικότητα, δικαιοπρακτική ικανότητα εν γένει⁵⁰ και την δυνατότητα να είναι διάδικος. Επομένως, αν και ρητώς προβλέφθηκε η νομική προσωπικότητα της οργάνωσης με όλες τις έννομες συνέπειες, δικαιώματα και υποχρεώσεις, η Πράξη δεν ανέφερε τίποτα σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας, την εταιρική διακυβέρνηση, τα εκτελεστικά της όργανα. Ο **Εσωτερικός Κανονισμός** ρύθμισε τυπικά όλα τα προαναφερόμενα ζητήματα.

Το 1999 η έδρα της IOSCO μεταφέρεται στην Μαδρίτη, κατόπιν σχετικής **νομοθετικής διάταξης του Ισπανικού Κοινοβουλίου**⁵¹ και πλέον διέπεται από το ισπανικό δίκαιο. Σύμφωνα μάλιστα με την εν λόγω Ισπανική Πράξη, η IOSCO είναι μια μη κερδοσκοπική οργάνωση με σκοπό την συνεργασία για ανάπτυξη και την προώθηση της ευημερίας της κοινωνικής οικονομίας⁵². Σήμερα, η IOSCO συνιστά ένα πολυμερές ρυθμιστικό πλαίσιο των -κατά κύριο λόγο- εθνικών εποπτικών αρχών και έχει τη μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

2. Στόχοι και Προτεραιότητες της IOSCO

2.1. Στόχοι

Όπως ξεκάθαρα ετέθη και στην Πράξη του Κεμπέκ, *“Η οργάνωση έχει ως στόχο να βοηθήσει τα μέλη της να εκτελέσουν καλύτερα τα καθήκοντά τους, κυρίως μέσα από την ανταλλαγή πληροφοριών, προκειμένου να αναπτύξουν τις αγορές κινητών αξιών και να βελτιώσουν τη λειτουργία τους, να συντονίσει τις δραστηριότητες των μελών της και να υιοθετήσει ή να προτείνει την υιοθέτηση κοινών προτύπων”*⁵³. Επομένως, η βασική επιδίωξη

48. Το Μόντρεαλ υπήρξε ένα αρκετά σημαντικό χρηματοοικονομικό κέντρο και αγορά, εκτός ΗΠΑ, για τις καταθέσεις σε δολάρια ΗΠΑ.

49. Βλ. **Marcacci (2013)**, σελ. 5, παρ. 2

50. Στο άρθρο 7 της Πράξης του Κεμπέκ το 1987 (Νόμος Ν° 243/1987) διευκρινίζεται ότι: «Είναι σκόπιμο να αναγνωρισθεί στην Οργάνωση το καθεστώς του νομικού προσώπου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. "" Ο οργανισμός έχει νομική προσωπικότητα καθώς και την ικανότητα να συμβάλλεται, να αποκτά και να διαθέτει περιουσία και να παρίσταται στα δικαστήρια.»

51. Βλ. **Marcacci (2013)**, σελ. 6

52. Ibid.

53. Ibid, «L'Organisation a pour objet de permettre à ses membres de mieux accomplir leur mission, et notamment d'échanger des informations en vue de développer les marchés de valeurs et

της IOSCO είναι η ανταλλαγή πληροφοριών με απώτερο στόχο την ανάπτυξη των αγορών των κινητών αξιών και την βελτίωση της λειτουργίας τους, τον συγχρονισμό των δράσεων των μελών της καθώς και την υιοθέτηση κοινών κανόνων.

Ωστόσο, ο ισπανικός νόμος δεν έθεσε τους στόχους της οργάνωσης ξεκάθαρα, γεγονός που έλαβε χώρα με την παρέλευση ορισμένων ετών και συγκεκριμένα με την τελευταία αναθεώρηση του *Εσωτερικού Κανονισμού* το 2010. Με το **Ψήφισμα της IOSCO του 2010 «Αποστολή, Στόχοι και Προτεραιότητες της IOSCO»** (*Resolution on IOSCO's Mission, Goals and Priorities*⁵⁴), τα μέλη της δήλωσαν ότι επιδιώκουν:

- να συνεργαστούν για την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την προώθηση της τήρησης των διεθνώς αναγνωρισμένων και σταθερών *προτύπων ρύθμισης, εποπτείας και επιβολής*, προκειμένου να προστατευθούν οι επενδυτές, να διατηρούνται δίκαιες, αποτελεσματικές και διαφανείς αγορές και να επιδιώκεται η αντιμετώπιση των συστημικών κινδύνων,
- να ενισχυθεί η *προστασία των επενδυτών* και η προώθηση της εμπιστοσύνης των επενδυτών στην ακεραιότητα των αγορών των κινητών αξιών, μέσω της ενισχυμένης ανταλλαγής πληροφοριών και τη συνεργασία για τον εξαναγκασμό εξάλειψης παραπτώματων και στην εποπτεία των αγορών και των μεσαζόντων της αγοράς,
- να ενισχυθεί η *ανταλλαγή πληροφοριών* σε παγκόσμιο και σε περιφερειακό επίπεδο, σχετικά με τις εμπειρίες των μελών, προκειμένου να βοηθήσουν την ανάπτυξη των αγορών, την ενίσχυση των υποδομών αυτών και να εφαρμόσουν κατάλληλη ρύθμιση.

2.2. Προτεραιότητες

Αναφορικά με τις Προτεραιότητες της IOSCO, οι αποκαλούμενες και *εκτελεστικές προτεραιότητες (operational goals)*, πρέπει να διακρίνονται σαφώς από τους *καταστατικούς σκοπούς (statutory goals)* της IOSCO. Οι *εκτελεστικές προτεραιότητες* αποτελούν ένα σύνολο άτυπων προσωρινών στόχων, πιο ευέλικτων και λεπτομερειακών, που υιοθετήθηκε για τον καλύτερο συγχρονισμό των κοινών προσπαθειών και των ενεργειών των μελών της Οργάνωσης. Πρόκειται ουσιαστικά για μια μεσοπρόθεσμη πολιτική της Οργάνωσης που υιοθετείται εκάστοτε, προκειμένου να συντονίσει τις προσπάθειες των εθνικών αρχών εποπτείας της κεφαλαιαγοράς, δηλαδή των μελών της οργάνωσης, ανάλογα με τις ανακύπτουσες ανάγκες.

Εξ αυτού του λόγου, το 2010, λόγω και της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης, υιοθετήθηκε ένα σύνολο εκτελεστικών προτεραιοτήτων για να διευκολυνθεί η Οργάνωση κατά την δράση της στην μετά κρίση εποχή. Όπως ρητά δήλωσε και η Επιτροπή των Προέδρων, προς το παρόν η IOSCO επικεντρώνεται σε τρεις κύριες προτεραιότητες:

- στο ζήτημα του συστημικού κινδύνου,
- στην υιοθέτηση των πιο σημαντικών κανόνων από την IOSCO (Στόχοι και Αρχές, Πολυμερές Μνημόνιο Συναντίληψης⁵⁵) και
- στον ρόλο της IOSCO ως ένας αξιόπιστος παράγοντας της διεθνούς χρηματοοικονομικής σκηνής⁵⁶.

Η Ομάδα Έρευνας (Research Unit⁵⁷) της IOSCO εξέδωσε, τον Φεβρουάριο του 2011,

d'améliorer leur fonctionnement, de coordonner les activités de ses membres et d'adopter ou de proposer l'adoption de normes communes.»

54. **IOSCO (2010b)**, διαθέσιμο στην:

<http://www.iosco.org/library/resolutions/pdf/IOSCORES26.pdf>

55. Βλ. παρακάτω Ενότητα Δεύτερη.

56. Βλ. **Marcacci (2013)**, σελ. 7.

57. Η εν λόγω μονάδα εξελίχθηκε στο Τμήμα Έρευνας αναπτύσσοντας ένα ευρύ δίκτυο ειδικών συγκεντρώνοντας και αναλύοντας δεδομένα και εκδίδοντας τις σχετικές αναφορές που εξυπηρετούν τα θεσπισμένα πρότυπα της IOSCO.

την Μελέτη Διαβούλευσης της IOSCO⁵⁸ αναφορικά με τον περιορισμό του συστημικού κινδύνου. Το ζήτημα του συστημικού κινδύνου⁵⁹ και συγκεκριμένα η ανάγκη για την ταυτοποίηση και αναζήτηση των συστημικών κινδύνων που απειλούν την αποτελεσματικότητα των αγορών κινητών αξιών απασχόλησε έντονα την διεθνή οργάνωση κεφαλαιαγορών, με αποτέλεσμα τον Απρίλιο του 2011 να συσταθεί μια Μόνιμη Επιτροπή Κινδύνου και Έρευνας⁶⁰, καθώς και νέο Τμήμα Έρευνας (Research Department). Το Τμήμα Έρευνας είναι επιφορτισμένο με την έκδοση του Ετήσιου Κανονισμού για τις Κινητές Αξίες Παγκοσμίως και την Επιθεώρηση του Κινδύνου⁶¹, μέσα από τον οποίο επισημαίνονται οι πιο σημαντικοί χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι σε διεθνές επίπεδο⁶².

Η προτεραιότητα της υιοθέτησης των αρχών της IOSCO αφορά στην αναγκαιότητα της διατήρησης και βελτίωσης του διεθνούς ρυθμιστικού πλαισίου των κεφαλαιαγορών μέσα από την υιοθέτηση των διεθνών προτύπων της IOSCO. Εξ αυτού του λόγου, η οργάνωση ανέλαβε την περιοδική επίβλεψη για το αν εφαρμόζονται πλήρως και συστηματικά οι γενικές αρχές και τα πρότυπα της.

Τέλος, η τρίτη προτεραιότητα αφορά στην ενδυνάμωση του ρόλου της IOSCO στην διεθνή χρηματοοικονομική σκηνή. Ειδικότερα, σκοπός της είναι να καθιερωθούν και να υιοθετηθούν σε παγκόσμιο επίπεδο οι απώτεροι στόχοι και τα υψηλού επιπέδου τεχνικά πρότυπα για την εύρυθμη λειτουργία των κεφαλαιαγορών και την διασφάλιση της ορθής εποπτείας της. Περαιτέρω, η οργάνωση επιθυμεί την εντονότερη συμμετοχή και των επενδυτών, δίχως να διευκρινίζεται⁶³ αν πρόκειται μόνο για τους θεσμικούς επενδυτές ή όχι, προκειμένου να υπάρχει μια πιο ολοκληρωμένη συνεργασία και διατύπωση των απόψεων από κάθε πλευρά ενδιαφερόμενων. Όπως είναι φανερό, η IOSCO έχει αναγάγει την προστασία των επενδυτών και σε στόχο της άμεσης πολιτικής της, δηλαδή πέραν του γεγονότος ότι ήδη το εν λόγω αίτημα διασφαλίζεται στον πυρήνα της οργάνωσης και στους απώτερους στόχους της.

3. Η Διακυβέρνηση της IOSCO: Τα μέλη και οι Επιτροπές

3.1. Τα μέλη

Οι By-Laws της IOSCO καθιερώνουν τρία είδη συμμετοχής στην οργάνωση:

- τα τακτικά μέλη,
- τα συνδεδεμένα και
- τα συνεργαζόμενα.

Όπως προαναφέρθηκε, μέλη της IOSCO δεν είναι κράτη αλλά κυρίως οι εθνικές εποπτικές αρχές κεφαλαιαγοράς και ουσιαστικά μέσα από αυτές εκπροσωπούνται τα ίδια

58. Βλ. **IOSCO (2011b)**. Διαθέσιμο στην:

<http://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD347.pdf>.

59. Σχετικά με τον συστημικό κίνδυνο έχει συσταθεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου, βλ. <https://www.esrb.europa.eu/about/tasks/html/index.el.html> και για τις διακρίσεις και τα είδη των κινδύνων, βλ. **Γκόρτσος (2011)**, σελ. 74 επ.

60. Η Μόνιμη επιτροπή συστάθηκε από την Εκτελεστική Επιτροπή της IOSCO και επανδρώθηκε από στελέχη εξειδικευμένα στον τομέα της χρηματοοικονομικής εποπτείας και προερχόμενα από τις εθνικές αρχές εποπτείας των σημαντικότερων κεφαλαιαγορών.

61. **IOSCO (2010a)** "2010 IOSCO Annual Report"

62. Η συγκριμένη προτεραιότητα είναι από τις πιο καιρίες που έχει αναλάβει η IOSCO τα τελευταία χρόνια όχι μόνο γιατί αποδεικνύει περίτρανα την άριστη συνεργασία που επιτυγχάνεται στους κόλπους της οργάνωσης, τόσο των μελών της όσο και των εκτελεστικών οργάνων της, αλλά ταυτόχρονα αποτελεί την πιο πρωτοποριακή προτεραιότητα που έλαβε η IOSCO ανταποκρινόμενη στις συγκυρίες και τις προκλήσεις της εποχής, βλ. **IOSCO (2011b)**

63. **IOSCO (2010b)**. Διαθέσιμο στην:

<http://www.iosco.org/library/resolutions/pdf/IOSCORES26.pdf>. At 3.

τα κράτη. Η διαδικασία προσχώρησης αρχίζει με την υποβολή γραπτής αίτησης⁶⁴, στην Γενική Γραμματεία⁶⁵ της οργάνωσης, η οποία ποικίλει αναλόγως του είδους της συμμετοχής (τακτικό, συνδεδεμένο ή συνεργαζόμενο μέλος) της ενδιαφερόμενης αρχής. Η εν λόγω αίτηση αξιολογείται από την Επιτροπή των Προέδρων κατόπιν και σχετικής γνώμης του Διοικητικού Συμβουλίου της IOSCO⁶⁶.

3.1.1. Τα Τακτικά μέλη (Full members)

Τα τακτικά μέλη απολαμβάνουν πλήρως το δικαίωμα να συμμετάσχουν σε όλα τα όργανα της IOSCO, ειδικά τα πιο σημαντικά, όπως στην Επιτροπή Αναδούμενων Αγορών ή στο Διοικητικό Συμβούλιο της IOSCO. Στα άρθρα 6 και 7 του *Εσωτερικού Κανονισμού*, η οργάνωση μπορεί να κάνει δεκτά μέλη που δεν έχουν καθαρά κυβερνητικό/δημόσιο χαρακτήρα, όπως λόγω χάρη τα Χρηματιστήρια, αρκεί να μην υπάρχει σχετική ρυθμιστική αρχή στη χώρα του υποψήφιου Χρηματιστηρίου, λ.χ. εθνική επιτροπή κεφαλαιαγοράς. Αν στο μέλλον συσταθεί εθνική επιτροπή κεφαλαιαγοράς, τότε το Χρηματιστήριο της ίδιας χώρας αποχωρεί από την κατηγορία τακτικών μελών παρέχοντας ουσιαστικά την θέση του στην νεοσυσταθείσα επιτροπή κεφαλαιαγοράς.

Στο άρθρο 11 του *Εσωτερικού Κανονισμού* καταγράφονται οι απαραίτητες ενέργειες για την αίτηση συμμετοχής, ήτοι:

- Η σύνταξη και κατάθεση μια συνοπτικής περιγραφής του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου της εθνικής κεφαλαιαγοράς, αναφέροντας και τα τυχόν όργανα που υπάρχουν και επιτελούν ρυθμιστικές λειτουργίες.
- Η αναφορά της βασικής εθνικής νομοθεσίας, σχετικά με την λειτουργία της κεφαλαιαγοράς, μεταφρασμένη σε μια από τις επίσημες γλώσσες της οργάνωσης.
- Η σύνταξη υπεύθυνης δήλωσης υπογεγραμμένης από το Πρόεδρο της υποψήφιας για προσχώρηση αρχής ότι έχει αναγνώσει και δεχθεί τον παρόντα *Εσωτερικό Κανονισμό* και τα Ψηφίσματα της Επιτροπής των Προέδρων.

Εδώ πρέπει να υπογραμμιστεί το γεγονός ότι το νομικό πλαίσιο της IOSCO, μέσα από τον *Εσωτερικό Κανονισμό*, δεν επεμβαίνει ούτε στην φύση, ούτε και στο εύρος των ρυθμιστικών εξουσιών που διαθέτει η εκάστοτε επιτροπή κεφαλαιαγοράς. Λογική απόρροια της ποικιλόμορφης νομικής πραγματικότητας σε παγκόσμιο επίπεδο, ειδικά όσον αφορά το εθνικό διοικητικό δίκαιο που σχετίζεται άμεσα με την κουλτούρα και την παράδοση του εκάστοτε κράτους. Αυτό, ωστόσο, που απαιτεί η IOSCO από τις εθνικές επιτροπές κεφαλαιαγοράς, υποψήφιες προς προσχώρηση στους κόλπους της, είναι να διαθέτουν τουλάχιστον δευτερεύουσες ρυθμιστικές εξουσίες⁶⁷ και τουλάχιστον μια περιορισμένη δυνατότητα⁶⁸ επιβολής κυρώσεων⁶⁹.

64. Βλ. παρακάτω της παρούσας υπό 7, Ενότητα Δεύτερη, Υποενότητα Β

65. Άρθρο 10 του *Εσωτερικού Κανονισμού*

66. *Ibid.* άρθρο 14

67. Οι πρωτεύουσες ρυθμιστικές εξουσίες προφανώς παραμένουν στον εθνικό νομοθέτη.

68. Μια *ευρεία δυνατότητα* ρυθμιστικής εξουσίας σημαίνει ότι η συγκεκριμένη αρχή (επιτροπή) κεφαλαιαγοράς μπορεί ευθέως να επιβάλλει και να θέσει σε ισχύ σχετικές κανονιστικές διατάξεις για τις κινητές αξίες, όπως λ.χ. η Αμερικάνικη Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (Securities and Exchange Commission, SEC), αλλά και η Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (ΕΕΑ). Αντίθετα, μια *περιορισμένη δυνατότητα* ρυθμιστικής παρέμβασης της επιτροπής κεφαλαιαγοράς συνίσταται απλά και μόνο στην δυνατότητα άσκησης εποπτείας για την εφαρμογή του ισχύοντος νομικού πλαισίου για τις κινητές αξίες και σε περίπτωση παραβίασης αυτού τη δυνατότητα επιβολής διοικητικών κυρώσεων στους εποπτευόμενους από αυτήν φορείς. Επίσης, στην περιορισμένη δυνατότητα της ρυθμιστικής εξουσίας εμπίπτει και η περαιτέρω δυνατότητα προσφυγής σε άλλη δημόσια αρχή, όπως λ.χ. σε Δικαστήριο ή σε αρμόδιο Υπουργείο, προκειμένου αυτή η αρχή να προβεί στις νόμιμες ενέργειες επί της αναφεύμενης διαφοράς μεταξύ εποπτευόμενου και εποπτευόμενου φορέα.

69. Βλ. **Marcacci (2013)**, σελ. 9, παρ.3

Οι δυνατότητες ρυθμιστικής παρέμβασης των τακτικών μελών της IOSCO έχουν απασχολήσει αρκετά την ίδια την οργάνωση, καθώς σε πολλές διατάξεις αναφέρει την ανάγκη για εφαρμογή των στόχων και προτύπων που παράγει στις εθνικές νομοθεσίες στις οποίες απευθύνεται μέσα από τα τακτικά της μέλη. Εξάλλου, χωρίς αυτή την εξουσία καθίσταται κενή η ίδια η λειτουργία της οργάνωσης και εξ αυτού του λόγου τον Νοέμβριο του 1997 η Επιτροπή των Προέδρων εξέδωσε σχετικό ψήφισμα με το οποίο τόνισε ότι χωρίς την πλήρη εξουσία κτήσης και διαχείρισης πληροφοριών από τις εθνικές επιτροπές κεφαλαιαγοράς και ήδη τακτικά μέλη της IOSCO, ο μηχανισμός επιβολής κυρώσεων (εθνικός και διασυνοριακός) καθίσταται εξολοκλήρου ανενεργός⁷⁰.

Η IOSCO σήμερα αριθμεί 124 τακτικά μέλη.

3.1.2. Τα Συνδεδεμένα μέλη (Associate members)

Η συμμετοχή των συνδεδεμένων μελών επιφυλάσσεται σε εκείνες τις «εθνικές ενώσεις και οργανώσεις ρυθμιστικών οργάνων» από κράτη που όμως έχουν ήδη την κύρια εθνική τους επιτροπή κεφαλαιαγοράς⁷¹ τακτικό μέλος στην IOSCO. Ο όρος των «εθνικών ενώσεων και οργανώσεων ρυθμιστικών οργάνων» είναι εσκεμμένα αόριστος προκειμένου να καλύπτει όλες τις πιθανές οργανώσεις τυχόν εδαφικών υποδιαιρέσεων, π.χ. ομοσπονδιακών κρατών ή νομικά πρόσωπα επιφορτισμένα με συγκεκριμένες εξουσίες από την εθνική νομοθεσία περί κινητών αξιών. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιων μελών είναι οι ΗΠΑ, όπου η Επιτροπή Commodity Futures Trading αλλά και η Ένωση Διοικητών Κινητών Αξιών της Βόρειας Αμερικής (Securities Administrators' Association Inc) εντάσσονται στην IOSCO ως συνδεδεμένα μέλη, αν και οι ΗΠΑ αντιπροσωπεύονται, ήδη, από την Αμερικάνικη Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (SEC) ως τακτικό μέλος της IOSCO. Προκειμένου ο πιθανός υποψήφιος να γίνει συνδεδεμένο μέλος πρέπει να υποβάλλει αίτηση με την περιγραφή του ίδιου του φορέα, αλλά και της αποστολής του στο κράτος που δραστηριοποιείται.

Επί του παρόντος, η IOSCO έχει 17 συνδεδεμένα μέλη.

3.1.3. Τα Συνεργαζόμενα μέλη (Affiliate members)

Όσον αφορά τη συμμετοχή των συνεργαζόμενων μελών, αυτή προορίζεται για τους αυτορρυθμιζόμενους οργανισμούς ή διεθνείς οργανισμούς με ενδιαφέρον για την ρύθμιση των κινητών αξιών (άρθρο 9.1 του *Εσωτερικού Κανονισμού*). Για να γίνει ένας τέτοιος οργανισμός συνεργαζόμενο μέλος, ο υποψήφιος πρέπει στην αίτησή του:

- Να περιλαμβάνει μια περιγραφή της δικής του δομής και αποστολής και
- Να έχει εγκριθεί εγγράφως από το τακτικό μέλος της χώρας του (όταν αυτό προβλέπεται, άρθρο 13 του *Εσωτερικού Κανονισμού*).

Τα συνεργαζόμενα μέλη συγκεντρώνονται στη Συμβουλευτική Επιτροπή SRO – SROCC⁷², η οποία διαδραματίζει ένα σημαντικό συμβουλευτικό ρόλο στο πλαίσιο της Οργάνωσης. Όσον αφορά τους διεθνείς οργανισμούς με ενδιαφέρον για τις κινητές αξίες, αρκετοί από αυτούς συμμετέχουν στην IOSCO, όπως λ.χ. η Διεθνής Ένωση Κεφαλαιαγορών και η Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης.

Επί του παρόντος, η IOSCO έχει 62 αυτορρυθμιζόμενους οργανισμούς.

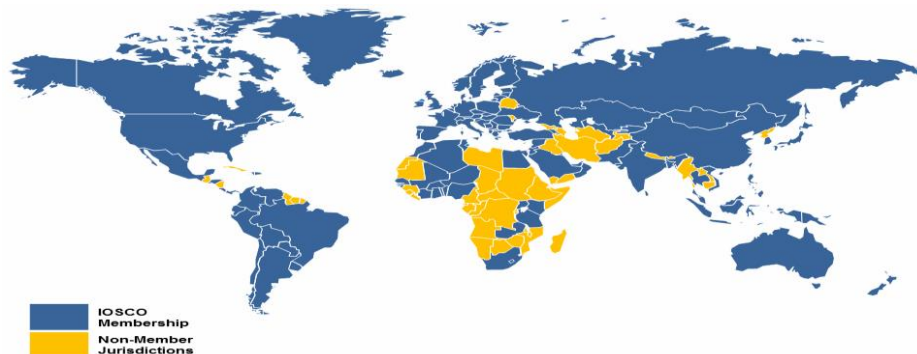
70. International Organization of Securities Commissions - IOSCO (1997) "A Resolution on Enforcement Powers" Montreal. διαθέσιμο:

<http://www.iosco.org/library/resolutions/pdf/IOSCORES14.pdf>.

71. Άρθρο 8.1 του Εσωτερικού Κανονισμού

72. Βλ. παρακάτω της παρούσας, υπό 3.2.5 (Ενότητα Πρώτη, Υποενότητα Β)

IOSCO Χάρτης Μελών. Απρίλιος 2015

Πηγή: https://www.iosco.org/about/?subsection=membership_map

3.2. Οι Επιτροπές: Τα όργανα της IOSCO και η διανομή των αρμοδιοτήτων

Το σημείο κλειδί στην διακυβέρνηση της Οργάνωσης είναι ότι αυτή επιτυγχάνεται μέσα από ένα ευρύ σύστημα επιτροπών και οργάνων, όπως αναφέρεται και στο «Ψήφισμα της Επιτροπής των Προέδρων για την Τροποποίηση του *Εσωτερικού Κανονισμού* της IOSCO», ώστε να ανταποκρίνεται στην νέα δομή⁷³. Πλέον η IOSCO διαθέτει τα εξής όργανα:

1. την Επιτροπή των Προέδρων
2. το Διοικητικό Συμβούλιο της IOSCO
3. την Επιτροπή Αναδυόμενων Αγορών
4. την Γενική Γραμματεία
5. τις Τοπικές Επιτροπές
6. τις Γνωμοδοτικές Επιτροπές

3.2.1. Η Επιτροπή των Προέδρων

Αποτελεί το κύριο και επίσημο όργανο λήψης αποφάσεων της IOSCO. Συνεδριάζει μια φορά το χρόνο στην «Ετήσια Διάσκεψη» σε επίπεδο Προέδρων των αρχών κεφαλαιαγοράς των τακτικών και συνδεδεμένων μελών της IOSCO. Ωστόσο, αποφασιστική ψήφο έχουν μόνο τα τακτικά μέλη, ενώ τα συνδεδεμένα έχουν μόνο δικαίωμα παράστασης στις συναντήσεις και έκφρασης γνώμης, χωρίς δικαίωμα ψήφου⁷⁴. Είναι το πιο σημαντικό όργανο της οργάνωσης, καθώς αυτό θέτει τους στόχους και τους κανόνες που θα έχουν εφαρμογή στον τομέα της κεφαλαιαγοράς και εξ αυτού του λόγου διαθέτει εκτεταμένες εξουσίες για την υλοποίηση των σκοπών της.

Πιο συγκεκριμένα λαμβάνει τις σημαντικότερες αποφάσεις⁷⁵ αναφορικά με:

- την υιοθέτηση ψηφισμάτων που διαμορφώνουν τους στόχους της αποστολής της IOSCO,
- την θέσπιση των *Λειτουργικών Προτεραιοτήτων* της,
- την τροποποίηση του *Εσωτερικού Κανονισμού*,
- την αποδοχή των υποψήφιων μελών προς προσχώρηση,
- τον καθορισμό της ετήσιας συνεισφοράς των μελών της
- την επιβολή των κυρώσεων στα μέλη της

73. **IOSCO (2010c)**, Πίνακας 1, Διαθέσιμο:

<http://www.iosco.org/library/resolutions/pdf/IOSCORES33.pdf>.

74. **IOSCO (2010c)**, σελ. 27-30.

75. Ibid. σελ. 26

Καθήκοντα Προέδρου εκτελεί κάθε φορά ο εκάστοτε πρόεδρος της αρμόδιας αρχής-τακτικό μέλος της IOSCO, στο κράτος της οποίας διοργανώνεται το ετήσιο συνέδριο. Η Επιτροπή συνεδριάζει με απαρτία όταν η πλειοψηφία των τακτικών μελών της παρίστανται στην Ετήσια Διάσκεψη⁷⁶. Τέλος, τα συνεργαζόμενα μέλη μπορούν μόνο να παρακολουθούν την διεξαγωγή του εν λόγω συνεδρίου, χωρίς δικαίωμα συμμετοχής.

3.2.2. Το Διοικητικό Συμβούλιο της IOSCO

Το Διοικητικό Συμβούλιο της IOSCO αντικατέστησε την Εκτελεστική Επιτροπή⁷⁷, τις Τεχνικές Επιτροπές⁷⁸ και το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο της Επιτροπής Αναδυόμενων Αγορών. Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο είναι επιφορτισμένο με την *διακυβέρνηση*, τον *ορισμό των τεχνικών προτύπων* και με την *ανάπτυξη των καθηκόντων* του Οργανισμού, κυρίως μέσω της υποβολής των ψηφισμάτων και του σχεδίου ατζέντας της Επιτροπής των Προέδρων (τα οποία αμφότερα εγκρίνονται από την Επιτροπή των Προέδρων).

Πιο συγκεκριμένα, το Συμβούλιο της IOSCO:

- προετοιμάσει το πρόγραμμα των δραστηριοτήτων και τον ετήσιο προϋπολογισμό της IOSCO, ο οποίος εγκρίνεται στη συνέχεια από την Επιτροπή των Προέδρων,
- διορίζει τον Γενικό Γραμματέα, για μια περίοδο τριών ετών και τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής,
- προτείνει την ένταξη των μελών της στις αντίστοιχες περιφερειακές ομάδες για την αναγνώριση αυτών, από την Επιτροπή των Προέδρων, ως Περιφερειακών Επιτροπών,
- καθιερώνει τις Συμβουλευτικές Επιτροπές (διάφορες από την SROCC),
- προτείνει στην Επιτροπή των Προέδρων τις κυρώσεις που προβλέπεται να επιβληθούν στα μέλη της IOSCO.
- παρακολουθεί τις δραστηριότητες της IOSCO όσον αφορά την πολιτική και τα πρότυπα της ρύθμισης, την ρυθμιστική ικανότητα αυτής και των μελών της, την ανάπτυξη της στρατηγικής της αγοράς, την διαδικασία εισδοχής των νέων μελών της, καθώς και τα προγράμματα προβολής και έρευνας της Οργάνωσης.

76. Ibid. σελ. 35

77. Βλ. **Marcacci (2013)**, σελ. 11, υποσημ. 83: Η *Εκτελεστική Επιτροπή* ήταν το δεύτερο βασικό σώμα της IOSCO. Ενήργησε ως ο εκτελεστικός βραχίονας της οργάνωσης και τα μέλη της εκλέγονταν κάθε δύο χρόνια στο Διετές Συνέδριο. Αποτελούνταν από δεκαεννέα μέλη: τον Πρόεδρο της Τεχνικής Επιτροπής, τον Πρόεδρο της Επιτροπής Αναδυόμενων Αγορών, τους τέσσερις προέδρους των τεσσάρων Περιφερειακών Επιτροπών, ένα τακτικό μέλος εκλεγμένο από κάθε Περιφερειακή Επιτροπή μεταξύ των τακτικών μελών της εν λόγω περιοχής και εννέα τακτικά μέλη που εκλέγονταν από την Επιτροπή των Προέδρων. Αν και η Επιτροπή των Προέδρων- ήταν και είναι -το επίσημο όργανο λήψης αποφάσεων, ωστόσο, η Εκτελεστική Επιτροπή έλαβε εξίσου πολύ σημαντικές αποφάσεις, όπως επίσης ανέλαβε επίσημως όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την επίτευξη των στόχων της IOSCO, δεδομένου μάλιστα, ότι σε αντίθεση με την Επιτροπή Προέδρων που συνέρχεται μία φορά το χρόνο, η Εκτελεστική Επιτροπή συνεδρίαζε περιοδικά κατά τη διάρκεια του όλου έτους.

78. Ibid, υποσημ. 84: Η *Τεχνική Επιτροπή* ιδρύθηκε το 1987 από την Εκτελεστική Επιτροπή, προκειμένου "να μελετήσει κρίσιμα ζητήματα που επηρεάζουν τις χώρες με ανεπτυγμένες τις κεφαλαιαγορές" [*Lichtenstein, Cynthia C. (1991) "Bank for International Settlements: Committee on Banking Regulations and Supervisory Practices' Consultative Paper on International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards," 30 International Legal Materials. (4).*]. Αυτό έγινε από κοινού με δεκαοκτώ οργανισμούς που ρυθμίζουν ορισμένες από τις πιο σημαντικές και διεθνείς κεφαλαιαγορές. Το κύριο έργο της ήταν η διαβούλευση επί των κυριότερων ρυθμιστικών θεμάτων που σχετίζονται με τους διεθνείς τίτλους και τις προθεσμιακές συναλλαγές όπως, επίσης, και ο συντονισμός των απαντήσεων στα θέματα αυτά. **IOSCO (2010a)**, "2010 IOSCO Annual Report", σελ. 47.

Έτσι, το Διοικητικό Συμβούλιο της IOSCO, με την αντικατάσταση της Τεχνικής Επιτροπής και της Εκτελεστικής Επιτροπής, έγινε το βασικό και, στην πραγματικότητα, το μόνο εκτελεστικό όργανο της IOSCO, το οποίο παράλληλα είναι υπεύθυνο για την χάραξη της πολιτικής της Οργάνωσης, χειριζόμενο την κύρια δραστηριότητα αυτής.

Σύμφωνα με τον προσφάτως τροποποιηθέντα *Εσωτερικό Κανονισμό*: "*Το Συμβούλιο IOSCO λαμβάνει όλες τις αποφάσεις και αναλαμβάνει όλες τις απαραίτητες ή πρόσφορες ενέργειες για την επίτευξη των στόχων του Οργανισμού*"⁷⁹. Το νομικό εργαλείο που χρησιμοποιείται από το Διοικητικό Συμβούλιο για να ασκεί τις δραστηριότητές του είναι το «*Πρωτόκολλο*». Αυτό χρησιμοποιείται για να καθορίσει λεπτομερώς τα διοικητικά ζητήματα που είναι αναγκαία ή πρόσφορα για την άσκηση και την εφαρμογή των διατάξεων του *Εσωτερικού Κανονισμού*⁸⁰. Δεν είναι ακόμη σαφής ο τρόπος λειτουργίας των πρωτόκολλων, αλλά μοιάζουν τυπικά με τις "διοικητικές αποφάσεις" του εκτελεστικού σώματος ενός κράτους.

Η διάρκεια της θητείας του Συμβουλίου⁸¹ είναι διετής και καθιερώνεται κατά την διάρκεια του διετούς συνεδρίου της IOSCO (άρθρο 38 του *Εσωτερικού Κανονισμού*). Τα μέλη του Συμβουλίου επιλέγουν τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο. Τα μέλη του Συμβουλίου είναι:

1. Τα μέλη της πρώην Τεχνικής Επιτροπής
2. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Αναδυόμενων Αγορών
3. Ο Πρόεδρος έκαστης Περιφερειακής Επιτροπής
4. Δύο τακτικά μέλη εκλεγμένα από κάθε Περιφερειακή Επιτροπή, ανάμεσα από τα τακτικά μέλη της κάθε Περιφερειακής Επιτροπής

Σημερινός Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο Graig Medcraft, Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Αυστραλίας.

3.2.3. Η Επιτροπή Αναπτυσσόμενων και Αναδυόμενων Αγορών (Growth and Emerging Markets Committee: GEM)⁸²

Η Επιτροπή για τις Αναπτυσσόμενες και Αναδυόμενες Αγορές είναι η μεγαλύτερη επιτροπή της IOSCO, καθώς αντιπροσωπεύει το 75% του συνολικού αριθμού των τακτικών μελών της IOSCO. Προεδρεύει ο Ranjit Ajit Singh, Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Μαλαισίας, ο οποίος παράλληλα εκτελεί καθήκοντα Αντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της IOSCO.

Η Επιτροπή:

- επιδιώκει και προωθεί την ανάπτυξη και την αποτελεσματικότητα των αναδυόμενων αγορών σε κινητές αξίες και συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, με τη θέσπιση αρχών και ελάχιστων τεχνικών προτύπων, παρέχοντας προγράμματα κατάρτισης και τεχνικής βοήθειας για τα μέλη της IOSCO⁸³.
- διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών και την μετάδοση τεχνολογίας και τεχνογνωσίας ανάμεσα στα μέλη.

79. IOSCO (2010c) αρ. 40.1, Τμήμα 5.

80. Ibid. αρ. 41.1, Τμήμα 5.

81. Το νέο Συμβούλιο (2014-2016) αποτελείται από 34 μέλη - δύο περισσότερα από το προηγούμενο Συμβούλιο - και αντιπροσωπεύει καλύτερα την γεωγραφική ποικιλομορφία των μελών της IOSCO. Βλ. παρακάτω για την σημερινή σύνθεση του ΔΣ της IOSCO, υπό 3.2.2 (Ενότητα Πρώτη, Υποενότητα Β).

82. Βλ. http://www.iosco.org/about/?subsection=display_committee&cmtid=8

83. Δημιουργώντας εκπαιδευτικά προγράμματα και διευκολύνοντας την ανταλλαγή πληροφοριών και την μεταφορά τεχνογνωσίας και κατάρτισης του προσωπικού της ίδιας της Οργάνωσης αλλά και των μελών της.

Η GEM περιλαμβάνει ογδόντα οκτώ μέλη εκ των οποίων ορισμένα αποτελούν τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες οικονομίες του κόσμου, αλλά και 10 χώρες από τα μέλη του G-20. Οι αναδυόμενες αυτές οικονομίες αναμένεται να αντιπροσωπεύουν μια αυξανόμενη μερίδα των μελών της IOSCO, ως τα νέα μέλη που πρόκειται να ενταχθούν στους κόλπους της οργάνωσης, με την ιδιότητα τακτικού μέλους.

Για την εκτέλεση των καθηκόντων της, αρμόδιες είναι πέντε ομάδες εργασίας (Working Groups⁸⁴), ήτοι:

- η Ομάδα Δημοσιοποίησης και Λογιστικής (Disclosure and Accounting),
- η Ομάδα Ρύθμισης των Δευτερογενών Αγορών (Regulation of Secondary Markets),
- η Ομάδα Ρύθμισης των Ενδιάμεσων Αγορών (Regulation of Market Intermediaries),
- η Ομάδα Επιβολής Ποινών και Ανταλλαγής Πληροφοριών (Enforcement and

Exchange Information) και

- η Ομάδα Διαχείρισης Επενδύσεων (Investment Management).

Περαιτέρω, η GEM έχει ιδρύσει και ορισμένες ομάδες Ειδικών Καθηκόντων (Task Forces) επιφορτισμένες με την μελέτη, ανάλυση και αξιολόγηση διαφορετικών και συχνά πολύ επίκαιρων θεμάτων, όπως η πρόσφατη διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση⁸⁵.

3.2.4. Οι Περιφερειακές Επιτροπές (Regional Committees)

Οι Περιφερειακές Επιτροπές υπάρχουν εντός της IOSCO και επικουρούν το έργο της εστιάζοντας η κάθε μια σε ξεχωριστό τοπικό σημείο και σε διαφορετική δικαιοδοσία. Οι Περιφερειακές Επιτροπές διακρίνονται σε τέσσερις, χωρίζοντας τον κόσμο σε ανάλογες περιφέρειες:

1. Η Περιφερειακή Επιτροπή Αφρικής και Μέσης Ανατολής⁸⁶
2. Η Περιφερειακή Επιτροπή Ασίας και Ειρηνικού Ωκεανού⁸⁷
3. Η Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Επιτροπή⁸⁸
4. Η Αμερικάνικη Περιφερειακή Επιτροπή⁸⁹

Οι εν λόγω Επιτροπές λειτουργούν ως σημείο συνάντησης και συζήτησης ποικίλων θεμάτων ιδιαίτερου και κυρίως τοπικού ενδιαφέροντος, παρέχοντας συστάσεις και αναφορές σε συγκεκριμένα γεωγραφικά περιορισμένα ζητήματα, ενώ παράλληλα επιδιώκουν τον συντονισμό μεταξύ των μελών τους για την αποτελεσματικότερη ανταλλαγή πληροφοριών.

Σημειωτέον ότι η Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Επιτροπή περιλαμβάνει σαράντα έξι (46) εποπτικές αρχές μεταξύ των οποίων και τα είκοσι οκτώ (28) κράτη μέλη της ΕΕ. Συνεργάζεται στενά με την ESMA⁹⁰, ασχολείται διεξοδικά με τις εξελίξεις των κεφαλαιαγορών των κρατών μελών, την πρόοδο της υλοποίησης των προτύπων της IOSCO

84. Βλ. **Marcacci (2013)**, σελ. 13

85. Τον Οκτώβριο του 2008 ανατέθηκε σε Ειδική Αποστολή του Προέδρου της GEM (GEM Chairman's Task Force) η αξιολόγηση των συνεπειών στον απόηχο της κρίσης στις αναδυόμενες αγορές, προσδιορίζοντας σχετικά ρυθμιστικά ζητήματα και παρέχοντας επίσημες προτάσεις για τις μελλοντικές εξελίξεις. Βλ. IOSCO (2010a) “**2010 IOSCO Ετήσια Έκθεση**», διαθέσιμη στο: http://www.iosco.org/annual_reports/2010/emergingMarketsCommittee1.html

86. Βλ. http://www.iosco.org/about/?subsection=display_committee&cmtid=7

87. Βλ. http://www.iosco.org/about/?subsection=display_committee&cmtid=6

88. Βλ. http://www.iosco.org/about/?subsection=display_committee&cmtid=4

89. Βλ. http://www.iosco.org/about/?subsection=display_committee&cmtid=9

90 Στην Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή της ΕΕ καθώς και η ESMA συμμετέχουν ως associate members. Ο κ. Χαράλαμπος Γκότσης, Πρόεδρος της Ελληνικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, εκλέχθηκε, κατά την πρόσφατη ετήσια Σύνοδο της IOSCO τον Σεπτέμβριο του 2014, ως ένας από τους δύο αιρετούς εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Επιτροπής (European Regional Committee) στο Συμβούλιο της IOSCO.

στις χώρες μέλη της, τη δραστηριότητα των υπεράκτιων χρηματοοικονομικών κέντρων, αλλά και με την εναρμόνιση των εποπτικών προτύπων με βάση τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες⁹¹.

3.2.5. Η Συμβουλευτική Επιτροπή Συνεργαζόμενων Μελών (πρώην Συμβουλευτική Επιτροπή αυτορρυθμιζόμενων οργανισμών - Self-Regulatory Organizations Consultive Committee- SROsCC-)

Όπως προαναφέρθηκε, τα συνεργαζόμενα μέλη της IOSCO είναι κυρίως αυτορρυθμιζόμενοι οργανισμοί, ήτοι μέλη που αντιπροσωπεύουν αγορές κινητών αξιών και παραγώγων των σημαντικότερων οικονομιών του κόσμου, όπως λ.χ. το Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης, του Λονδίνου, του Τόκιο, της Ινδίας, της Σαγκάης, των Νήσων Κέιμαν, το Euronext και της Γερμανίας. Ήδη με το Ψήφισμα Νοεμβρίου του 1990 συστάθηκε η Συμβουλευτική Επιτροπή των Αυτορρυθμιζόμενων Οργανισμών με κύριο καθήκον⁹² την παροχή συμβουλών σχετικά με θέματα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος και ειδικά στην ανάληψη πρωτοβουλιών ρυθμιστικής παρέμβασης⁹³.

Τα μέλη αυτά, ως σημαντικοί παίκτες της αγοράς, έχουν ξεκάθαρη εικόνα για τις ανάγκες αυτής και γνωρίζουν από πρώτο χέρι τις αποτελεσματικότερες λύσεις⁹⁴ που μπορούν να δοθούν στα εκάστοτε αναδυόμενα προβλήματα. Το 2013, στο Ετήσιο Συνέδριο που έλαβε χώρα στο Λουξεμβούργο μετονομάστηκε⁹⁵ η Συμβουλευτική Επιτροπή σε Συμβουλευτική Επιτροπή Συνεργαζόμενων Μελών, προκειμένου να ανταποκρίνεται καλύτερα στην ποικιλομορφία που την διέπει.

Καθήκοντα Προέδρου στην εν λόγω Επιτροπή εκτελεί ο Jose Carlos Doherty,

91. Με κοινή δήλωση των χωρών που συμμετέχουν, η οποία υπογράφηκε το 2009, συστήθηκε το Πρόγραμμα για τη Μεσογειακή Συνεργασία (Partnership between the Securities Regulators from both Shores of the Mediterranean Sea) στο οποίο συμμετέχει ενεργά και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Ελλάδος. Έχει σαν σκοπό να αναπτύξει συμπληρωματικές δράσεις, όπως για παράδειγμα τις δράσεις της Περιφερειακής Επιτροπής της Αφρικής & Μέσης Ανατολής της IOSCO. Έχει σαν σκοπό να διασφαλίσει την εφαρμογή των αρχών της IOSCO στις νομοθεσίες κινητών αξιών στη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα έχει επίσης σκοπό τη διεύρυνση του διαλόγου με την ESMA στο πλαίσιο του προγράμματος σύγκλησης και της σχέσης συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Βλ. **Ετήσια Έκθεση Ελληνικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, 2011**, σελ. 103-104

92. Κύριοι σκοποί της Συμβουλευτικής Επιτροπής SROs είναι: α. η βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αξίας της αυτορρύθμισης προκειμένου να προωθηθεί η αποτελεσματικότητα, η διαφάνεια και η ακεραιότητα των αγορών, β. η συμβολή στην ανάπτυξη της ρυθμιστικής πολιτικής, γ. ο εντοπισμός εν δυνάμει προστατευτέων επενδυτών και ζητημάτων ακεραιότητας των αγορών, δ. η αποτελεσματική πληροφόρηση των θεμάτων που αφορούν την αγορά κινητών αξιών και ε. (το πιο σημαντικό) η ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των SROs και των υπολοίπων μελών της IOSCO αλλά και ενδιαφερόμενων μερών μέσα από την διεξαγωγή σεμιναρίων και προγραμμάτων εκπαίδευσης. Βλ. **Marcacci (2013)**, σελ. 14 παρ.1.

93. Η Συμβουλευτική Επιτροπή SROs είναι σε συνεχή επαφή με το Διοικητικό Συμβούλιο βοηθώντας εποικοδομητικά στην ρυθμιστική πρωτοβουλία του Οργανισμού. Επιπλέον, η συμμετοχή των αυτορρυθμιζόμενων αγορών βοηθάει σημαντικά στην ανταλλαγή πληροφοριών, μέσα από την οποία επιτυγχάνεται η διασφάλιση της κανονιστικής συμμόρφωσης (compliance) και της επιβολής των κυρώσεων που προβλέπονται από την νομοθεσία των κινητών αξιών. Ibid. παρ.2

94. Καίριος είναι και ο ρόλος της στην «νομοπαρασκευαστική διαδικασία». Η Συμβουλευτική Επιτροπή SROs, σύμφωνα με το *Μοντέλο για Αποτελεσματική Ρύθμιση (Model for Effective Regulation)*, παρέχει κανόνες καλής συμπεριφοράς και συμφωνίες για την καθιέρωση προτύπων για τις κοινές πρακτικές. Τοιοιτοτρόπως, από τη μία η Συμβουλευτική Επιτροπή SROs αποτελεί ένα άτυπο συμβουλευτικό σώμα που συνεπικουρεί το Διοικητικό Συμβούλιο της IOSCO, ενώ από την άλλη τα κανονιστικά της πρότυπα αποτελούν εργαλεία που μπορούν να επιβάλουν ένα πιο αυστηρό βαθμό κανονιστικής συμμόρφωσης των συμμετεχόντων, εντός του αυτορρυθμιστικού πλαισίου (**Model For Effective Regulation, Report of the SRO Consultative Committee of the International Organization of Securities Commissions, May 2000**). Ibid, παρ.3

95. https://www.iosco.org/annual_reports/2013/AMCCChairReport1.html

Πρόεδρος της Χρηματοοικονομικής και Κεφαλαιακής Ένωσης της Βραζιλίας (Brazilian Financial and Capital Association).

3.3 Η αυτορρύθμιση (self-regulation) ως τρόπος λειτουργίας της IOSCO

Πολύ συζήτηση έχει αναπτυχθεί αναφορικά με την κατάργηση των ρυθμιστικών παρεμβάσεων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα (financial deregulation⁹⁶) σε σχέση με την τάση υπερβολικής ρυθμιστικής παρέμβασης (overregulation⁹⁷), ειδικά μετά την πρόσφατη χρηματοοικονομική κρίση.

Υπό όποιο πρίσμα και αν ειδωθεί, η αυτορρύθμιση αποτελεί ένα εξαιρετικά ευέλικτο και γρήγορο τρόπο λειτουργίας ενός οργανισμού. Μπορεί να ανταποκρίνεται άμεσα στις ανάγκες ενός τάχιστα εξελισσόμενου περιβάλλοντος, όπως το χρηματοπιστωτικό σε σύγκριση με τις κυβερνητικές αρχές, οι οποίες αποδεδειγμένα, λόγω της φύσης του, αντιδρούν ετεροχρονισμένα. Ειδικά στο πλαίσιο της λειτουργίας της Συμβουλευτικής Επιτροπής των Συνεργαζόμενων Μελών της IOSCO, οι αυτορρυθμιζόμενοι οργανισμοί διαθέτουν όχι μόνο την προσαρμοστικότητα αλλά και την απαιτούμενη τεχνογνωσία σε σχέση με τους αρμόδιους κρατικούς φορείς.

Ωστόσο, το εύρος της αυτορρύθμισης δεν παύει να περιορίζεται από τις εφαρμοστέες συμφωνίες και τους κανόνες, ενώ σε κάθε περίπτωση οι αυτορρυθμιζόμενοι οργανισμοί υπόκεινται στην επίβλεψη της επίσημης ρυθμιστικής αρχής, όπως και στην εφαρμογή των προτύπων της δικαιοσύνης και εμπιστευτικότητας κατά την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων τους και των ανατεθειμένων ευθυνών τους⁹⁸. Δικαιολογητική βάση που επιβεβαιώνει την πεποίθηση ότι η εξουσία εξακολουθεί να βρίσκεται στα χέρια της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής. Ακόμα και στο πλαίσιο λειτουργίας ενός αυτορρυθμιζόμενου οργανισμού, η εκάστοτε εθνική ρυθμιστική αρχή πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ερευνά ζητήματα που αφορούν τους επενδυτές και την αγορά. Μάλιστα, θα πρέπει η ρυθμιστική αρχή να διασφαλίσει ότι ο αυτορρυθμιζόμενος οργανισμός πληροί όλα τα προαπαιτούμενα της διαφάνειας, ώστε να καθίστανται προσιτές στο κοινό όλες οι απαραίτητες πληροφορίες που εγγυώνται ότι οι κανόνες και τα πρότυπα τηρούνται.

Στο ίδιο μήκος κύματος κυμαίνεται και η λογική της παραγωγής ήπιου δικαίου (soft law) σε σχέση με το αυστηρό δίκαιο (hard law), καθώς το πρώτο είναι σαφώς πιο ευπροσάρμοστο στις αλλαγές και άμεσα ανταποκρινόμενο στις ανάγκες των υποβαλλόμενων σε αυτό προσώπων⁹⁹.

3.4. Γενική Γραμματεία

Η τυπική διοικητική διαδικασία στο πλαίσιο της IOSCO είναι ιδιαίτερα εμφανής στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Γενικής Γραμματείας της Οργάνωσης. Η Γενική Γραμματεία στην Μαδρίτη διασφαλίζει όλες τις απαραίτητες διοικητικές και οργανωτικές εργασίες και οι κυριότερες¹⁰⁰ από αυτές είναι:

- η τήρηση του αρχείου της IOSCO, εξασφαλίζοντας ότι τόσο οι Εσωτερικοί Κανονισμοί όσο και τα Ψηφίσματα παραμένουν συνεχώς ενημερωμένα,
- η επίβλεψη των μελών της Οργάνωσης αναφορικά με την συμμόρφωσή τους με τους Κανονισμούς της IOSCO,
- η εξέταση και επεξεργασία των αιτήσεων συμμετοχής,
- η εκπροσώπηση της IOSCO στις συναντήσεις ή στις παρουσιάσεις άλλων οργάνων ή ομάδων και

96. Βλ. Γκόρτσος (2011), σελ. 319 επ.

97. Ibid. σελ. 315

98. Βλ. IOSCO (2010d), σελ. 5, <https://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD323.pdf>

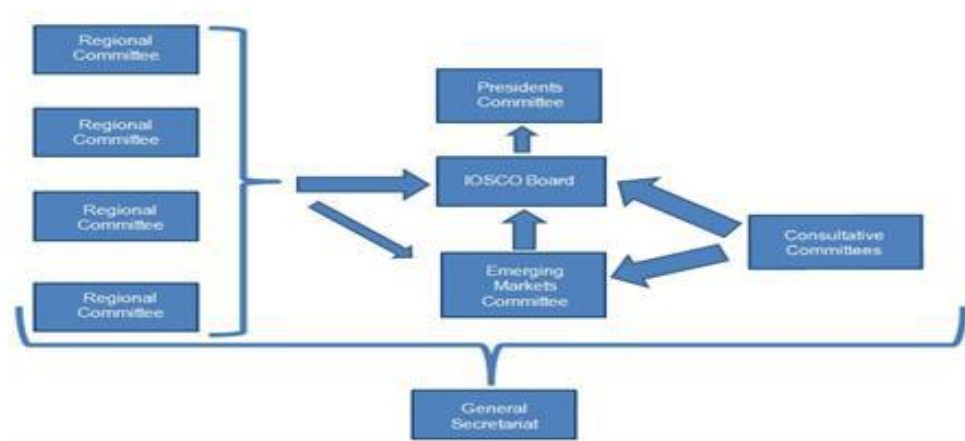
99. Βλ. Περαιτέρω για τους κανόνες του διεθνούς ήπιου δικαίου, βλ. Γκόρτσος (2014 b), σελ. 43.

100. Βλ. Marcacci (2013), σελ. 15

- η επιμέλεια της οργάνωση της Ετήσιας Έκθεσης της IOSCO.

Η Γενική Γραμματεία διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της IOSCO. Χρέη γενικού γραμματέα εκτελεί ο David Wright ο οποίος είχε θητεύσει 34 χρόνια στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Σχεδιάγραμμα διακυβέρνησης IOSCO

Πηγή: Marcacci (2013), σελ. 16

3.5. Διαδικασία λήψης αποφάσεων – Νομοπαρασκευαστική διαδικασία

Σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό (By-Laws) η λήψη αποφάσεων στο πλαίσιο της IOSCO βασίζεται στην *ομοφωνία (consensus)*, πιο συγκεκριμένα βασίζεται στην «*αρκούντως επικρατούσα γνώμη*» επί ενός συγκεκριμένου θέματος στην οποία προσχωρούν τα υπόλοιπα μέλη¹⁰¹.

Σε αυτή την διαδικασία, σημαντικό ρόλο διαδραματίζει ο προεδρεύων σε κάθε ομάδα ή επιτροπή της IOSCO, ο οποίος συμβάλλει στην επίτευξη της ομοφωνίας κατά την τελική διαβούλευση. Εξ αυτού του λόγου, είναι υποχρεωτικό, πριν την έκδοση μίας απόφασης να έχει επιτευχθεί η γενική συναίνεση από όλους τους συμμετέχοντες, ως προς το περιεχόμενό του, γεγονός που αναδεικνύει την «δυναμική» που διαθέτει κάθε απόφαση, κατευθυντήρια γραμμή ή πρότυπο που λαμβάνεται στο πλαίσιο αυτής. Τοιουτοτρόπως, καθίσταται εφικτή η υιοθέτηση της γενικής οδηγίας από την IOSCO και από την Επιτροπή των Προέδρων. Κάθε μέλος έχει μια ψήφο κατά την συνεδρίαση της Επιτροπής των Προέδρων, εντός της οποίας λαμβάνονται όλες οι καίριες αποφάσεις και ασκούνται οι κυρίαρχες εξουσίες της IOSCO, διαδικασία μέσα από την οποία αναδεικνύεται, ο δημοκρατικός χαρακτήρας που διέπει την Οργάνωση.

Δεδομένου ότι η Επιτροπή των Προέδρων συνεδριάζει μονάχα μια φορά τον χρόνο, επόμενο είναι το Διοικητικό Συμβούλιο (πρώην Εκτελεστική Επιτροπή¹⁰²) να διεξάγει το

101. Ibid, σελ. 17

102. Επρόκειτο για ένα εξέχον όργανο της IOSCO το οποίο επεξεργαζόταν τα σχέδια των αποφάσεων με ελάχιστους διαδικαστικούς κανόνες, εκτός από την περίπτωση των τροποποιήσεων του Εσωτερικού Κανονισμού, κατά την οποία διεξάγονται πιο συγκεκριμένες διαδικασίες, όπως λ.χ.

μεγαλύτερο μέρος της νομοπαρασκευαστικής εργασίας. Την νομοπαρασκευαστική διαδικασία διέπουν δύο θεμελιώδεις αρχές:

- η αρχή της *διαφάνειας* και
- η αρχή «*συμμόρφωση ή λογοδοσία*» (*comply or explain*).

Υπέρ της αρχής της διαφάνειας συνηγορεί η έκδοση εγχειριδίου για την “*Πολιτική Γνωμοδότησης και Διαδικασίας της IOSCO*” (**IOSCO Consultation Policy and Procedure, 2005**), το οποίο καθιστά γνωστή την διαδικασία υιοθέτησης των διεθνών προτύπων και αρχών στα ενδιαφερόμενα μέλη, τα οποία με την σειρά τους μπορούν διαβουλευόμενα και σχολιάζοντας επί των σχεδίων αυτών.

Περαιτέρω, αναφορικά με την αρχή «*συμμόρφωση ή λογοδοσία*» (*comply or explain*), σύμφωνα με την οποία, η αρμόδια επιτροπή ή ομάδα αιτιολογεί τους λόγους για τους οποίους δεν έλαβε υπόψη τα σχετικά σχόλια (των ενδιαφερομένων μελών) κατά την υιοθέτηση ενός προτύπου στην Τελική Έκθεση¹⁰³. Η διαδικασία αυτή παρέχει στους αυτορρυθμιζόμενους οργανισμούς την δυνατότητα να εκφράσουν την άποψή τους κατά την παρασκευή των προτύπων, τα σχόλια των οποίων είναι δημοσιευμένα στην επίσημη ιστοσελίδα της Οργάνωσης, γεγονός που αποδεικνύει την υψηλή ποιότητα και χρησιμότητα αυτών¹⁰⁴.

Στην νομοπαρασκευαστική διαδικασία συμβάλλουν ιδιαίτερα και οι «επιτροπές εργασίας». Πρόκειται για ομάδες που εργάζονται συχνά και υπό τις οδηγίες που τους παρέχει το Διοικητικό Συμβούλιο¹⁰⁵. Υπάρχουν έξι Μόνιμες Επιτροπές Εργασίας, οι οποίες απαρτίζονται από ειδήμονες (experts) των τακτικών μελών της IOSCO καλύπτοντας τα εξής πεδία:

- Πολυεθνική Δημοσιοποίηση και Λογιστική
- Ρύθμιση Δευτερογενών Αγορών
- Ρύθμιση Ενδιάμεσων Αγορών
- Επιβολή κυρώσεων και Ανταλλαγή πληροφοριών
- Διαχείριση Επενδύσεων
- Οργανισμοί αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας

Οι Μόνιμες (ή Διαρκείς) Επιτροπές (Standing Committees):

- εξετάζουν τα αναφερόμενα ζητήματα,
- αναλύουν τα δεδομένα και
- διεξάγουν μελέτες επί διαφορετικών εναλλακτικών πολιτικών.

Σε ύστερο στάδιο προωθούν τα πορίσματά τους στο Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο είτε θα τα δεχτεί, είτε θα τα τροποποιήσει. Αναλόγως των αναφερόμενων ζητημάτων ζητείται η έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο (παλιά από την Εκτελεστική Επιτροπή) ή την Επιτροπή των Προέδρων, ιδίως όταν πρόκειται για ζητήματα που αφορούν τους

η απαιτούμενη πλειοψηφία των 2/3 των παριστάμενων μελών για την τροποποίηση του Εσωτερικού Κανονισμού. Βλ. **Marcacci (2013)**, σελ. 17, παρ.2

103. Βλ. **IOSCO (2005)**, σελ.4, <http://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD197.pdf>

104. Χρήσιμη κρίνεται και η υποβολή σχολίων από τις αρμόδιες εθνικές αρχές ή μη κυβερνητικούς οργανισμούς για την προστασία των καταναλωτών, που θα μπορούσαν κάλλιστα να έχουν ήδη υποβάλει. Βλ. **Marcacci (2012)**, σελ. 18 και υποσημ. 134.

105. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η «*Έκθεση για την Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή των Δεικτών των Κινητών Αξιών και του Δείκτη Παραγώγων*» (**Indexation Securities and Index Derivatives Report, IOSCO Executive Committee**), αλλά και η «*Έκθεση Διαφάνειας στις Ακάλυπτες Πωλήσεις*» (**Report on Transparency of Short Selling**), Ibid, υποσημ. 138

κύριους στόχους της IOSCO και την αντίστοιχη επίσημη θέση αυτής σε καίρια ζητήματα.

Σχεδιάγραμμα διαδικασίας σε Μόνιμες Επιτροπές

Πηγή: Marcacci (2013), σελ. 16

3.6. Ψηφοφορία

Από τον συνδυασμό των διατάξεων 44.1 και 44.2 του Εσωτερικού Κανονισμού, προκύπτει ότι τα μισά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σχηματίζουν απαρτία και αν καταστεί απαραίτητο, σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί ομοφωνία οι αποφάσεις μπορούν να ληφθούν με πλειοψηφία των παριστάμενων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας καθοριστική είναι η ψήφος του Προέδρου. Ο τελευταίος είναι υπεύθυνος και για την αναφορά του Διοικητικού Συμβουλίου ενώπιον της Επιτροπής των Προέδρων κατά την διάρκεια του Ετήσιου Συνεδρίου.

Η Σύνοψη του Συμβουλίου της IOSCO για την περίοδο 2014-2016 είναι η ακόλουθη:

- Αυστραλία: Australian Securities and Investment Commission (ASIC);
 - Βέλγιο: Financial Services and Markets Authority
 - Βραζιλία: Comissão de Valores Mobiliários (CVM);
 - Κίνα: China Securities Regulatory Commission (CSRC);
 - Αίγυπτος: Egyptian Financial Supervisory Authority
 - Γαλλία: Autorité des marchés financiers (AMF);
 - Γερμανία: Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (BaFin);
 - Ελλάδα: Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (Hellenic Republic Capital Market Commission)
 - Χόνγκ Κόνγκ: Securities and Futures Commission (SFC);
 - Ινδία: Securities and Exchange Board of India (SEBI);
 - Ιταλία: Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (CONSOB);
 - Ιαπωνία: Financial Services Agency (FSA);
 - Κένυα: Capital Market Authority
 - Μαλαισία: Securities Commission
 - Μεξικό: Comisión Nacional Bancaria y de Valores
 - Ολλανδία: The Netherlands Authority for the Financial Markets (AFM);
 - Νιγηρία: Securities and Exchange Commission
 - Οντάριο: Ontario Securities Commission
 - Πακιστάν: Securities and Exchange Commission
 - Περού: Superintendencia del Mercado de Valores
 - Κεμπέκ: Autorité des marchés financiers (AMF)
 - Σαουδική Αραβία: Capital Market Authority
 - Νότια Αφρική: Financial Stability Board
 - Νότιος Κορέα: Financial Services Commission/Financial Supervisory Service (FSC/FSS)
 - Σιγκαπούρη: Monetary Authority Singapore
 - Ισπανία: Comisión Nacional del Mercado de Valores (CNMV);
 - Ελβετία: Swiss Financial Market Supervisory Authority (FINMA);
 - Σουηδία: Finansinspektionen
 - Ταϊλάνδη: Securities and Exchange Commission
 - Τρίνιταντ & Τομπάγκο: Trinidad & Tobago Securities and Exchange Commission
 - Τουρκία: Capital Markets Board
 - Ηνωμένο Βασίλειο: Financial Conduct Authority (FCA);
 - Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής: Securities and Exchange Commission (SEC), Commodity Futures Trading Commission (CFTC).
- Παρατηρητές:**
- Ο Πρόεδρος της Συμβουλευτικής Επιτροπής των Συνεργαζόμενων Μελών (The Affiliate Members Consultative Committee) της IOSCO
 - Η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (European Securities Markets Authority-ESMA)

Ενότητα δεύτερη: Το Πολυμερές Μνημόνιο Συναντίληψης για την Συνεργασία και την Ανταλλαγή Πληροφοριών της IOSCO (MMoU IOSCO)

Υποενότητα Α. Η διεθνής διοικητική συνεργασία της IOSCO με τις εθνικές εποπτικές αρχές

1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Ο Διεθνής Οργανισμός Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (IOSCO), όπως αναφέρθηκε, είναι το βασικό forum για τη διεθνή συνεργασία μεταξύ των εποπτικών αρχών της κεφαλαιαγοράς και για την καταπολέμηση του «ρυθμιστικού αρμπιτράζ¹⁰⁶». Αναγνωρίζεται ως ο διεθνής φορέας για την θέσπιση προτύπων για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, καθώς επί του παρόντος έχει 205 μέλη (124 τακτικά μέλη) σε περισσότερες από 100 χώρες¹⁰⁷.

Ειδικότερα, τα μέλη της IOSCO έχουν αποφασίσει μέσω της συμμετοχής τους στα όργανα της IOSCO τα ακόλουθα:

- Την προαγωγή της συνεργασίας για την ανάπτυξη, εφαρμογή και προώθηση διεθνώς αναγνωρισμένων προτύπων κανονιστικής ρύθμισης (key regulatory high standards), της εποπτείας και του ελέγχου συμμόρφωσης και της επιβολής κυρώσεων, με σκοπό την προστασία των επενδυτών, την διατήρηση δίκαιων, αποτελεσματικών και διαφανών αγορών και ταυτόχρονα την αντιμετώπιση συστημικών κινδύνων.
- Την ενίσχυση της προστασίας των επενδυτών και την βελτίωση του κλίματος εμπιστοσύνης στην ακεραιότητα των αγορών κινητών αξιών, μέσω ανταλλαγής πληροφοριών, συνεργασίας και εποπτείας αγορών και διαμεσολαβητών της αγοράς.
- Την ανταλλαγή πληροφοριών σε παγκόσμιο επίπεδο σχετικά με την εμπειρία τους με σκοπό να βοηθήσει την ανάπτυξη των αγορών, να ενισχύσει τις υποδομές της αγοράς και να εφαρμόσει τις κατάλληλες κανονιστικές διατάξεις.
- Την παροχή αμοιβαίας βοήθειας για την προώθηση της ακεραιότητας των αγορών μέσω της ακριβούς εφαρμογής προτύπων και της αποτελεσματικής επιβολής ποινών έναντι αδικημάτων.

Τα μέλη της IOSCO συνέρχονται κάθε χρόνο κατά τη διάρκεια της Ετήσιας Συνόδου¹⁰⁸ για να συζητήσουν ουσιώδη θέματα σχετικά με τις παγκόσμιες αγορές κινητών αξιών και παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων. Για την επίτευξη των στόχων αυτών η IOSCO εκπονεί πολυμερή και διμερή Μνημόνια Συναντίληψης για την συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών.

2. Τα Διμερή Μνημόνια Συνεργασίας

Ο σκοπός των Διμερών Μνημονίων Συνεργασίας είναι πρωτίστως η εδραίωση και εφαρμογή διαδικασίας παροχής συνδρομής μεταξύ δύο συγκεκριμένων εποπτικών αρχών, με κοινά συμφέροντα και ανάγκες, προκειμένου να διευκολυνθούν στην άσκηση των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί για ζητήματα της κεφαλαιαγοράς.

Με βάση τα Μνημόνια αυτά ανταλλάσσονται, εμπιστευτικές πληροφορίες χρήσιμες στις εποπτικές αρχές, με σκοπό την άσκηση εποπτείας και τη συμμόρφωση των εποπτευόμενων φορέων προς τις ισχύουσες θεσμικές ρυθμίσεις, μεταξύ εποπτικών αρχών διαφορετικών χωρών διευκολύνοντας έτσι τη διεθνή συνεργασία μεταξύ χρηματιστηρίων,

106. Βλ. Γκόρτσος (2011), σελ. 322-323

107. Μεταξύ αυτών και η Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγορά, η οποία συμμετέχει ενεργά ως τακτικό μέλος στις Ετήσιες Συνόδους του Οργανισμού.

108. Το 2014 έγινε στο Ρίο ντε Τζανέιρο από 28 Σεπτεμβρίου έως 2 Οκτωβρίου. Το 41^ο Συνέδριο θα διεξαχθεί στις 8-12 Μαΐου του 2016 στην Λίμα (Περου).

εταιριών και λοιπών παραγόντων της κεφαλαιαγοράς και συνεπώς αποτελούν το πρώτο στάδιο για την εδραίωση και περαιτέρω βελτίωση των σχέσεων των κεφαλαιαγορών των χωρών αυτών. Η IOSCO έχει εκδώσει σχετικά Ψηφίσματα αναφορικά με τις αρχές και τα πρότυπα που πρέπει να ακολουθούν τα διμερή μνημόνια συνεργασίας μεταξύ των εποπτικών αρχών¹⁰⁹.

Ιδιαίτερα στο πλαίσιο της νέας Ευρωπαϊκής αρχιτεκτονικής εποπτείας των χρηματοπιστωτικών αγορών, τα Μνημόνια Συνεργασίας παίζουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο, διότι προάγουν αποφασιστικά την πορεία προς την ενιαία εποπτεία της Ευρωπαϊκής αγοράς¹¹⁰, ενώ ήδη έχει τεθεί σε ισχύ το Πολυμερές Πρωτόκολλο Συνεργασίας της ESMA¹¹¹.

3. Τα Πολυμερή Μνημόνια Συνεργασίας

Τα Πολυμερή Μνημόνια Συνεργασίας φαίνεται να μην διαφοροποιούνται ουσιαστικά από τα Διμερή, δεδομένης και της ταυτότητας του σκοπού που υπηρετούν, ήτοι την εδραίωση και εφαρμογή διαδικασίας παροχής συνδρομής μεταξύ των εποπτικών αρχών. Τα Πολυμερή Μνημόνια επιτυγχάνουν πληρέστερα τον σκοπό τους, καθώς σε αυτά συμμετέχουν πολλά διαφορετικά μέλη χωρίς να χρειάζεται να έρθουν σε άμεση επαφή και επικοινωνία μεταξύ τους. Επιπλέον, το γεγονός ότι αυτά συντάσσονται εντός ενός διεθνούς οργανισμού επανδρωμένου με άριστα καταρτισμένο και έμπειρο προσωπικό στα θέματα της κεφαλαιαγοράς, των κινητών αξιών και εν γένει του χρηματοπιστωτικού συστήματος, τους παρέχει μεγάλο πλεονέκτημα.

Το σημαντικότερο, ίσως, διεθνώς Πολυμερές Μνημόνιο Συναντίληψης είναι το Πολυμερές Μνημόνιο Συναντίληψης για την Συνεργασία και την Ανταλλαγή Πληροφοριών της IOSCO (**Multilateral Memorandum of Understanding Concerning Consultation and Cooperation and the Exchange of Information -MMoU IOSCO**), όπως αυτό δημοσιεύτηκε τον Μάιο του 2002 και έπειτα αναθεωρήθηκε τον Μάιο του 2012. Αποτελεί την βάση για την διεθνή συνεργασία στον τομέα της κεφαλαιαγοράς αλλά και υπόδειγμα για πολλά άλλα Μνημόνια Διμερή και Πολυμερή που συνάπτονται εντός αυτού.

4. Το Πολυμερές Μνημόνιο Συναντίληψης για την Συνεργασία και την Ανταλλαγή Πληροφοριών της IOSCO (Μάιος 2002/Αναθεωρημένο 2012) - Multilateral Memorandum of Understanding Concerning Consultation and Cooperation and the Exchange of Information (MMoU IOSCO)

4.1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Το Πολυμερές Μνημόνιο Συνεργασίας της IOSCO (MMoU IOSCO) αποτελεί ένα νέο διεθνές ορόσημο αξιολόγησης για την συνεργασία μεταξύ αρχών και παραγόντων του χρηματοπιστωτικού συστήματος που είναι κρίσιμη για την αντιμετώπιση των παραβάσεων της χρηματιστηριακής νομοθεσίας. Με την υπογραφή του Μνημονίου από τα μέλη της IOSCO, αυτά δεσμεύονται να υιοθετήσουν ικανά και αποτελεσματικά μέτρα για την

109. **Principles For Memoranda Of Understanding**, Technical Committee, Released at the XVIth Annual Conference - September 1991 - Washington, D.C. και το **Resolution of the Presidents' Committee on Principles for Memoranda of Understanding**, September 1991

110. Στο πλαίσιο της **Οδηγίας 2011/61/ΕΕ**, σχετικά με τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων, η Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σύνηψε διμερή μνημόνια συνεργασίας με τις εποπτικές αρχές: Αλβανίας, Αυστραλίας, Βερμούδας, Βραζιλίας, Βρετανικών Παρθένων Νήσων, Καναδά, των νήσων Κέιμαν, Ντουμπάι, ΠΓΔΜ, Γκέρνσεϊ, Χονγκ-Κονγκ, Ινδίας, της νήσου του Ανθρώπου, Ισραήλ, Ιαπωνίας (FSA, MAFF, METI), Τζέρσεϊ, Κέννας, Λαμπουάν, Μαλαισίας, Μαλδίβων, Μαρόκου, Μαυρίκιου, Μεξικό, Μαυροβουνίου, Πακιστάν, Σγκαπούρης, Σερβικής Δημοκρατίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, Ελβετίας, Τανζανίας, Ταυλάνδης, Τουρκίας, ΗΑΕ, των ΗΠΑ (CFTC, OCC, SEC).

111. Βλ. παρακάτω της παρούσας, Ενότητα Τέταρτη.

ανταλλαγή πληροφοριών, προκειμένου να καταπολεμήσουν την παράνομη χρήση αγορών κινητών αξιών και αγορών παραγώγων, περιλαμβανομένων περιπτώσεων κατάχρησης αγοράς και απάτης¹¹².

Οι υποψήφιοι προκειμένου να υπογράψουν το Πολυμερές Μνημόνιο Συνεργασίας της IOSCO υποβάλλονται σε μία αυστηρή διαδικασία αξιολόγησης¹¹³, κυρίως για να επιβεβαιωθεί η ικανότητά τους να συνεργαστούν βάσει των όρων του Πολυμερούς Μνημονίου Συνεργασίας. Για τον σκοπό αυτό έχει συσταθεί μια Ομάδα Παρακολούθησης, που αποτελείται από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη του Πολυμερούς Μνημονίου Συνεργασίας, και παρακολουθεί τη συμμόρφωση των συμβαλλομένων μερών με τους όρους του Μνημονίου Συνεργασίας.

Μέχρι και σήμερα, 105 χώρες έχουν υπογράψει το ΜΜΟU και άλλες 18, είναι σε αναμονή προς υπογραφή, κατόπιν άρσης των δυσμενών όρων στη νομοθεσία τους¹¹⁴. Μάλιστα για την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής συμμετοχής, οι Περιφερειακές Επιτροπές της IOSCO, υποβοηθούμενες από τη Γενική Γραμματεία, εργάζονται εκ παραλλήλου με τις χώρες μέλη τους, προκειμένου να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες, ώστε να συμμετέχουν τα μέλη τους στο ΜΜΟU IOSCO¹¹⁵. Το Μνημόνιο αυτό που υιοθετήθηκε τον Μάιο 2002 και αναθεωρήθηκε τον Μάιο του 2012, εξασφαλίζει επαρκή συνεργασία στην επιβολή κυρώσεων και στην ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εποπτικών αρχών.

4.2. Σκοπός

Το ΜΜΟU παράσχει στα μέλη του Οργανισμού τα απαραίτητα εργαλεία για την καταπολέμηση όλων των ενεργειών και παραλείψεων που μπορούν να μειώσουν τις κινήσεις κεφαλαίων στις παγκόσμιες αγορές και να υπονομεύσουν την εμπιστοσύνη των επενδυτών στις αγορές, όπως η διασυννοριακή απάτη και η ανάρμοστη συμπεριφορά. Το εν λόγω Μνημόνιο αντιπροσωπεύει την κοινή αντίληψη, μεταξύ των υπογραφόντων, για τον τρόπο συνεργασίας και την ανταλλαγή πληροφοριών. Αποσκοπεί, κυρίως, στην χρήση του ως ένας συμβουλευτικός οδηγός, χωρίς νομική δεσμευτικότητα, αλλά με μεγάλη νομική σημαντικότητα.

Επομένως, κύριο μέλημα και σκοπός του ΜΜΟU IOSCO ήταν και είναι η διασφάλιση της τήρησης και της επιβολής των νόμων περί κινητών αξιών και παραγώγων, ιδιαίτερα δεδομένης της συνεχώς αυξανόμενης διεθνούς δραστηριότητας των αγορών σε τίτλους και παράγωγα, καθώς και της αντίστοιχης ανάγκης για αμοιβαία συνεργασία και διαβούλευση μεταξύ των μελών της IOSCO. Επιπρόσθετα, η ανάγκη για την σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, για την καταπολέμηση των κοινών διεθνών εγκλημάτων, όπως λ.χ. της τρομοκρατίας, ή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές ενέργειες, ωθεί την ίδια την Οργάνωση στην επίβλεψη για την πληρέστερη και αμοιβαία παροχή

112. Η Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς αποτελεί ένα από τα πρώτα αντισυμβαλλόμενα μέρη του Πρωτοκόλλου έχοντας υπογράψει το Πολυμερές Μνημόνιο την 9η Οκτωβρίου 2002.

113 Βλ. παρακάτω παρούσας σχετικά με την διαδικασία προσχώρησης, υπό 7, Ενότητα Δεύτερη, Υποενότητα Β.

114. Σχετικά με την λίστα των μελών που έχουν υπογράψει το Πολυμερές Μνημόνιο και την λίστα αυτών που αναμένεται να υπογράψουν, βλ.

<https://www.iosco.org/about/?subSection=mmou&subSection1=signatories>

115. Σχετικό με αυτές τις εξελίξεις είναι το Πρόγραμμα Βοήθειας της IOSCO, το οποίο σκοπεύει να βοηθήσει τα μέλη κατά τη διαδικασία υποβολής της αίτησής τους. Το Πρόγραμμα, το οποίο συντονίζεται από τη Γενική Γραμματεία της IOSCO, παρέχει έμπειρους ειδικούς προκειμένου να εργαστούν με τα μέλη που ζητούν τεχνική βοήθεια, ώστε να τα βοηθήσουν να συμμορφωθούν με τα απαραίτητα διεθνή οργανωτικά πρότυπα. Πολλά μέλη έχουν ωφεληθεί από αυτή τη βοήθεια η οποία είναι ακόμη διαθέσιμη σε εκείνα τα εναπομείναντα μέλη τα οποία μπορεί να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην προετοιμασία των αιτήσεών τους για την υπογραφή του ΜΜΟU.

βοήθειας. Μόνο με την τήρηση των κανόνων αυτών θα διευκολυνθεί η εκτέλεση των καθηκόντων και η επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τους νόμους και κανονισμούς, όπως αυτοί ορίζονται στο ΜΜΟU IOSCO¹¹⁶ και έχουν ανατεθεί στα μέλη της Οργάνωσης, εντός των αρμοδιοτήτων τους.

4.3. Ιστορικό πλαίσιο και πεδίο εφαρμογής

Το ΜΜΟU αναπτύχθηκε από την IOSCO στον απόηχο των γεγονότων της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Έκτοτε η διεύρυνση της συνεργασίας μεταξύ των μελών της IOSCO κρίνεται απαραίτητη. Η IOSCO δημιούργησε μια ειδική ομάδα εργασίας προκειμένου να διερευνήσει πώς οι εποπτικές αρχές κεφαλαιαγοράς θα μπορούσαν να επεκτείνουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ τους, προς αποτροπή της χρήσης της κεφαλαιαγοράς για την κάλυψη και χρηματοδότηση εγκληματικών ενεργειών, όπως η τρομοκρατία και η νομιμοποίηση εσόδων από αυτές¹¹⁷. Η αναθεώρηση που έλαβε χώρα το 2012 έγινε στον απόηχο της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης, προκειμένου να «στεγανοποιηθεί» και διασφαλιστεί η συνεργασία και η αμοιβαία παροχή πληροφοριών για την αντιμετώπιση των οικονομικών κρίσεων και την αποφυγή συστημικού κινδύνου στο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής¹¹⁸, βάσει του Μνημονίου, εντάσσονται όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που έχουν υπογράψει και προσχωρήσει στο εν λόγω Μνημόνιο¹¹⁹. Μόνο τα τακτικά και τα συνδεδεμένα μέλη της IOSCO είναι επιλέξιμα και άρα μπορούν να υποβάλλουν αίτηση προσχώρησης στο εν λόγω Μνημόνιο. Ήδη, τον Δεκέμβριο του 2015, 130 μέλη της IOSCO έχουν προσχωρήσει και υπογράψει το ΜΜΟU¹²⁰.

Στο αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής, εντάσσονται οι πληροφορίες που μπορούν να δοθούν στην αίτηση προς παροχή πληροφοριών¹²¹ του ενός μέλους προς άλλο, ειδικά στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι αρμόδιες αρχές βρίσκονται στη διαδικασία της διερεύνησης αξιόπινων πράξεων¹²², σχετικά με δραστηριότητες που αφορούν:

- την κατοχή εμπιστευτικών πληροφοριών και πράξεις χειραγώγησης της αγοράς,
- την διαστρέβλωση των σημαντικών πληροφοριών και άλλες παράνομες πρακτικές ή πρακτικές χειραγώγησης που σχετίζονται με κινητές αξίες και τα παράγωγα,
- την προσέλκυση και διαχείριση των κεφαλαίων των επενδυτών, καθώς και τις

116. Σύμφωνα με το **άρθ.15 του ΜΜΟU της IOSCO**, η ισχύς του αρχίζει από την ημερομηνία υπογραφής αυτού από τις αρμόδιες αρχές-μέλη της IOSCO. Θα είναι εφαρμοστέο, ως προς την προσχωρούσα αρχή (άρθ. 14), από την ημερομηνία της υπογραφής της εν λόγω αρχής του Παραρτήματος Α. Κάθε απόφαση, η οποία αφορά την τροποποίηση του μνημονίου συμφωνίας, απαιτεί ομόφωνη σύσταση από τους υπογράφοντες το ΜΜΟU IOSCO, βλ. **Παράρτημα Β, άρθ. III περ. g του ΜΜΟU της IOSCO**.

117. Σχετική δράση διεθνώς έχει αναλάβει η Ομάδα Χρηματοπιστωτικής Δράσης (Financial Action Task Force-FAFT), βλ. **Γκόρτσος (2011)**, σελ. 188-189 και <http://www.fatf-gafi.org/>

118. Βλ. **άρθρο 7 του ΜΜΟU IOSCO**.

119. Επιπρόσθετα μέλη της IOSCO μπορούν να ενταχθούν στο Μνημόνιο, σύμφωνα με τις διαδικασίες που εκτίθενται στο **Παράρτημα Β του ΜΜΟU IOSCO**. Νέες αρχές μπορούν να προστεθούν σε αυτό με την υπογραφή του Παραρτήματος Α.

120. Η λίστα με τα κράτη που έχουν υπογράψει το Μνημόνιο Συνεργασίας είναι διαθέσιμη στην ηλ. διεύθυνση: <https://www.iosco.org/about/?subSection=mmou&subSection1=signatories>

121. Αιτήσεις ΜΜΟU για πληροφορίες, ανά έτος, από το 2003 έως 2013: **2003-56, 2004-307, 2005-384, 2006-526, 2007-726, 2008-868, 2009-1262, 2010 1624, 2011-2088, 2012-2377, 2013-2658**.

Πηγή: <https://www.iosco.org/about/?subsection=mmou>

122. Πιο αναλυτικά, οι συγκεκριμένοι τύποι των αδικημάτων για τα οποία μπορεί να γίνει αίτηση για παροχή πληροφοριών αναφέρονται στο **άρθρο 4 του ΜΜΟU**.

παραγγελίες πελατών,

- την καταχώριση, έκδοση, προσφορά ή πώληση των κινητών αξιών και παραγώγων,
- τις δραστηριότητες των μεσαζόντων της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών και εμπορικών συμβούλων, οι οποίοι υποχρεούνται να διαθέτουν άδεια λειτουργίας ή επαγγέλματος, των συλλογικών επενδυτικών σχημάτων, των μεσιτών, των έμπορων και των αρμόδιων επί της μεταφοράς,
- τις πράξεις των αγορών, των ανταλλαγών και των φορέων εκκαθάρισης και διακανονισμού.

Σύμφωνα με τους όρους του ΜΜοU, οι ρυθμιστικές αρχές των κινητών αξιών μπορούν να παρέχουν πληροφορίες, βοήθεια και σχετικά αρχεία που:

- καταγράφουν όλους τους τίτλους και τις συναλλαγές παραγώγων που μεταφέρθηκαν, συμπεριλαμβανομένων των αρχείων όλων των κεφαλαίων και περιουσιακών στοιχείων εντός και εκτός των τραπεζικών και χρηματιστηριακών λογαριασμών που σχετίζονται με τις εν λόγω συναλλαγές,
- δίνουν την δυνατότητα ταυτοποίησης του πραγματικού δικαιούχου και του ελεγκτή του λογαριασμού
- αφορούν τις συναλλαγές, συμπεριλαμβανομένου του ποσού βάσει του οποίου αγοράζονται ή πωλούνται κινητές αξίες, η χρονική στιγμή της συναλλαγής, η τιμή της συναλλαγής, το άτομο και η τράπεζα ή ο μεσίτης και εταιρεία που χειρίζεται τη συναλλαγή
- παρέχουν πληροφορίες ταυτοποίησης των προσώπων που επωφελούνται ή κατέχουν ή ελέγχουν τις εταιρείες
- λαμβάνουν την υπεύθυνη δήλωση ή, όπου επιτρέπεται, την ένορκη κατάθεση ατόμου σχετικά με το ενδεχόμενο αδίκημα.

5. Το πλαίσιο του ΜΜοU

5.1. Γενικά

Βάσει των διατάξεων του Μνημονίου τίθενται οι ειδικές προϋποθέσεις σχετικά με το είδος των πληροφοριών, τον τρόπο που αυτές ανταλλάσσονται, τη νομική δυνατότητα εξαναγκασμού μιας αρχής προς παροχή σχετικών πληροφοριών, αλλά και την επιτρεπόμενη χρήση των πληροφοριών αυτών. Καθορίζονται, επίσης, οι ειδικές απαιτήσεις ως προς την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που ανταλλάσσονται, διασφαλίζοντας ότι το εγχώριο τραπεζικό απόρρητο, ή νόμοι ή/και κανονισμοί δεν θα αποτρέπουν τις ρυθμιστικές αρχές των κινητών αξιών από την ανταλλαγή αυτών των πληροφοριών με τους ομολόγους τους σε άλλες δικαιοδοσίες.

5.2. Ορισμοί

Σύμφωνα, με τα άρθρα 1 έως 5 του Μνημονίου, δίνεται ο ορισμός στις έννοιες που αυτό χρησιμοποιεί.

- Με τον όρο «Αρχή» νοούνται όλες οι ρυθμιστικές αρχές που έχουν υπογράψει το Μνημόνιο¹²³.
- Με τον όρο «πρόσωπο» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ή άλλη οντότητα ή ένωση, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών και των συνεταιρισμών.
- Με τον όρο "Αποδέκτρια Αρχή" το Μνημόνιο αναφέρεται στην αρχή στην οποία απευθύνεται μια αίτηση για συνδρομή στο πλαίσιο του παρόντος μνημονίου συμφωνίας.

123. Οι οποίες καταγράφονται στο **Παράρτημα Α (Appendix A) του ΜΜΟΥ IOSCO** και το έχουν υπογράψει, σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στο Παράρτημα Β.

- Με τον όρο "Αιτούσα Αρχή" νοείται η αρχή που υποβάλλει αίτηση για συνδρομή δυνάμει του παρόντος μνημονίου συμφωνίας.
- Με τους όρους «Νόμοι και Κανονισμοί» νοούνται οι διατάξεις των νόμων, οι κανονισμοί που ψηφίστηκαν βάσει αυτών, καθώς και κάθε κανόνας δικαίου στις δικαιοδοσίες των Αρχών, που σχετίζονται με το αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής του MMoU IOSCO¹²⁴.

5.3 Αμοιβαιότητα: Γενικές αρχές

Σύμφωνα με το **άρθρο 6 του Μνημονίου** θεσπίζονται πέντε βασικές αρχές αναφορικά με την αμοιβαία βοήθεια και ανταλλαγή πληροφοριών στο πλαίσιο του MMoU IOSCO:

- Η *αρχή της μη νομικής δεσμευτικότητας* του Μνημονίου. Συγκεκριμένα, το παρόν Μνημόνιο δεν αποσκοπεί στην δημιουργία υποχρεώσεων νομικής φύσης ή στην κατάργηση υφιστάμενων νομικών διατάξεων.
- Η *αρχή της υποχρέωσης παροχής πληροφοριών*, παρά την τυχόν ύπαρξη περιοριστικών νόμων και κανονισμών αναφορικά με την παροχή πληροφοριών.
- Η *αρχή της μη υποχρέωσης λήψη μέτρων πέρα των προβλεπόμενων* στο εν λόγω Μνημόνιο για την λήψη των απαραίτητων πληροφοριών και για την διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους εφαρμοστέους Νόμους και τους Κανόνες της IOSCO.
- Η *αρχή μη αμφισβήτησης* των αιτήσεων προς παροχή πληροφοριών, ήτοι η μη δυνατότητα αποκλεισμού παροχής πληροφοριών ή θέσης υπό αμφισβήτηση του αιτήματος της αιτούσας αρχής.
- Η *αρχή της δυνατότητας μη παροχής πληροφοριών (άρνησης)* υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις.

5.3.1. Ειδικότερα η αρχή της δυνατότητας μη παροχής πληροφοριών (άρνησης)

Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να αρνηθεί την χορήγηση πληροφοριών σε άλλο μέρος στις εξής περιπτώσεις:

- Όταν η αίτηση προς παροχή πληροφοριών θα απαιτούσε από την αποδέκτρια αρχή να ενεργήσει κατά τρόπο που θα παραβίαζε το εθνικό της δίκαιο.
- Όταν έχει ήδη κινηθεί η ποινική δίωξη των ίδιων προσώπων επί των οποίων ζητούνται πληροφορίες, με την εν λόγω αίτηση και αφορά στα ίδια περιστατικά ή αν στα ίδια αυτά πρόσωπα έχουν ήδη επιβληθεί κυρώσεις, επί των ίδιων κατηγοριών από τις αρμόδιες αρχές της αποδέκτρια αρχής¹²⁵.
- Όταν η αίτηση προς παροχή πληροφοριών δεν πληροί τα κριτήρια των διατάξεων του Μνημονίου.
- Όταν η αίτηση σχετίζεται με το δημόσιο συμφέρον ή τα ουσιώδη εθνικά

124. Δηλαδή ουσιαστικές και τυπικές διατάξεις που αφορούν: α) τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες, πράξεις χειραγώγησης της αγοράς, διαστρέβλωσης του πληροφοριακού υλικού και άλλες παράνομες πρακτικές ή πρακτικές χειραγώγησης σχετιζόμενες με κινητές αξίες και παράγωγα, συμπεριλαμβανομένης της προσέλκυσης και διαχείρισης των κεφαλαίων των επενδυτών, καθώς και τις παραγγελίες πελατών, β) την καταχώριση, έκδοση, προσφορά ή πώληση των κινητών αξιών και παραγώγων, καθώς και απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων που σχετίζονται με αυτά, γ) τις έννοιες των μεσαζόντων της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών και εμπορικών συμβούλων οι οποίοι υποχρεούνται διαθέτουν άδεια λειτουργίας ή επαγγέλματος, συλλογικά επενδυτικά σχέδια, μεσίτες, έμποροι και αρμόδιοι επί της μεταφοράς και τέλος δ) τις έννοιες των αγορών, χρηματιστηρίων και των φορείς εκκαθάρισης και διακανονισμού.

125. Η αιτούσα αρχή μπορεί να εμείνει στην αίτησή της για παροχή πληροφοριών αν αποδείξει ότι με την δικιά της (διοικητική) διαδικασία δεν θα επιβληθούν ποινές ή τυχόν απαλλαγές ίδιας φύσης ή ότι δεν θα επαναληφθεί η διαδικασία για επιβολή ποινών ή για απαλλαγή (**Άρθ. 6 παρ. ε περ. ii MMoU IOSCO**).

συμφέροντα του κράτους της αρχής.

Σε κάθε περίπτωση που συντρέχει κάποιος από τους ανωτέρω λόγους, η αποδέκτρια αρχή πρέπει να αιτιολογεί επαρκώς τους λόγους άρνησης προς παροχή πληροφοριών στην αιτούσα αρχή και οι δύο αρχές πρέπει να διαβουλεύονται, σύμφωνα με το άρθρο 12 του παρόντος μνημονίου, προς την εύρεση μιας μέσης λύσης.

Υποενότητα Β: Ειδικά η διοικητική διαδικασία βάσει του Πολυμερούς Μνημονίου Συναντίληψης (ΜΜΟΥ IOSCO) για τη διαβούλευση, τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών

1. Η αίτηση για παροχή βοήθειας - Προϋποθέσεις παραδεκτού

Στο Μνημόνιο της IOSCO προβλέπονται δύο τρόποι προς παροχή βοήθειας και πληροφοριών:

- είτε κατόπιν αιτήματος της αιτούσας αρχής
- είτε αυτεπάγγελτα, εφόσον η μια αρχή διαθέτει πληροφορίες που κρίνει ότι είναι απαραίτητες σε άλλη αρχή-μέλος της IOSCO¹²⁶.

Καταρχήν, κάθε αίτημα που απευθύνεται σε αρμόδια αρχή συμβαλλόμενου κράτους προς παροχή πληροφοριών πρέπει να φέρει τον έγγραφο τύπο και μάλιστα με τον τρόπο που εκάστοτε υποδεικνύει η IOSCO. Κατ' εξαίρεση και μόνο σε επείγουσες περιπτώσεις, οι αιτήσεις για βοήθεια μπορούν να πραγματοποιούνται μέσω τηλεφώνου ή φαξ, εφόσον η εν λόγω επικοινωνία επιβεβαιώνεται μέσα από ένα πρωτότυπο ενυπόγραφο έγγραφο¹²⁷. Η εν λόγω αίτηση απευθύνεται στο γραφείο επικοινωνίας της αποδέκτριας αρχής. Μαζί με την αίτηση επισυνάπτονται:

- η περιγραφή των πραγματικών περιστατικών που επιβάλλουν την έρευνα, βάσει της οποίας γίνεται και η αίτηση προς παροχή πληροφοριών, καθώς και ο σκοπός για τον οποίο ζητείται η βοήθεια,
- η περιγραφή του είδους της βοήθειας που αιτείται η αιτούσα αρχή και των λόγων που αυτές οι πληροφορίες θα είναι χρήσιμες,
- κάθε πληροφορία που είναι ήδη γνωστή ή βρίσκεται στην κατοχή της αιτούσας αρχής και θα μπορούσε να βοηθήσει για τον εντοπισμό είτε των ατόμων που πιστεύεται ότι διαθέτουν τις πληροφορίες, είτε των εγγράφων που ζήτησε, είτε των τόπων από όπου μπορούν να ληφθούν οι πληροφορίες αυτές,
- κάθε ένδειξη των ειδικών προφυλάξεων που πρέπει να λαμβάνονται κατά τη συλλογή των πληροφοριών, λόγω της έρευνας που είναι σε εξέλιξη, λ.χ. για την ευαισθησία των πληροφοριών και
- τους νόμους και Κανονισμούς που πιθανόν έχουν παραβιαστεί και σχετίζονται με το θέμα της αίτησης προς παροχή πληροφοριών.

2. Εκτέλεση των αιτήσεων προς παροχή πληροφοριών

Οι αποδέκτριες αρχές, σύμφωνα με το **άρθρο 9** του ΜΜΟΥ IOSCO, αφού λάβουν την σχετική αίτηση προς παροχή πληροφοριών, παρέχουν την απαιτούμενη βοήθεια. Επομένως, πληροφορίες και έγγραφα που τηρούνται στο αρχείο της αποδέκτριας αρχής παρέχονται στην αιτούσα αρχή μόνο κατόπιν σχετικού αιτήματος. Όπως επίσης, μόνο κατόπιν αιτήσεως, η αποδέκτρια αρχή παρέχει την δυνατότητα αναπαραγωγής εγγράφων που προσδιορίζονται στο **άρθρο 7 παρ. β, εδ. ii** και προέρχονται από:

- οποιαδήποτε πρόσωπο που ορίζεται από την αιτούσα αρχή, ή

126. Στην περίπτωση αυτεπάγγελτης παροχής βοήθειας και πληροφοριών από μία αρχή, αυτή καταβάλλει κάθε εύλογη προσπάθεια, χωρίς προηγούμενη αίτηση, για την παροχή κάθε πληροφορίας στις άλλες αρχές που θεωρεί ότι πιθανόν είναι επιβοηθητική προς αυτές, για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους νόμους και τους κανονισμούς που ισχύουν στο έδαφός της δικαιοδοσία τους, βλ. Ibid **αρθ.13**.

127. Βλ. Ibid, **άρθρο 8 παρ. c**.

➤ οποιαδήποτε άλλο πρόσωπο που μπορεί να διαθέτει τις απαιτούμενες πληροφορίες ή έγγραφα.

Μετά από αίτηση, η αιτούμενη αρχή θα επιχειρήσει να αναζητήσει απαντήσεις σε ερωτήσεις ή / και την υπεύθυνη δήλωση (ή όπου επιτρέπεται, ένορκη κατάθεση) από οποιοδήποτε πρόσωπο εμπλέκεται, άμεσα ή έμμεσα, σε δραστηριότητες που αποτελούν το αντικείμενο της αίτησης για βοήθεια ή που έχει στην κατοχή του πληροφορίες που μπορεί να συνδράμουν στην εκτέλεση της αίτησης.

Με την επιφύλαξη διαφορετικής συμφωνίας μεταξύ των μερών, πληροφορίες και έγγραφα που ζητήθηκαν, βάσει του ΜΜΟΥ IOSCO, συγκεντρώνονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στη δικαιοδοσία της αποδέκτριας αρχής και από τα πρόσωπα που ορίζονται από την ίδια. Σε περίπτωση που επιτρέπεται, σύμφωνα με τους Νόμους και Κανονισμούς της δικαιοδοσίας της αποδέκτριας αρχής, ένας εκπρόσωπος από την αιτούσα αρχή μπορεί να παρίστανται κατά την λήψη των δηλώσεων και μαρτυριών και μπορεί να ζητήσει, από έναν εκπρόσωπο οριζόμενο από την αποδέκτρια αρχή, να απευθύνει συγκεκριμένες ερωτήσεις σε κάθε μάρτυρα.

Σε επείγουσες περιπτώσεις, η απάντηση στις αιτήσεις για βοήθεια μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω τηλεφώνου ή φαξ, υπό την προϋπόθεση ότι η επικοινωνία αυτή επιβεβαιώνεται με σχετικό έγγραφο πρωτότυπο και υπογεγραμμένο.

3. Παραδεκτοί τρόποι χρήσης των πληροφοριών

Οι πληροφορίες που θα δοθούν από την αιτούμενη προς την αιτούσα αρχή θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για τους σκοπούς του ΜΜΟΥ IOSCO και σε αυτή τη λογική το άρθρο 10 ορίζει τις επιτρεπτές χρήσεις των εν λόγω πληροφοριών, βάσει της διάκρισης των πληροφοριών σε δημόσιες και μη.

Επομένως, οι μη δημόσιες πληροφορίες (*non-public information*) και τα μη δημόσια έγγραφα (*non-public documents*) χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για τους σκοπούς που αναφέρει η αιτούσα αρχή, στην αρχική της αίτηση για παροχής βοήθειας, σε συμμόρφωση με τους νόμους και τους Κανονισμούς που σχετίζονται με την αίτηση. Περαιτέρω, η χρήση μπορεί να αφορά και την διαδικασία επιβολής προστίμων, ποινικών κυρώσεων, καθώς και την διεξαγωγή μιας αστικής ή διοικητικής φύσης διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης, επικουρώντας στην επιτήρηση ή στην επιβολή των αποφάσεων ενός αυτορρυθμιζόμενου οργανισμού¹²⁸ (στο βαθμό που συμμετέχει στην εποπτεία της λειτουργίας ή της συμπεριφοράς εποπτευόμενου φορέα, ο οποίος αποτελεί και το αντικείμενο της αίτησης). Επιπλέον, η χρήση των πληροφοριών συνίσταται και για την βοήθεια άσκησης ποινικής δίωξης, ή τη διεξαγωγή οποιασδήποτε έρευνας για κάθε κατηγορία που σχετίζεται με την παράβαση των διατάξεων της αιτούσας αρχής και αναφέρεται στην αίτηση.

Σε περίπτωση που η αιτούσα αρχή προτίθεται να χρησιμοποιήσει πληροφορίες που παρέχονται στο πλαίσιο του παρόντος μνημονίου συμφωνίας, για οποιοδήποτε σκοπό διάφορο από εκείνο που αναφέρεται στο άρθρο 10 παρ. α του ΜΜΟΥ IOSCO, πρέπει να λάβει την συγκατάθεση της αποδέκτριας αρχής.

128. Με τον όρο *αυτορρυθμιζόμενος οργανισμός* αποδίδεται ο αγγλικός όρος *self-regulatory organization*, ήτοι ένας οργανισμός που λειτουργεί αυτόνομα, θεσπίζει και εφαρμόζει πρότυπα και κανόνες συμπεριφοράς, όπως λ.χ. το Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. Επίσης, μπορεί να είναι μια επαγγελματική οργάνωση, χωρίς να συνδέεται με την κυβέρνηση διαθέτοντας περιορισμένη ρυθμιστική εξουσία επί των μελών της, αλλά και τη δυνατότητα να θέσει πρότυπα και να επιβάλλει την πειθαρχία πάνω στα μέλη της. Οι αυτορρυθμιζόμενοι οργανισμοί μπορούν, εξίσου, να είναι μέλη της IOSCO, ειδικά ως συνεργαζόμενα (*affiliate members*), για περισσότερα βλ. https://www.iosco.org/about/?subsection=display_committee&cmtid=2

4. Εμπιστευτικότητα

Η εχεμύθεια και η εμπιστευτικότητα των πληροφοριών, στο πλαίσιο του ΜΜΟΥ IOSCO, κατέχουν περίοπτη θέση. Δεδομένης της φύσης των πληροφοριών που ανταλλάσσονται ανάμεσα στις αρχές-μέλη της IOSCO και της λειτουργίας του τομέα της κεφαλαιαγοράς, οι πληροφορίες επιβάλλεται, καταρχήν, να μην καθίστανται δημόσιες και να χρησιμοποιούνται μεταξύ των συνεργαζόμενων αρχών με φειδώ και σχετικά με τον σκοπό για τον οποίο ζητήθηκαν¹²⁹.

Κάθε αρχή τηρεί εχεμύθεια:

- για τις αιτήσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο του παρόντος Μνημονίου,
- για το περιεχόμενο των εν λόγω αιτημάτων,
- καθώς και για όλα τα ζητήματα που προκύπτουν στο πλαίσιο του ΜΜΟΥ IOSCO¹³⁰.

Η αιτούσα αρχή δεσμεύεται να μην αποκαλύπτει τα μη δημόσια έγγραφα και τις πληροφορίες που λαμβάνονται στο πλαίσιο του ΜΜΟΥ IOSCO, εκτός αν συντρέχει λόγος που προβλέπεται από το **άρθρο 10 περ. α**, ήτοι για τους επιτρεπτούς τρόπους χρήσης των πληροφοριών ή προς συμμόρφωση σε μια νομικά εκτελεστή απαίτηση, κυρίως βάσει ειδικών περιπτώσεων εθνικού δικαίου. Σε μια τέτοια περίπτωση, όπου συντρέχει μια νομικά εκτελεστή απαίτηση, η αιτούσα αρχή υποχρεούται να ενημερώνει την αποδέκτρια αρχή, πριν από τη συμμόρφωση με την νομικά εκτελεστή απαίτηση. Παράλληλα, η αιτούσα αρχή μπορεί να τύχει απαλλαγής ή εξαιρέσεως από την αποκάλυψη των εν λόγω πληροφοριών κάνοντας χρήση όλων των κατάλληλων νομικών απαλλαγών ή προνομίων που διατίθενται εν προκειμένω.

Πριν από την παροχή πληροφοριών σε αυτορρυθμιζόμενο οργανισμό, σύμφωνα με το άρθρο 10 περ. α εδ. ii, η αιτούσα αρχή διασφαλίζει ότι ο οργανισμός αυτός είναι σε θέση να συμμορφώνεται, διαρκώς, με τις διατάξεις περί εμπιστευτικότητας που αναφέρονται στο άρθρο 11 περ. α και περ. β του ΜΜΟΥ IOSCO και ότι οι πληροφορίες που θα δοθούν θα χρησιμοποιηθούν, σύμφωνα με το άρθρο 10 περ. α και όχι ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

5. Διαβούλευση σχετικά με την Αμοιβαία Βοήθεια και την Ανταλλαγή Πληροφοριών

Εξίσου σημαντική είναι και η συνεχής διαβούλευση μεταξύ των μελών του ΜΜΟΥ IOSCO καθώς μέσα από αυτή βελτιώνεται η συνεργασία τους σε όλα τα επίπεδα. Εξ αυτού του λόγου, το **άρθρο 12 ΜΜΟΥ IOSCO** προτρέπει τις δημόσιες αρχές να διαβουλεύονται τακτικά μεταξύ τους, στο πλαίσιο αυτού, σχετικά με τα θέματα κοινού ενδιαφέροντος, προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργία του ΜΜΟΥ IOSCO, αλλά και για να επιλύονται τα ανακύπτοντα προβλήματα. Ειδικότερα, οι αρχές θα συνεννοούνται σε περίπτωση:

- μιας σημαντικής αλλαγής στην αγορά ή στις επιχειρηματικές συνθήκες ή στη νομοθεσία, ειδικά αν η αλλαγή είναι άμεσα σχετιζόμενη με τη λειτουργία του ΜΜΟΥ IOSCO,
- αποδεδειγμένης αλλαγής στη θέληση ή την ικανότητα μιας αρχής να τηρήσει τις διατάξεις του ΜΜΟΥ IOSCO,
- οποιασδήποτε άλλης περίπτωσης που καθιστά αναγκαία ή σκόπιμη την διαβούλευση, τροποποίηση ή παράταση του Μνημονίου προκειμένου να επιτύχει τους σκοπούς του.

129. Η αιτούσα αρχή καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την προστασία και την εμπιστευτικότητα των μη δημόσιων εγγράφων και πληροφοριών που λαμβάνονται στο πλαίσιο του ΜΜΟΥ IOSCO. Η αποδέκτρια αρχή, μετά από διαβούλευση με την αιτούσα αρχή, μπορεί να αποκαλύψει το γεγονός ότι η αιτούσα αρχή έχει υποβάλει το αίτημα, εάν τέτοια αποκάλυψη απαιτείται για την εκτέλεση του αιτήματος προς παροχή πληροφοριών.

130. Όπως λ.χ. των διαβουλεύσεων που έλαβαν χώρα μεταξύ δύο ή περισσότερων αρχών ή της παρεχόμενης αυτεπάγγελτης βοήθειας.

Η αιτούσα αρχή και η αποδέκτρια αρχή διαβουλεύονται μεταξύ τους σε θέματα που σχετίζονται με συγκεκριμένα αιτήματα σύμφωνα με το ΜΜΟΥ IOSCO, π.χ., όταν μία αίτηση προς παροχή βοήθειας ή πληροφοριών μπορεί να απορριφθεί, ή αν φαίνεται ότι η εκτέλεση μιας αίτησης ενέχει σημαντικό κόστος¹³¹.

6. Λήξη δέσμευσης από το ΜΜΟΥ IOSCO

Σύμφωνα με τις διατάξεις του **άρθρου 16**, υπάρχουν δύο τρόποι τερματισμού της δέσμευσης μιας αρχής από το ΜΜΟΥ IOSCO:

- με καταγγελία της ίδιας της αρχής που επιθυμεί να αποχωρήσει, ή
- με απόφαση της Επιτροπής των Προέδρων των Οργάνων της IOSCO¹³² (Committee of Chairmen).

Με απόφασή της, η Επιτροπή των Προέδρων των Οργάνων της IOSCO μπορεί, μετά από διαβούλευση με τον Πρόεδρο της αρμόδιας Περιφερειακής Επιτροπής, στην οποία ανήκει η υποψήφια προς αποχώρηση αρχή, να τερματίσει τη συμμετοχή της εν λόγω αρχής στο ΜΜΟΥ IOSCO, υπό την επιφύλαξη ενδεχόμενης αναθεώρησης της εν λόγω απόφασης ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου της IOSCO.

Η καταγγελία της συμμετοχής μιας αρχής στο Μνημόνιο μπορεί να γίνει ανά πάσα στιγμή, κοινοποιώντας σχετική έγγραφη ειδοποίηση τουλάχιστον τριάντα ημέρες πριν, απευθυνόμενη στις υπόλοιπες συμβαλλόμενες αρχές στο ΜΜΟΥ IOSCO. Στη περίπτωση αυτή, η συνεργασία και η βοήθεια μεταξύ της αρχής αυτής και των υπολοίπων θα συνεχιστεί έως ότου εκπνεύσει η προθεσμία των τριάντα ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής ειδοποίησης. Ομοίως, η αντίστοιχη συνεργασία και βοήθεια θα συνεχίσει σε σχέση με όλα τα αιτήματα για βοήθεια που κατατέθηκαν, ή για τις πληροφορίες που ζητήθηκαν, υπό την προϋπόθεση ότι έλαβαν χώρα πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της κοινοποίησης¹³³ της καταγγελίας, μέχρι η ίδια η αρχή λήξει το ζήτημα για το οποίο ζήτησε την συνδρομή.

Σε κάθε περίπτωση λήξης της συμμετοχής μιας αρχής στο Μνημόνιο, είτε με καταγγελία, είτε με απόφαση της Επιτροπής, οι πληροφορίες που λαμβάνονται στο πλαίσιο ΜΜΟΥ IOSCO εξακολουθούν να αντιμετωπίζονται εμπιστευτικά, κατά τον τρόπο που προβλέπεται στο **άρθρο 11**, ενώ η συνεργασία θα συνεχιστεί κανονικά μεταξύ των άλλων αρχών.

131. Οι αρχές αυτές μπορούν να εξειδικεύσουν τους όρους του ΜΜΟΥ IOSCO, σύμφωνα με τους σχετικούς νόμους της δικαιοδοσίας τους, εκτός αν ένας τέτοιος ορισμός θα απαιτούσε από την αποδέκτρια αρχή να υπερβαίνει την εξουσία της ή απαγορεύεται από τους νόμους που εφαρμόζονται στη δικαιοδοσία της. Σε τέτοια περίπτωση, οι αρμόδιες αρχές διαβουλεύονται προκειμένου να βρεθεί η κατάλληλη λύση, βλ. **αρθ. 12 περ. β, τελευταίο εδάφιο του ΜΜΟΥ IOSCO**.

132. Η εν λόγω Επιτροπή (Committee of Chairmen) δεν πρέπει να συγχέεται με την Επιτροπή των Προέδρων (Presidents Committee). Η πρώτη απαρτίζεται από τους Πρόεδρους του Διοικητικού Συμβουλίου της IOSCO, της Επιτροπής για τις Αναδυόμενες Αγορές και της Ομάδας Παρακολούθησης και έχει ως σκοπό να αξιολογεί, σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στο Παράρτημα Β του Μνημονίου και αντίστοιχα να αποφασίζει, αν υπήρξε ή όχι αποδεδειγμένη αλλαγή στην προθυμία ή στην ικανότητα μιας αρχής να εκπληρώσει τις διατάξεις του παρόντος Μνημονίου, αφού της έχει δοθεί πρότερα η ευκαιρία να ακουστεί, όπως ορίζεται στην παράγραφο 12 περ. α, εδαφ. ii.

133. Όπως υποδεικνύεται στην έγγραφη ειδοποίηση για την πρόθεση αποχώρησης αρχής από το ΜΜΟΥ IOSCO, αλλά όχι νωρίτερα από την ημερομηνία που αυτή η ειδοποίηση κοινοποιείται.

7. Η διαδικασία προσχώρησης στο Μνημόνιο

7.1. Γενικά

Όλα τα τακτικά ή συνδεδεμένα μέλη της IOSCO μπορούν να υποβάλουν αίτηση¹³⁴ για να συμμετάσχουν στο ΜΜΟΥ IOSCO ανά πάσα στιγμή. Όλοι οι υποψήφιοι προς προσχώρηση στο Μνημόνιο αυτό οφείλουν πρωτίστως να έχουν απαντήσει πλήρως στο ερωτηματολόγιο¹³⁵ που περιλαμβάνεται στο μέρος IV του Παραρτήματος Β (Appendix Β) του ΜΜΟΥ IOSCO και να παρέχουν αντίγραφα με τους σχετικούς νόμους, τους κανόνες και τους κανονισμούς, όπως προβλέπεται στο ερωτηματολόγιο¹³⁶.

Οι απαντήσεις θα πρέπει να ικανοποιούν τις απαιτήσεις του Μνημονίου ως προς την νομική εξουσία (αρμοδιότητα) του υποψηφίου να συμμορφώνεται με τις ειδικές διατάξεις του ΜΜΟΥ IOSCO, όπως αυτές αναφέρονται στο ερωτηματολόγιο, το οποίο είναι ζωτικής σημασίας για την αμοιβαία συνδρομή και την ανταλλαγή πληροφοριών. Η εν λόγω συμμόρφωση είναι απαραίτητη προκειμένου το υποψήφιο μέλος να είναι σε θέση να εφαρμόζει επιτυχώς τον νόμο για τις κινητές αξίες και τα παράγωγα. Οι απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο ελέγχονται από την Ομάδα Ελέγχου με διοικητική υποστήριξη που παρέχεται από τον Γενικό Γραμματέα.

7.2. Η επαλήθευση των προϋποθέσεων για την ένταξη στο ΜΜΟΥ IOSCO

Η επαλήθευση των απαντήσεων που δίνονται στο ερωτηματολόγιο του ΜΜΟΥ IOSCO είναι υποχρεωτικό στάδιο για την ολοκλήρωση της υπογραφής αυτού από το υποψήφιο μέλος. Η διαδικασία του σταδίου αυτού περιλαμβάνει τρεις ειδικές ομάδες:

- την ομάδα Ελέγχου (Screening Group)
- την ομάδα Επαλήθευσης (Verification Team)
- την ομάδα Λήψης Αποφάσεων (Decision Making Group).

Η ομάδα ελέγχου έχει τη διακριτική ευχέρεια να καλέσει και άλλα μέλη IOSCO να συμμετάσχουν στις ομάδες αυτές. Μάλιστα η ομάδα Ελέγχου δημιούργησε τις Ομάδες Επαλήθευσης, οι οποίες περιλαμβάνουν μέλη με σημαντική εμπειρία σε νομικά θέματα για τις κινητές αξίες και τα παράγωγα, καθώς και εμπειρία στη διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών.

Η επαλήθευση των απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο θα πρέπει να περιορίζεται στην εξακρίβωση ότι οι απαντήσεις αντανακλούν με ακρίβεια τη νομική εξουσία (ικανότητα) των υποψηφίων να συμμορφωθούν με τις συγκεκριμένες διατάξεις ΜΜΟΥ IOSCO. Με βάση την εξέταση τους από τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο, η αρμόδια ομάδα επαλήθευσης θα προβεί σε συγκεκριμένες συστάσεις προς την ομάδα ελέγχου, σχετικά με την ικανότητα του αιτούντος να συμμορφωθεί με κάθε διάταξη του Μνημονίου που αναφέρεται στο ερωτηματολόγιο.

Με την σειρά της η ομάδα ελέγχου θα προβεί σε συστάσεις σχετικά με την επαλήθευση των απαντήσεων του αιτούντος προς την ομάδα λήψης αποφάσεων. Πριν προβεί σε

134. Οι αιτήσεις υποβάλλονται στον Γενικό Γραμματέα της IOSCO.

135. Στο ερωτηματολόγιο καλούνται οι υποψήφιοι να απαντήσουν σε ερωτήματα σχετικά με την προβλεπόμενη νομοθεσία τους και κατά πόσο αυτή τους παρέχει την νομική εξουσιοδότηση να ανταποκρίνονται στις προβλέψεις του Μνημονίου, όπως λ.χ. την δυνατότητα απόκτησης όλων των αρχείων που ταυτοποιούν την κάθε συναλλαγή σε κινητές αξίες ή παράγωγα, τα εμπλεκόμενα πρόσωπα και εν γένει όλα τα στοιχεία της συναλλαγής.

136. Το Παράρτημα Α περιέχει τα ονόματα και τις υπογραφές όλων των αρχών του ΜΜΟΥ IOSCO το οποίο συντηρείται και ενημερώνεται από τον Γενικό Γραμματέα της IOSCO. Οι απαντήσεις των υποψηφίων που έχουν προσκληθεί να υπογράψουν αναρτάται στην ιστοσελίδα IOSCO, προσβάσιμη μόνο για τα μέλη.

οποιαδήποτε αρνητική σύσταση σχετικά με την αίτηση, η ομάδα ελέγχου θα ενημερώνει τον αιτούντα εγγράφως, για τις ειδικές διατάξεις του ΜΜΟΙ ΙΟΣΚΟ επί των οποίων ο αιτών στερείται ικανότητας να ανταποκριθεί και θα πρέπει να μεταρρυθμίσει αντιστοίχως την νομοθεσία του για να καλύψει την εν λόγω έλλειψη αν επιθυμεί να καταστεί μέλος του ΜΜΟΙ ΙΟΣΚΟ¹³⁷. Ο αιτών έχει δικαίωμα ακρόασης, κατόπιν αιτήματός του, ενώπιον της ομάδας ελέγχου, πριν την αρνητική σύσταση αυτής προς την ομάδα λήψης της απόφασης.

7.3. Οι αποφάσεις της Επιτροπής

Η ομάδα λήψης αποφάσεων αποτελείται, όπως προαναφέρθηκε, από τους Προέδρους του Διοικητικού Συμβουλίου της ΙΟΣΚΟ, της Επιτροπής Αναδυόμενων Αγορών και της Ομάδα Παρακολούθησης (Επιτροπή των Προέδρων των Οργάνων της ΙΟΣΚΟ – Committee of Chairmen). Η ομάδα λήψης αποφάσεων από κοινού, κατόπιν διαβούλευσης με τον Πρόεδρο της αρμόδιας Περιφερειακής Επιτροπής, αποφασίζει εάν θα αποδεχθεί ή θα απορρίψει την αίτηση για να γίνει ένα μέλος της ΙΟΣΚΟ, συμβαλλόμενο μέλος και στο Μνημόνιο, βάσει των συστάσεων της ομάδας ελέγχου. Πριν από τη λήψη οποιασδήποτε αρνητικής απόφασης, η ομάδα λήψης αποφάσεων ειδοποιεί εγγράφως τον αιτούντα, προσδιορίζοντας τις ειδικές διατάξεις για τις οποίες ο αιτών δεν διαθέτει την απαιτούμενη ικανότητα και παράλληλα αναφέρεται στην έγγραφη ειδοποίηση ότι διαθέτει την ευκαιρία, κατόπιν αιτήματος, να ακουστεί από την ομάδα λήψης αποφάσεων (δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης)¹³⁸.

Σε περίπτωση απόφασης από την ομάδα λήψης αποφάσεων ότι ο αιτών πληροί τους όρους και ανταποκρίνεται στις διατάξεις του ΙΟΣΚΟ ΜΜοU που αναφέρονται στο ερωτηματολόγιο, όπως περιγράφεται ανωτέρω, καλείται να υπογράψει το Μνημόνιο.

7.4. Η διαδικασία αναθεώρησης

Στο πλαίσιο της διαδικασίας προσχώρησης και αξιολόγησης των υποψηφίων προβλέπεται και η διαδικασία αναθεώρησης των αρνητικών αποφάσεων προς έγκριση ένταξης των υποψηφίων μελών στο ΜΜοU ΙΟΣΚΟ. Οι αποφάσεις της Επιτροπής των Προέδρων των Οργάνων της ΙΟΣΚΟ λαμβάνονται υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της ΙΟΣΚΟ. Ωστόσο, ο θιγόμενος υποψήφιος από την απόφαση αυτή μπορεί, με γραπτή ειδοποίησή του προς τον Γενικό Γραμματέα της ΙΟΣΚΟ, να ζητήσει την επανεξέταση της απόφασης από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΙΟΣΚΟ. Η αίτηση αναθεώρησης πρέπει να συνοδεύεται από το σχετικό υλικό, το οποίο και θα εξεταστεί εκ νέου.

Κατά την επόμενη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΙΟΣΚΟ εξετάζεται η αίτηση αναθεώρησης, η οποία πραγματοποιείται τουλάχιστον τριάντα ημέρες μετά την παραλαβή της αίτησης, υπό τις διαδικασίες που ισχύουν εκάστοτε ενώπιον του Συμβουλίου της ΙΟΣΚΟ. Το Διοικητικό Συμβούλιο ΙΟΣΚΟ μπορεί να επιβεβαιώσει την αρχική απόφαση της Επιτροπής ή μπορεί να υποκαταστήσει την παλιά απόφαση με μια νέα απόφαση ή με οποιονδήποτε άλλο μέσο που θεωρεί κατάλληλο με το αίτημα.

Μετά την κοινοποίηση της αρνητικής απόφασης στον υποψήφιο, σύμφωνα με το άρθρο I περ. στ και η του Παραρτήματος Β, ο τελευταίος μπορεί να επαναφέρει το αίτημα προς προσχώρηση και υπογραφή του Μνημονίου, σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου II

137. Εξ ου και η λίστα με τα 18 μέλη που βρίσκονται στο **Παράρτημα Β (Members Listed in the IOSCO MMoU Annex B)**. Τα μέλη που αναφέρονται στο Παράρτημα Β, έχουν δεσμευτεί να λάβουν τη νομική εξουσία που είναι απαραίτητη για να μπορέσουν να γίνουν πλήρη μέλη του ΜΜοU ΙΟΣΚΟ (να ενταχθούν στο Παράρτημα Α), βλ.

<https://www.iosco.org/about/?subSection=mmou&subSection1=signatories>.

138. Το οποίο δικαίωμα ακρόασης ασκεί για δεύτερη φορά, αν έχει ήδη κάνει χρήση αυτού κατά το στάδιο υποβολής της αρνητικής σύστασης από την ομάδα ελέγχου προς την ομάδα λήψης της απόφασης, βλ. ανωτέρω για τις αποφάσεις της Επιτροπής, υπό 7.3 της παρούσης ενότητας.

περ. ε - ζ, από την στιγμή που θα αποκτήσει την νομική ικανότητα για την οποία η IOSCO είχε αποφανθεί, με την αρνητική της απόφαση, ότι απουσίαζε.

8. Δέσμευση για να λάβει χώρα η υπογραφή του Μνημονίου

Τα μέλη που δεν διαθέτουν τη νομική ικανότητα να ανταποκρίνονται σε όλες τις προϋποθέσεις των διατάξεων που αναφέρονται στο ερωτηματολόγιο του Μνημονίου, μπορούν, παρόλα αυτά, να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο¹³⁹ οικειοθελώς, τονίζοντας στις απαντήσεις τους, ανάλογα με την περίπτωση, ότι έχουν δεσμευθεί να λάβουν τη νομική ικανότητα που είναι απαραίτητη για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του Μνημονίου.

Τα υποψήφια μέλη¹⁴⁰ που συμπληρώνουν το ερωτηματολόγιο, όπως προβλέπεται στο άρθρο II περ. α του Παραρτήματος Β ή αυτά που λαμβάνουν αρνητική απόφαση, όπως προβλέπεται στο άρθρο I περ. στ, μπορούν να εκφράσουν στην IOSCO τη δέσμευσή τους να λάβουν τη νομική ικανότητα που απαιτείται για να ικανοποιήσουν όλες τις διατάξεις που αναφέρονται στο ερωτηματολόγιο. Μετά την απόκτηση της νομικής εξουσίας¹⁴¹ που προσδιορίζεται πως λείπει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επαλήθευσης, το αιτούν μέλος μπορεί να ζητήσει να υπογράψει το ΜΜοU IOSCO με τους εξής τρόπους:

- υποβάλλοντας μια ενημερωμένη απάντηση στο ερωτηματολόγιο, προσδιορίζοντας τις μεταβολές που επήλθαν στις αρμοδιότητές του, οι οποίες προηγουμένως είχαν εντοπιστεί πως απουσίαζαν και
- επιβεβαιώνοντας διαρκώς την ακρίβεια όλων των πληροφοριών που προηγουμένως είχαν υποβληθεί ως απάντηση στο ερωτηματολόγιο.

9. Η παρακολούθηση της λειτουργίας του ΜΜοU IOSCO

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική παρακολούθηση της λειτουργίας του ΜΜοU IOSCO, οι υπογράφοντες ενημερώνουν καταλλήλως τις απαντήσεις τους στην ιστοσελίδα για τα μέλη της IOSCO μόνο, όπως αυτές έχουν δημοσιευτεί. Το μνημόνιο συνεργασίας προβλέπει, στην παράγραφο 12 περ. α, τη δυνατότητα για περιοδικές διαβουλεύσεις σχετικά με ορισμένα σημαντικά θέματα κοινού ενδιαφέροντος μεταξύ των υπογραφόντων του ΜΜοU IOSCO, προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργία του. Οι διαβουλεύσεις αυτές διεξάγονται από τους υπογράφοντες, οι οποίοι εν προκειμένω συστήνουν μια Ομάδα Παρακολούθησης, με την διοικητική υποστήριξη που παρέχεται από τον Γενικό Γραμματέα.

Η ομάδα παρακολούθησης μπορεί να καθορίσει τις διαδικασίες, σε συνεννόηση το Διοικητικό Συμβούλιο της IOSCO, για την αποτελεσματική διεξαγωγή των περιοδικών διαβουλεύσεων. Οι διαδικασίες αυτές περιλαμβάνουν την έγγραφη ειδοποίηση των μελών του ΜΜοU IOSCO, αναφορικά με τα θέματα που θα εξεταστούν, κατά τη διάρκεια των

139. Όλα τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια επανεξετάζονται με τον ίδιο τρόπο που ορίζεται στο **τμήμα I περ. c και d του Παραρτήματος Β**. Η επανεξέταση αυτή περιορίζεται στην επαλήθευση ότι οι νόμοι, κανόνες και οι κανονισμοί που έχουν υποβληθεί νομιμοποιούν την αρμόδια αρχή του κράτους να ανταποκριθεί στις διατάξεις που αναφέρονται στο ερωτηματολόγιο του Μνημονίου. Η ομάδα ελέγχου ενημερώνει εγγράφως τα μέλη αναφορικά με ποιες ειδικές διατάξεις του ΜΜοU το υποψήφιο μέλος στερείται αρμοδιότητας.

140. Τα μέλη αυτά περιλαμβάνονται στο συνημμένο σε αυτά το Μνημόνιο Παράρτημα Β. Ο κατάλογος αυτός θα τηρείται και ενημερώνεται από τον Γενικό Γραμματέα της IOSCO. Οι απαντήσεις των μελών αυτών, με τη συγκατάθεσή τους, θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα προσβάσιμη μόνο για μέλη της IOSCO.

141. Η νομική ικανότητα που υποβάλλεται σύμφωνα με το II (ε) (1) θα πρέπει να επαληθεύονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που αναφέρονται στο **τμήμα I περ. c και g του Παραρτήματος Β ΜΜοU IOSCO**.

διαβουλεύσεων, παρέχοντας μια ευκαιρία σε κάθε μέλος-υπογράφων να εκφράσει τις απόψεις του και να απαντήσει αναλόγως. Η ομάδα παρακολούθησης μπορεί να επικουρείται και από άλλους φορείς της IOSCO, κατά την εκτέλεση της διαβούλευσης και της παροχής συστάσεων.

Με την σειρά της, η ομάδα ελέγχου έχει τη διακριτική ευχέρεια να εξετάσει και να προτείνει μια σειρά από επιλογές, προκειμένου να ενθαρρύνει τη συμμόρφωση, σε περίπτωση που κάποιο μέλος του Μνημονίου δείχνει μια αλλαγή στην θέληση ή στην ικανότητά του να ανταποκριθεί στα πρότυπα των διατάξεων του MMoU IOSCO.

Οι επιλογές μπορούν να περιλαμβάνουν:

- την παροχή χρονικού διαστήματος στον υπογράφοντα προς συμμόρφωση,
- την πλήρη αξιολόγηση από ομότιμους του υπογράφοντος,
- την δημόσια ανακοίνωση της μη-συμμόρφωσης,
- την αναστολή του υπογράφοντος από τη συμμετοχή του στο MMoU IOSCO, ή την καταγγελία της συμμετοχής του από το MMoU IOSCO, όπως προβλέπεται στο μνημόνιο συμφωνίας (άρθρο 16 παρ. β).

Σε περίπτωση που είναι απαραίτητα περαιτέρω μέτρα, ως αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων αυτών, η ομάδα παρακολούθησης διατυπώνει συστάσεις προς την ομάδα λήψης αποφάσεων. Η ομάδα λήψης αποφάσεων εξετάζει τις συστάσεις της ομάδας παρακολούθησης και, αναλαμβάνει δράση, αν και εφόσον κριθεί απαραίτητο.

Σε περίπτωση που η ομάδα λήψης αποφάσεων της IOSCO εντοπίσει, μετά από ειδοποίηση και δοθείσας μιας ευκαιρίας να ακουστεί το κρινόμενο μέλος, ότι υπήρξε αποδεδειγμένη αλλαγή στην θέληση ή στην ικανότητα ενός μέλους να τηρεί τις διατάξεις του μνημονίου συμφωνίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 12 παρ. α, περ. ii του MMoU IOSCO, η ομάδα λήψης αποφάσεων ενημερώνει το μέλος για την αλλαγή αυτή κοινοποιώντας εγγράφως την απόφασή της. Και σε αυτό το στάδιο, το κρινόμενο μέλος έχει την ευκαιρία, κατόπιν αιτήσεώς του, να ακουστεί και να ζητήσει την επανεξέταση της απόφασης. Μετά την τελική απόφαση, η ομάδα λήψης αποφάσεων μπορεί να λάβει μέτρα για την ενθάρρυνση του υπογράφοντος προς συμμόρφωση με το MMoU IOSCO, ή, κατά περίπτωση, η ομάδα λήψης αποφάσεων δύναται να τερματίσει τη συμμετοχή του υπογράφοντος μέλους σε αυτό, όπως προβλέπεται στο **άρθρο 16 περ. β**.

Και σε αυτό το στάδιο ισχύουν όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω σχετικά με την διαδικασία της κατάθεσης, επανεξέτασης και έκδοσης απόφασης επί αιτήσεως αναθεώρησης (υπό 4.4.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών (ESMA) και το Πολυμερές Μνημόνιο Συναντίληψης για τις Συμφωνίες Συνεργασίας και την Ανταλλαγή Πληροφοριών – Multilateral Memorandum of Understanding on Cooperation Arrangements and Exchange of Information (MMoU ESMA)

Ενότητα τρίτη: Η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών (ESMA)

Υποενότητα Α: Ιστορία, νομικό πλαίσιο, στόχοι και διακυβέρνηση

1. Ιστορική εξέλιξη και νομικό πλαίσιο

1.1. Ιστορική εξέλιξη

Τον Νοέμβριο του 2008, εντός του κυκλώνα της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναθέτει σε μια ομάδα *Σοφών* την αρμοδιότητα έρευνας και διατύπωσης συστάσεων για τον τρόπο ενίσχυσης του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Στις 25 Φεβρουαρίου του 2009 δημοσιεύεται η Έκθεση de Larosiere¹⁴² η οποία έμελλε να αλλάξει το ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό τοπίο εκ θεμελίων.

Πέρα από την εξαιρετική παρουσίαση των βασικών αιτιών της πρόσφατης διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης (2007-2009)¹⁴³, η εν λόγω έκθεση ανέδειξε και την άμεση ανάγκη πλήρους αναμόρφωσης των ευρωπαϊκών ρυθμιστικών-εποπτικών¹⁴⁴ αρχών, ήτοι CEBS, CESR και CEIOPA (European Supervisor Agencies – ESA's). Ειδικότερα, τονίστηκε ότι η κρίση έφερε στο φως ανεπάρκειες στους τομείς συνεργασίας, συντονισμού, συνεπούς εφαρμογής της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και της εμπιστοσύνης μεταξύ των εθνικών αρχών εποπτείας. Η λύση που δόθηκε ήταν η δημιουργία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοοικονομικής Εποπτείας (ΕΣΧΕ)¹⁴⁵, αλλά και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ - European Systemic Risk Board-ESRB)¹⁴⁶, εντός του οποίου θα δραστηριοποιούνται οι τρεις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές, μια για κάθε δίαυλο του χρηματοπιστωτικού συστήματος, ήτοι για τις τράπεζες, τις κεφαλαιαγορές και τις ασφαλιστικές εταιρείες.

Η 1 Ιανουαρίου του 2011 αποτελεί τη γενέθλιο μέρα της ευρωπαϊκής εποπτικής αρχής

142. Βλ. **Γκόρτσος (2011)**, σελ. 137-141, με τις σχετικές παραπομπές.

143. Σύμφωνα με διαπιστώσεις των αρμόδιων ευρωπαϊκών οργάνων, «η χρηματοοικονομική κρίση του 2007 και το 2008 έφερε στην επιφάνεια αδυναμίες της εποπτείας στο χώρο αυτό, τόσο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όσο και στο χρηματοοικονομικό σύστημα σαν σύνολο. Τα εποπτικά μοντέλα σε εθνική βάση υπερκεράστηκαν από τη χρηματοοικονομική παγκοσμιοποίηση και την πραγματικότητα των ολοκληρωμένων και αλληλοσυνδεδεμένων ευρωπαϊκών αγορών, όπου πολλά χρηματοοικονομικά ιδρύματα λειτουργούν διασπαστικά». Βλ. **Αυλώνιτης-Παπαϊκονόμου (2011)**

144. Η CESR δεν ήταν εποπτική αρχή αλλά κυρίως ρυθμιστική, δεδομένου ότι διαμόρφωνε και επεξεργαζόταν πρότυπα προς εφαρμογή εκ μέρους των αρμόδιων εποπτικών αρχών των κρατών μελών. Ωστόσο, ακόμα και τώρα η απόγονός της, η ESMA, παρά το γεγονός ότι έχει καθιερωθεί ως εποπτική αρχή, ρητά, εξακολουθεί να διατηρεί έντονο ρυθμιστικό ρόλο.

145. Το 2011 ενεργοποιείται το ΕΣΧΕ το οποίο σκοπεύει στην χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση της Ευρώπης (financial union), βλ. **Αυλώνιτης-Παπαϊκονόμου (2011)**

146. Το ESRB, αν και δεν είναι νομικό πρόσωπο, αναλαμβάνει εξουσίες σε σχέση με τη μακρο-προληπτική επίβλεψη του χρηματοοικονομικού συστήματος, προκειμένου να διασφαλίσει την χρηματοοικονομική σταθερότητα, η οποία αποτελεί προϋπόθεση για την εύρυθμη λειτουργία της πραγματικής οικονομίας, ήτοι την «απασχόληση, πιστοδότηση και ανάπτυξη», βλ. **Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1092/2010** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2010 σχετικά με τη μακροπροληπτική επίβλεψη του χρηματοοικονομικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη σύσταση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου (Κανονισμός ΕΣΣΚ).

των κεφαλαιαγορών, ότε και τίθεται σε ισχύ με τον **υπ' αριθ. 1095/2010 Κανονισμό** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, το οποίο είναι το ιδρυτικό κείμενο για την Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΚΑ- European Securities and Markets Authority – ESMA). Η ESMA εδρεύει στο Παρίσι και αντικατέστησε σταδιακά την προηγούμενη Επιτροπή Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών Κεφαλαιαγοράς (Committee of European Securities Regulators - CESR). Σε σχέση με την πρόγονό της, η ESMA έχει αναλάβει περισσότερα καθήκοντα, αυξημένες αρμοδιότητες και ένα πιο ενισχυμένο ρόλο, στο πλαίσιο εποπτείας του χρηματοπιστωτικού συστήματος¹⁴⁷.

Η CESR καθιερώθηκε με την Επιτροπή Lamfalussy¹⁴⁸, η οποία δημιούργησε τις τρεις ευρωπαϊκές ρυθμιστικές αρχές, οι οποίες αποτελούσαν απογόνους των άτυπων fora αναφορικά με τον εκάστοτε τομέα του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Επομένως, για τον τραπεζικό τομέα πριν την CEBS σχετική αλλά κατά πολύ πιο μικρής εμβέλειας δράση είχε αναλάβει η Ομάδα Επικοινωνίας από κοινού με την Επιτροπή Εποπτείας των Τραπεζών. Ομοίως, στον τομέα της κεφαλαιαγοράς πριν την CESR σχετικός συντονισμός υπήρχε από την Επιτροπή Υψηλού Επιπέδου Εποπτών από κοινού με το Φόρουμ των Ευρωπαϊκών Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς. Τέλος, στον τομέα των ασφαλιστικών δραστηριοτήτων, υπήρχε το Συνέδριο των Εποπτών Ασφάλισης. Στο κάτωθι πίνακα φαίνεται η εξέλιξη των ευρωπαϊκών εποπτικών αρχών, από την εποχή πριν και μετά την Επιτροπή Lamfalussy και πλέον στην εποχή της Επιτροπής de Larosiere.

Πίνακας*			
The cooperation of national banking supervisory authorities at European level: from informal fora to the 'European (quasi-) Supervisory Authorities'			
	<u>Banking</u>	<u>Capital Markets</u>	<u>Insurance, Reinsurance and Pension Funds</u>
Before adoption of the Lamfalussy process: informal (except BSC)	GdC (Group de Contact, 1972), and BSC (Banking Supervision Committee, European Central Bank, 1998) (**)	HLSSC (High Level Securities Supervisors Committee, 1985), and FESCO (Forum of European Securities Commissions, 1997)	CIS (Conference of Insurance Supervisors, 1957)
After adoption of the Lamfalussy process: institutionalised	CEBS (Committee of European Banking Supervisors, 2004), and BSC (*)	CESR (Committee of European Securities Regulators, 2001)	CEIOPS (Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors, 2004)
After establishment of the ESFS: institutionalised	EBA (European Banking Authority, 2011), and BSC (**)	ESMA (European Securities and Markets Authority, 2011)	EIOPA (European Insurance and Occupational Pensions Authority, 2011)
(**) within the context of the ESCB, with the representation of national central banks (NCBs) of all Member States (those that have adopted the euro as their currency and those with a derogation)			

*Πηγή: Χρήστος Βλ. Γκόρτσος, *The Single Supervisory Mechanism (SSM): the first pillar of the European Banking Union, Νομική Βιβλιοθήκη, 2015, σελ. 42, table 1*

147. Βλ. **Αυλωνίτης και Παπαοικονόμου**, σελ.49.

148. Βλ. σχετικά για τις διαδικασίες μετά την υιοθέτηση των προτάσεων της Επιτροπής Lamfalussy, **Γκόρτσος (2009)**, σε συλλογικό τόμο Γκόρτσος Χρ. Βλ. – Σταϊκούρας Π.- Χ. Λιβαδά (2009), σελ. 23.

1.2 Νομικό πλαίσιο

Ο Κανονισμός υπ' αριθ. 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/77/ΕΚ της Επιτροπής είναι η νομική βάση της ESMA (Κανονισμός ESMA). Περαιτέρω, ο εν λόγω Κανονισμός, όπως αναφέρεται και στο προοίμιό του, εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 114 της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), σύμφωνα με το οποίο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν κατά τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδουν τα μέτρα σχετικά με την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που έχουν ως αντικείμενο την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Επιπλέον, σύμφωνα με το εδάφιο 25 του προοιμίου του ίδιου Κανονισμού, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει την εξουσιοδότηση δυνάμει του άρθρου 291 της ΣΛΕΕ να εκδίδει τα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα με την μορφή εκτελεστικών πράξεων της Επιτροπής. Τέλος, η ESMA διαθέτει νομική προσωπικότητα, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 του ίδιου Κανονισμού, ενώ στην παρ. 2 τονίζεται ότι η Αρχή πρέπει να έχει την ευρύτερη δυνατή νομική ικανότητα σε όλα τα κράτη μέλη, βάσει την εκάστοτε εθνική τους νομοθεσία και αυτό για να μπορεί να εκτελεί με αποτελεσματικότητα τα καθήκοντά της σε όλα τα μέλη της, ανεξαρτήτως δικαιοδοσίας και εθνικού δικαίου.

2. Σκοπός, ομοιότητες και διαφορές ESMA - CESR

2.1. Σκοπός

Κρίσιμο σε αυτό το σημείο είναι να τονιστεί ότι παρά την ρητή νομοθετική αναφορά¹⁴⁹ τους ως «εποπτικές αρχές», οι ESA's διαθέτουν εξίσου ρυθμιστικές εξουσίες. Επομένως, ορθώς αναφέρονται ως *regulators* εκτός από *supervisors*. Η ανωτέρω διαπίστωση είναι εμφανής και αυταπόδεικτη με την μετάβαση της μικροπροληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, στις 4 Νοεμβρίου 2014¹⁵⁰.

Ο Κανονισμός της ESMA, στο άρθρο 2, αναφέρει πως η εν λόγω αρχή ως σκοπό έχει την εξασφάλιση της κατάλληλης εφαρμογής των κανόνων που ισχύουν για το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Επιπλέον, κύριο καθήκον της είναι να «προστατεύει το δημόσιο συμφέρον συμβάλλοντας στην βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη σταθερότητα και αποτελεσματικότητα του χρηματοοικονομικού συστήματος, προς όφελος της οικονομίας, των πολιτών και των επιχειρήσεων της Ένωσης». Η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, η εμπιστοσύνη του κοινού σε αυτό, καθώς και η προστασία των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, παρά το επαρκές νομοθετικό τους πλαίσιο, δέχθηκαν σφόδρα πλήγματα με την πρόσφατη χρηματοοικονομική κρίση. Η τελευταία κατέδειξε τα κενά που υπήρχαν στην εποπτεία της κεφαλαιαγοράς.

Εξ αυτού του λόγου, η ESMA αποσκοπεί:

- στην βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, διασφαλίζοντας υγιή, αποτελεσματική και συνεπή ρύθμιση και εποπτεία,

149. **Άρθρο 1 Κανονισμού 1095/2010:** *Με τον παρόντα Κανονισμό συγκροτείται η Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών).*

150. *These three Authorities, which are mainly regulatory authorities with some specifically designated supervisory powers (see also below Section B, under 2.1), succeeded and replaced the three Committees (CEBS, CESR and CEIOPS), which were established on the basis of the 2001 Report of the Lamfalussy Committee ("Final Report of the Committee of Wise Men on the Regulation of European Securities Markets"). Gortsos (2015), σελ. 41.*

- στην διασφάλιση της ακεραιότητας, της διαφάνειας, της αποδοτικότητας και της εύρυθμης λειτουργίας των χρηματοοικονομικών αγορών,
- στην ενίσχυση του διεθνούς εποπτικού συντονισμού,
- στην αποτροπή της καταχρηστικής επιλογής του ευνοϊκότερου καθεστώτος εποπτείας και στην προαγωγή ισότιμων συνθηκών ανταγωνισμού,
- στη διασφάλιση της δέουσας ρύθμισης και εποπτείας της ανάληψης των επενδυτικών και λοιπών κινδύνων,
- στην ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών.

Η πρώην CESR, νυν ESMA, προήχθη σε ευρωπαϊκή αρχή και πλέον υπόκειται σε λογοδοσία. Εξ αυτού του λόγου, η ESMA αναφέρεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Η οικονομική της αυτοτέλεια διασφαλίζεται και από το γεγονός ότι τα έσοδα του προϋπολογισμού της θα προέρχονται όχι μόνο από τις εθνικές εποπτικές αρχές αλλά και από τον προϋπολογισμό της Ένωσης.

2.2. CESR vs. ESMA

Η Επιτροπή Lamfalussy δημιούργησε την CESR και η Επιτροπή de Larosiere την ESMA. Οι δυο αυτές αρχές συνδέονται με σχέση «προγόνου-απογόνου»¹⁵¹, καθώς η ESMA αποτελεί τον συνεχιστή της CESR, η οποία προήχθη σε ευρωπαϊκή εποπτική αρχή. Η ESMA, επομένως, είναι εποπτική αρχή σύμφωνα με τον Κανονισμό, αν και όπως προαναφέρθηκε, αναγνωρίζεται κυρίως ως regulator με ειδικά καθήκοντα supervisor. Η ESMA διαθέτει, σε κάθε περίπτωση πιο ξεκάθαρο εποπτικό ρόλο στον τομέα της επίβλεψης για την ορθή εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας της κεφαλαιαγοράς, σε σχέση με την προκάτοχό της. Εξ ου και η θεσμοθέτηση ενός μηχανισμού έρευνας και επιβολής κυρώσεων από την ESMA¹⁵².

151. Βλ. **άρθρ. 8 παρ. 1 εδάφ. Ιβ του Κανονισμού της ESMA.**

152. Η Επιτροπή των Σοφών, υπό την προεδρία του βαρόνου Alexandre Lamfalussy, που περιγράφονται στην έκθεσή της της 15ης Φεβρουαρίου 2001 διαπίστωσε αρκετές ελλείψεις στο νομοθετικό σύστημα για τις κινητές αξίες και πρότεινε μια προσέγγιση τεσσάρων επιπέδων καθώς και τη δημιουργία της CESR, προκατόχου της ESMA, στην οποία λειτούργησε ως τεχνική συμβουλευτική επιτροπή. Η δημιουργία της ESMA ως αρχή της ΕΕ την 1η Ιανουαρίου 2011, μέσω του κανονισμού της, έχει ως αποτέλεσμα ορισμένες αλλαγές σχετικά με το πώς τα τέσσερα επίπεδα νομοθετικής διαδικασίας διαμορφώθηκαν: Στο **Επίπεδο 1**, οι *Οδηγίες και Κανονισμοί*, συνεχίζουν να καθορίζουν τους υψηλού επιπέδου πολιτικούς στόχους και για το νομοθετικό πλαίσιο των κινητών αξιών. Περιστασιακά, σε αυτό το πρώιμο στάδιο, η ESMA μπορεί να ζητήσει τεχνικές συμβουλές από την Επιτροπή. Στην ESMA έχει δοθεί μεγαλύτερος ρόλος στο **Επίπεδο 2**, ήτοι κατά τη σύνταξη *κατ' εξουσιοδότηση πράξεων και εκτελεστικών πράξεων*. Με αυτές καθορίζεται το λεπτομερές και τεχνικό περιεχόμενο των Κανονισμών ή/και Οδηγιών. Στο **Επίπεδο 3**, η ESMA αναπτύσσει τις *κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις* με σκοπό την καθιέρωση συνεπών, αποδοτικών και αποτελεσματικών εποπτικών πρακτικών στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας, καθώς και για την εξασφάλιση της κοινής, ομοιόμορφης και συνεπούς εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης. Οι κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις έχουν ως αποδέκτες αρμόδιες αρχές ή συμμετέχοντες στις χρηματαγορές και ενώ δεν είναι νομικά δεσμευτικές, αυτές έχουν ενισχυθεί στο πλαίσιο της ESMA και οι αρμόδιες εθνικές αρχές οφείλουν να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συμμορφωθούν με αυτές ή παρέχουν επαρκείς εξηγήσεις εάν δεν προτίθενται να συμμορφωθούν (comply or explain). Στο **Επίπεδο 4**, έχει εισαχθεί μια ταχεία διαδικασία από τον Κανονισμό ίδρυσης της ESMA και σε αυτή τη βάση, κατόπιν αιτήσεως της αρμόδιας εθνικής αρχής, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, η Επιτροπή, η Ομάδα Ενδιαφερόμενων με έννομο συμφέρον (Stakeholders Group) ή αυτεπαγγέλτως η ESMA μπορεί να ξεκινήσει μια έρευνα και να εκδώσει σύσταση προς την εθνική αρχή, εντός δύο μηνών από την έναρξη της έρευνάς της. Η Επιτροπή, σε κάθε περίπτωση, είναι σε θέση να ακολουθήσει τις

Η ESMA, όπως αναφέρθηκε, διαθέτει ανεξαρτησία και ως αντίβαρο αυτής έχει την υποχρέωση λογοδοσίας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, ιδιότητες που δεν είχε η CESR. Περαιτέρω, η ESMA συμβάλλει στην ανάπτυξη ενός single rulebook, ήτοι με την μορφή ενιαίου ευρωπαϊκού εγχειριδίου¹⁵³. Σε αυτό το εγχειρίδιο θα αναφέρονται όλα τα εναρμονισμένα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα, τα οποία επεξεργάζεται η ESMA και τα δίνει προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Γεγονός που αποδεικνύει την τεχνική κατάρτιση και ειδικευση της ESMA, χωρίς ωστόσο και πάλι να επεμβαίνει στο πεδίο της πολιτικής.

Τέλος, η ESMA διαθέτει, σε σχέση με την CESR, πιο ενισχυμένο ρόλο στον τομέα της ανασκόπησης των εθνικών νομοθετικών κανόνων για την κεφαλαιαγορά, καθώς αναπτύσσει μεθοδολογία για την αξιολόγηση των εθνικών εποπτικών αρχών και παράλληλα καταγράφει τον βαθμό σύγκλισής τους με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, την ανεξαρτησία, την συνεργασία μεταξύ τους¹⁵⁴.

3. Πεδίο δράσης: Καθήκοντα και εξουσίες της ESMA

3.1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η ESMA, όπως προαναφέρθηκε, είναι ανεξάρτητη αρχή της ΕΕ που συμβάλλει στη διαφύλαξη της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την εξασφάλιση της ακεραιότητας, της διαφάνειας, της αποδοτικότητας και της εύρυθμης λειτουργίας των αγορών κινητών αξιών, καθώς και την ενίσχυση της προστασίας των επενδυτών. Ειδικότερα, η ESMA προάγει την εποπτική σύγκλιση, τόσο μεταξύ των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, καθώς και σε όλους τους χρηματοπιστωτικούς τομείς σε στενή συνεργασία με τις άλλες Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές που είναι αρμόδιες στον τομέα των τραπεζών (EBA) και στον τομέα των ασφαλίσεων και επαγγελματικών συντάξεων (EIOPA).

Επίσης, η ESMA συμβάλλει στην οικονομική σταθερότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, μέσω της συμβολής της στις εργασίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, το οποίο εντοπίζει πιθανούς κινδύνους για το χρηματοπιστωτικό σύστημα και παρέχει συμβουλές για τη μείωση πιθανών κινδύνων και απειλών για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της Ένωσης. Παράλληλα, είναι υπεύθυνη για το συντονισμό των ενεργειών των εθνικών εποπτικών αρχών κινητών αξιών και την έκδοση έκτακτων μέτρων όταν προκύπτει μια κατάσταση κρίσης.

Ωστόσο, αν και η ESMA είναι ανεξάρτητη, ως αντίβαρο της ανεξαρτησίας αυτής, προβλέπεται η πλήρης λογοδοσία προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, όπου εμφανίζεται ενώπιον της αρμόδιας επιτροπής, την ECON¹⁵⁵, κατόπιν σχετικής αίτησης, στις επίσημες ακροάσεις. Πλήρης λογοδοσία υπάρχει, επίσης, προς το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής

συνήθεις διαδικασίες για την παραπομπή μιας υπόθεσης κατά του κράτους μέλους ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Βλ. <http://www.esma.europa.eu/page/esma-short>
153. Αυτό εξυπηρετεί δύο σκοπούς: πρώτον, εξασφαλίζει τη συνεπή μεταχείριση των επενδυτών σε ολόκληρη την Ένωση, επιτρέποντας ένα επαρκές επίπεδο προστασίας των επενδυτών μέσω της αποτελεσματικής ρύθμισης και εποπτείας και δεύτερον, προωθεί ίσους όρους ανταγωνισμού για τους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καθώς και την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας και την αποδοτικότητα του κόστους της εποπτείας για τις εξασφεόμενες εταιρείες. Στο πλαίσιο του ρόλου αυτού, ως προς την τυπική ρύθμιση και τον περιορισμό του πεδίου εφαρμογής του ρυθμιστικού αρμπιτράζ, η ESMA ενισχύει τη διεθνή συνεργασία των εποπτικών αρχών. Όπου μάλιστα προβλέπεται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία, η ESMA αναλαμβάνει την εποπτεία ορισμένων οντοτήτων με πανευρωπαϊκή εμβέλεια. **ESMA (2015) Work Programme**, σελ. 17.

154. Μεταξύ άλλων μέσα από την ανταλλαγή πληροφοριών και στατιστικών δεδομένων.

155. Επιτροπή της Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για περισσότερα, βλ. <http://www.europarl.europa.eu/committees/el/econ/home.html>

Ένωσης, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και εξ αυτού του λόγου η ESMA υποβάλλει τακτική και ετήσια έκθεση, σχετικά με τις δραστηριότητες της¹⁵⁶.

3.2. Καθήκοντα

3.2.1. Βασικά καθήκοντα

Τα βασικά καθήκοντα της ESMA αναφέρονται στο **άρθρο 8 παρ.1 του Κανονισμού 1095/2010**. Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου καταγράφονται οι εξουσίες που διαθέτει η Αρχή προς εκπλήρωση των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί. Επομένως, τα βασικά καθήκοντα της Αρχής είναι:

- η συμβολή στην καθιέρωση κοινών ρυθμιστικών και εποπτικών προτύπων και πρακτικών υψηλής ποιότητας¹⁵⁷,
- η συμβολή στη συνεπή εφαρμογή των νομικά δεσμευτικών ενωσιακών πράξεων¹⁵⁸,
- η προώθηση και διευκόλυνση στην ανάθεση καθηκόντων και αρμοδιοτήτων μεταξύ αρμόδιων αρχών,
- η στενή συνεργασία με το ΕΣΣΚ¹⁵⁹,
- η διοργάνωση και διενέργεια αναλύσεων των ομοτίμων των αρμόδιων αρχών¹⁶⁰,
- η παρακολούθηση και εκτίμηση των εξελίξεων της αγοράς στον τομέα της αρμοδιότητάς της,
- η πραγματοποίηση οικονομικών αναλύσεων των αγορών με στόχο την εμπεριστατωμένη εκπλήρωση των καθηκόντων της Αρχής,
- η ενίσχυση της προστασίας των επενδυτών,
- η συμβολή στη συνεπή και συνεκτική λειτουργία των σωμάτων εποπτών, στην παρακολούθηση, εκτίμηση και μέτρηση του συστημικού κινδύνου, στην κατάρτιση και τον συντονισμό σχεδίων διάσωσης και εξυγίανσης¹⁶¹,
- η εκπλήρωση τυχόν άλλων ειδικών καθηκόντων που ορίζονται στον Κανονισμό της ESMA ή σε άλλες νομοθετικές πράξεις,
- η δημοσίευση στον ισότοπο της και ενημέρωση σε τακτική βάση των πληροφοριών σχετικά με το πεδίο δραστηριοτήτων της¹⁶² και τέλος

156. Βλ. **άρθρο 50 του Κανονισμού της ESMA**.

157. Παρέχοντας, ιδίως, γνωμοδοτήσεις προς τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και με την ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών, συστάσεων και σχεδίων ρυθμιστικών και εκτελεστικών τεχνικών προτύπων, που πρέπει να βασίζονται στις νομοθετικές πράξεις στις οποίες παραπέμπει το **άρθρο 1 παράγραφος 2 του Κανονισμού της ESMA**.

158. Συμβάλλοντας, ιδίως, στη διαμόρφωση κοινής εποπτικής νοοτροπίας, διασφαλίζοντας τη συνεπή, αποδοτική και αποτελεσματική εφαρμογή των πράξεων στις οποίες παραπέμπει το άρθρο 1 παράγραφος 2, αποτρέποντας την καταχρηστική επιλογή του ευνοϊκότερου καθεστώτος εποπτείας, μεσολαβώντας και επιλύοντας διαφωνίες μεταξύ αρμόδιων αρχών, διασφαλίζοντας αποτελεσματική και συνεκτική εποπτεία των συμμετεχόντων στις χρηματοοικονομικές αγορές, διασφαλίζοντας τη συνεκτική λειτουργία των σωμάτων εποπτών και λαμβάνοντας μέτρα, μεταξύ άλλων, σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.

159. Παρέχοντας, ιδίως, στο ΕΣΣΚ τις απαραίτητες πληροφορίες για την εκπλήρωση των καθηκόντων του και διασφαλίζοντας σωστή παρακολούθηση των προειδοποιήσεων και των συστάσεων της ΕΣΣΚ.

160. Όπου περιλαμβάνεται η έκδοση κατευθυντήριων γραμμών και συστάσεων και ο εντοπισμός βέλτιστων πρακτικών, για την ενίσχυση της συνοχής των εποπτικών αποτελεσμάτων.

161. Παρέχοντας υψηλού επιπέδου προστασία στους επενδυτές σε ολόκληρη την Ένωση και εκπονώντας μεθόδους για την εξυγίανση υπό κατάρρευση συμμετεχόντων στις χρηματοοικονομικές αγορές και την εκτίμηση της ανάγκης κατάλληλων χρηματοδοτικών μέσων, κατά τα οριζόμενα στα **άρθρα 21 έως 26 του Κανονισμού της ESMA**.

162. Ιδιαίτερα στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της, σχετικά με τους εγγεγραμμένους συμμετέχοντες στις χρηματοοικονομικές αγορές, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η εύκολη πρόσβαση του κοινού στην πληροφόρηση.

- η ανάληψη, όπου χρειάζεται, όλων των υφιστάμενων και εν εξελίξει καθηκόντων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών (CESR).

3.2.2. Ειδικά καθήκοντα

Πέρα των ως άνω βασικών καθηκόντων, η ESMA είναι επιφορτισμένη και με ειδικά καθήκοντα, σύμφωνα με το **άρθρο 9 του Κανονισμού της ESMA**, όπως αυτά που σχετίζονται με την προστασία των καταναλωτών και τις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Η Αρχή έχει πλέον ηγετικό ρόλο στην προώθηση της διαφάνειας, της απλότητας και της δικαιοσύνης στην αγορά καταναλωτικών χρηματοοικονομικών προϊόντων ή υπηρεσιών σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά. Τα ειδικά καθήκοντα της ESMA είναι:

- η συλλογή, ανάλυση και αναφορά των καταναλωτικών τάσεων,
- η ανασκόπηση και συντονισμός της χρηματοοικονομικής κατάρτισης και των εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών από τις αρμόδιες αρχές,
- η ανάπτυξη εκπαιδευτικών προτύπων για τον κλάδο και
- η συμβολή στην ανάπτυξη κοινών κανόνων σχετικά με τη δημοσιοποίηση.

Εντός αυτού του πλαισίου, η ESMA παρακολουθεί τις νέες και υφιστάμενες χρηματοοικονομικές δραστηριότητες και μπορεί να θεσπίζει κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις με σκοπό την προώθηση της ασφάλειας και της αξιοπιστίας των αγορών και τη σύγκλιση των ρυθμιστικών πρακτικών¹⁶³. Επιπλέον, μπορεί προσωρινά να απαγορεύει ή να περιορίζει ορισμένες χρηματοοικονομικές δραστηριότητες που απειλούν την εύρυθμη λειτουργία και την ακεραιότητα των χρηματοοικονομικών αγορών ή τη σταθερότητα ολόκληρου ή μέρους του χρηματοοικονομικού συστήματος της Ένωσης¹⁶⁴. Περαιτέρω, η ESMA μπορεί να επιβάλει την απαγόρευση ή τον περιορισμό ορισμένων μορφών χρηματοοικονομικής δραστηριότητας και, εφόσον χρειαστεί, να ενημερώσει σχετικά την Επιτροπή προκειμένου να διευκολύνει τη θέσπιση οιασδήποτε απαγόρευσης ή περιορισμού.

Επιπροσθέτως, η ESMA έχει το ειδικό καθήκον της θέσπισης ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων¹⁶⁵, σύμφωνα με το **άρθρο 10 του Κανονισμού της**. Τα σχέδια των τεχνικών προτύπων που καταρτίζει τα υποβάλλει προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για τα οποία πρότερα έχει έλθει σε δημόσιες διαβουλεύσεις διεξάγοντας και σχετικές αναλύσεις για τα υπέρ και τα κατά (όφελος-κόστος) αυτών.

3.3. Εξουσίες

Όπως προαναφέρθηκε, στο **άρθρο 8 παρ. 2 του ίδιου Κανονισμού** αναφέρονται οι εξουσίες που έχει η ευρωπαϊκή αρχή προς εκπλήρωση ακριβώς των ως άνω καθηκόντων της. Οι εξουσίες αυτές είναι:

- η κατάρτιση σχεδίων ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων, στις συγκεκριμένες περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 10,
- η κατάρτιση σχεδίων εκτελεστικών τεχνικών προτύπων, στις συγκεκριμένες περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 15,

163. Μπορεί, επίσης, να εκδίδει προειδοποιήσεις σε περίπτωση που κάποια χρηματοοικονομική δραστηριότητα ενέχει σοβαρή απειλή για τους στόχους που ορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 5.

164. Στις περιπτώσεις που καθορίζονται και υπό τους όρους που θεσπίζονται στις νομοθετικές πράξεις στις οποίες παραπέμπει το άρθρο 1 παράγραφος 2 ή, εφόσον απαιτείται, σε περίπτωση κατάστασης έκτακτης ανάγκης, σύμφωνα και με τους όρους που θεσπίζονται στο **άρθρο 18 του Κανονισμού της ESMA**.

165. Τα τεχνικά αυτά πρότυπα είναι καθαρά τεχνικής φύσης και δεν επιβάλλουν στρατηγικές αποφάσεις ή πολιτικές επιλογές (**αρ. 10 παρ. 2 του Κανονισμού της ESMA**).

- η έκδοση κατευθυντήριων γραμμών και συστάσεων, όπως ορίζεται στο άρθρο 16,
- η έκδοση συστάσεων σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπως ορίζεται στο άρθρο 17 παράγραφος 3,
- η λήψη μεμονωμένων αποφάσεων απευθυνόμενων προς τις αρμόδιες αρχές στις ειδικές περιπτώσεις που σημειώνονται στα άρθρα 18 παράγραφος 3 και 19 παράγραφος 3 του Κανονισμού της ESMA,
- η λήψη μεμονωμένων αποφάσεων, σε περιπτώσεις που αφορούν άμεσα εφαρμόσιμο ενωσιακό δίκαιο, απευθυνόμενων προς τους συμμετέχοντες στις χρηματοοικονομικές αγορές, στις ειδικές περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 17 παράγραφος 6, στο άρθρο 18 παράγραφος 4 και στο άρθρο 19 παράγραφος 5 του Κανονισμού της ESMA,
- η γνωμοδότηση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή, όπως προβλέπεται στο άρθρο 34,
- η συλλογή των αναγκαίων πληροφοριών σχετικά με τους συμμετέχοντες στις χρηματοοικονομικές αγορές, όπως προβλέπει το άρθρο 35,
- η ανάπτυξη κοινών μεθοδολογιών εκτίμησης της επίπτωσης των χαρακτηριστικών και των διαδικασιών διανομής των προϊόντων στην οικονομική κατάσταση των συμμετεχόντων στις χρηματοοικονομικές αγορές και στην προστασία των καταναλωτών,
- η παροχή κεντρικά προσπελάσιμης βάσης δεδομένων των εγγεγραμμένων συμμετεχόντων στις χρηματοοικονομικές αγορές στο πεδίο αρμοδιότητάς της όταν προβλέπεται από τις πράξεις στις οποίες παραπέμπει το άρθρο 1 παράγραφος 2.

4. Διακυβέρνηση: Όργανα

4.1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η ESMA αποτελείται από το Συμβούλιο των Εποπτών (υπό 4.2.), το Συμβούλιο Διοίκησης (υπό 4.3.), τον Πρόεδρό της (υπό 4.4.) και έναν Εκτελεστικό Διευθυντή (υπό 4.5.). Περαιτέρω σύμφωνα με τα άρθρα 54 και επόμενα του Κανονισμού υπάρχουν και τα κοινά όργανα των ευρωπαϊκών εποπτικών αρχών, ήτοι η Μεικτή Επιτροπή (υπό 4.6.) και το Συμβούλιο των Προσφυγών (υπό 4.7.).

Η ESMA ακολουθεί συγκεκριμένες πρακτικές διαβούλευσης, καθώς αυτή μαζί με τις μόνιμες επιτροπές και τα δίκτυα λειτουργούν κατά τρόπο ανοικτό και διαφανή. Διαβουλεύονται εκτενώς και σε πρώιμο στάδιο, με τους συμμετέχοντες στην αγορά, τους καταναλωτές και τους τελικούς χρήστες. Επιπλέον, μια Ομάδα Κινητών Αξιών και Αγορών Ενδιαφερομένων (Stakeholders' Group, υπό 4.9.) έχει συσταθεί για να συμβουλευεί την ESMA, σχετικά με τις προτεραιότητες εργασίας και αξιολογεί τις εξελίξεις στην ενιαία αγορά και ειδικά στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

4.2. Συμβούλιο Εποπτών (Board of Supervisors)

Το Συμβούλιο των Εποπτών είναι το κύριο όργανο λήψης αποφάσεων της ESMA. Συγκροτείται από τον Πρόεδρο, τους επικεφαλές των 28 εθνικών εποπτικών αρχών της ΕΕ¹⁶⁶, οι οποίες αρχές είναι αρμόδιες για την εποπτεία των συμμετεχόντων στις χρηματοοικονομικές αγορές σε κάθε κράτος μέλος¹⁶⁷, (όπου υπάρχουν περισσότερες από μία εθνικές αρχές σε ένα κράτος μέλος, οι εν λόγω αρχές θα συμφωνήσουν ποιες και πώς θα τις εκπροσωπούν). Επιπλέον, συμμετέχουν και εκπρόσωποι από την Ευρωπαϊκή

166. Η Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (European Securities and Markets Authority- ESMA) και λειτουργεί στο πλαίσιο και υπό την αιγίδα της. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου (Management Board) της ESMA και Πρόεδρος της Διαρκούς Επιτροπής για την Ακεραιότητα της Αγοράς (Market Integrity Standing Committee –MISC), βλ. http://www.hcmc.gr/el_GR/web/portal/duties

167. Την Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εκπροσωπεί ο κ. Χαράλαμπος Γκότσης, Πρόεδρος της Ελληνικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ), καθώς και οι εκπρόσωποι των δύο άλλων Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών¹⁶⁸, ήτοι από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ¹⁶⁹), την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ¹⁷⁰). Οι επικεφαλές των εθνικών εποπτικών αρχών συμμετέχουν αυτοπροσώπως στις συνεδριάσεις¹⁷¹. Το Συμβούλιο Εποπτών έχει παρατηρητή από τη Νορβηγία, την Ισλανδία και το Λιχτενστάιν¹⁷². Στο Συμβούλιο εποπτών προεδρεύει ο Πρόεδρος της ESMA, που σήμερα είναι ο Steven Maijsoot.

Ο κύριος ρόλος του Συμβουλίου Εποπτών είναι να λαμβάνει όλες τις αποφάσεις της ESMA, όπως τις αποφάσεις σχετικά με τη συμμόρφωση των εθνικών αρμόδιων αρχών με την ενωσιακή νομοθεσία, την ερμηνεία της ενωσιακής νομοθεσίας, τις αποφάσεις σε καταστάσεις κρίσης, την έγκριση των σχεδίων τεχνικών προτύπων, κατευθυντήριων γραμμών, τις αξιολογήσεις των ομοτίμων και τις εκθέσεις που έχουν αναπτυχθεί. Το Συμβούλιο Εποπτών είναι αρμόδιο και για την τελική απόφαση του προϋπολογισμού της ESMA. Το Συμβούλιο Εποπτών συνεδριάζει τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο, αν και στην πραγματικότητα, συνεδριάζει πολύ πιο τακτικά.

Η ψηφοφορία στο Συμβούλιο Εποπτών διεξάγεται στη βάση της απλής πλειοψηφίας (μία ψήφος ανά εθνικό μέλος) για όλα τα θέματα, εκτός από τις κατευθυντήριες γραμμές και τα τεχνικά πρότυπα. Στην περίπτωση αυτή, η ψηφοφορία γίνεται με ειδική πλειοψηφία, όπως ορίζεται στο πλαίσιο της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), στο άρθρο 16 παρ. 4 αυτής και στο άρθρο 3 του Πρωτοκόλλου υπ' αριθ. 36.

4.2.1. Εσωτερικές Επιτροπές και Ομάδες/Διαρκείς Επιτροπές

Το Συμβούλιο Εποπτών συγκροτεί ομάδες επιφορτισμένες με συγκεκριμένα καθήκοντα οι οποίες δρουν εντός ενός σαφώς καθορισμένου πλαισίου. Μια από αυτές τις ομάδες μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο **41 παρ. 2 του Κανονισμού** να αναλάβει την αμερόληπτη επίλυση διαφωνιών που τυχόν προκύψουν μεταξύ εθνικών εποπτικών αρχών. Η εν λόγω ομάδα αποτελείται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Εποπτών και δύο μέλη του¹⁷³.

Οι Ομάδες Εργασίας που δημιουργήθηκαν από τη CESR και μετονομάστηκαν σε Διαρκείς Επιτροπές¹⁷⁴ οι οποίες είναι υπεύθυνες για τις καθημερινές εργασίες της ESMA

168. Σύμφωνα με το άρθρο 40 του Κανονισμού, ο Πρόεδρος, ο Εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο Εκπρόσωπος του ΕΣΣΚ, οι εκπρόσωποι των δύο άλλων Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών (ΕΒΑ και ΕΙΟΡΑ), αλλά και ο Εκτελεστικός Διευθυντής συμμετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Εποπτών.

169. Η έδρα της ΕΒΑ είναι στο Λονδίνο. Στο πεδίο ευθύνης της περιλαμβάνονται πιστωτικά ιδρύματα, χρηματοπιστωτικοί όμιλοι ετερογενών δραστηριοτήτων, επιχειρήσεις επενδύσεων και ιδρύματα πληρωμών. Νομική βάση: [Κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 1093/2010 σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής \(Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών\)](#) όπως τροποποιήθηκε από τον [Κανονισμό \(ΕΕ\) αριθ. 1022/2013](#).

170. Η έδρα της ΕΙΟΡΑ είναι στη Φρανκφούρτη. Η οργάνωσή της είναι παρόμοια με εκείνη της ΕΒΑ αλλά το πεδίο του ενδιαφέροντος της είναι οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Νομική βάση: [Κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 1094/2010 για τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής \(Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων\)](#)

171. Μπορούν, επίσης, να ορίσουν και ένα αναπληρωματικό μέλος το οποίο μπορεί να αντικαθιστά το μέλος στο Συμβούλιο Εποπτών, άρθρο 40 παρ.3 του Κανονισμού.

172. Βλ. <http://www.esma.europa.eu/bos>

173. Τα οποία δεν εκπροσωπούν τις διαφωνούσες αρχές ή/και δεν έχουν κανένα απολύτως συμφέρον από την διένεξη, ή ιδιαίτερους δεσμούς με τις εμπλεκόμενες αρχές, (αρχή της αμεροληψίας), άρθρο 41 παρ.2 του Κανονισμού.

174. Αυτή τη στιγμή λειτουργούν 12 Διαρκείς Επιτροπές, ήτοι: 1) Διαρκής Επιτροπή για την Ακεραιότητα της Αγοράς (Market Integrity Standing Committee MISC) 2) Διαρκής Επιτροπή για τις Δευτερογενείς Αγορές (Standing Committee on Secondary Markets) 3) Διαρκής Επιτροπή για τις Μετα-συναλλακτικές Δραστηριότητες (Post-Trading Standing Committee) 4) Διαρκής Επιτροπή

και για την υιοθέτηση των προτάσεων που αποστέλλονται προς έγκριση από το Συμβούλιο Εποπτών. Σε αυτές προΐστανται υψηλά ιστάμενοι εκπρόσωποι των εθνικών εποπτικών αρχών, συνήθως μέλη του Συμβουλίου Εποπτών, αλλά και έτερα μέλη που είναι ειδικοί σε θέματα κεφαλαιαγοράς. Κατά την διεξαγωγή των εργασιών τους, συνεπικουρούνται από υπάλληλους της ESMA, που ενεργούν ως rapporteurs. Όταν κρίνεται αναγκαίο οι διαρκείς επιτροπές αναδιρθρώνονται ή δημιουργούνται νέες.

Την σύσταση μιας διαρκούς επιτροπής της ESMA ακολουθεί και η δημιουργία μιας συμβουλευτικής ομάδας (Consultative Working Group) συμμετεχόντων της αγοράς¹⁷⁵ (επαγγελματίες, καταναλωτές και τελικοί χρήστες υπηρεσιών), προκειμένου να παράσχουν εκθέσεις και συμβουλές στη διαρκή επιτροπή κατά την προετοιμασία των κειμένων της. Διαρκής Επιτροπή είναι και η Επιτροπή Επιθεώρησης (Review Panel)¹⁷⁶, η οποία συστάθηκε, σύμφωνα με την απόφαση της **8^{ης} Νοεμβρίου 2011, ESMA/2011/BS/229**. Μάλιστα για την σύσταση του εν λόγω οργάνου έγινε εφαρμογή των νομικών διατάξεων του Κανονισμού, ήτοι το άρθρο 8 παρ. 1 εδ. β και ε, το άρθρο 29 παρ.1, εδ.δ, το άρθρο 30 και το εδάφιο 41 του προοιμίου¹⁷⁷.

Όταν κρίνεται απαραίτητο, μία Διαρκής Επιτροπή μπορεί να προσκαλέσει εκπροσώπους άλλων εποπτικών αρχών ή και τρίτα μέρη να μετέχουν ως παρατηρητές

4.3. Συμβούλιο Διοίκησης (Management Board)

Το Συμβούλιο Διοίκησης¹⁷⁸ είναι το υπεύθυνο όργανο για την εκτέλεση των καθηκόντων της ESMA. Συγκροτείται από τον Πρόεδρο και 6 μέλη από το Συμβούλιο των Εποπτών και η θητεία τους είναι δυόμιση έτη, με δυνατότητα άπαξ ανανέωσης¹⁷⁹. Στο εν

Μεσολαβητών και Προστασίας Επενδυτών (Investor Protection and Intermediaries Standing Committee) 5) Διαρκής Επιτροπή για τη Χρηματοπιστωτική Καινοτομία (Financial Innovation Standing Committee) 6) Διαρκής Επιτροπή για την Διαχείριση Επενδύσεων Investment Management Standing Committee) 7) Διαρκής Επιτροπή για την Εταιρική Χρηματοδότηση (Corporate Finance Standing Committee) 8) Διαρκής Επιτροπή για την Εταιρική Πληροφόρηση (Corporate Reporting Standing Committee) 9) Τεχνική Επιτροπή για τις Εταιρίες Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας (Credit Rating Agencies Technical Committee) 10) Διαρκής Επιτροπή Οικονομικής Ανάλυσης και Ανάλυσης των Αγορών (Committee for Economic and Markets Analysis - CEMA), 11) Review Panel της ESMA και 12) Ομάδα Διαχείρισης Πληροφοριακών Συστημάτων και Διακυβέρνησης, για περισσότερα βλ. http://www.hcmc.gr/el_GR/web/portal/europeanauth και <http://www.esma.europa.eu/>

175. Οι συμμετέχοντες της αγοράς είναι ειδικοί που προέρχονται από τα διάφορα κράτη μέλη της Ευρώπης. Δεν εκπροσωπούν το συμφέρον εθνικών οργανισμών ή συγκεκριμένων εταιριών και δεν αντικαθιστούν τη σημαντική διαδικασία της πλήρους διαβούλευσης με τους συμμετέχοντες της αγοράς και άλλους ενδιαφερομένους ή το συγκεκριμένο ρόλο του Securities and Markets Stakeholders' Group, όπως ορίζεται στον Κανονισμό.

176. Οι αξιολογήσεις θα πρέπει να εστιάζουν όχι μόνο στη σύγκλιση των εποπτικών πρακτικών, αλλά και στην ικανότητα των εποπτικών αρχών να επιτυγχάνουν εποπτικά αποτελέσματα υψηλής ποιότητας, καθώς επίσης και στην ανεξαρτησία των αρμόδιων αυτών αρχών. Το αποτέλεσμα των αξιολογήσεων ομοτίμων θα πρέπει να δημοσιοποιείται με τη συγκατάθεση της αρμόδιας αρχής που υποβάλλεται σε αξιολόγηση. Οι βέλτιστες πρακτικές πρέπει, ομοίως, να εντοπίζονται και να δημοσιοποιούνται, βλ. εδάφιο 41 προοιμίου του Κανονισμού.

177. Η εν λόγω Επιτροπή, σε συνέχεια της αντίστοιχης CESR, είναι επιφορτισμένη με την διεξαγωγή ελέγχου και αξιολογήσεων των αρμόδιων εθνικών εποπτικών αρχών κεφαλαιαγοράς («ομοτίμων»), οι οποίες αποτελούν αποδοτικό και αποτελεσματικό εργαλείο για την ενίσχυση της συνέπειας εντός του δικτύου των χρηματοοικονομικών εποπτικών αρχών. Η ESMA επομένως, κατ' εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, ανέπτυξε το μεθοδολογικό πλαίσιο για τις εν λόγω αξιολογήσεις, ήτοι την σύσταση της Επιτροπής Επιθεώρησης, η οποία διεξάγει τακτικά τις εν λόγω αξιολογήσεις.

178. <https://www.esma.europa.eu/mb>

179. Στο σημερινό Συμβούλιο Διοίκησης, μεταξύ των 6 μελών του, θέση κατέχει και η Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, με εκπρόσωπο τον κ. Χαράλαμπο Γκότση.

λόγω όργανο μπορούν να συμμετάσχουν ο Εκτελεστικός Διευθυντής της ESMA και ένας εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, χωρίς δικαίωμα ψήφου¹⁸⁰. Το Συμβούλιο Διοίκησης συνέρχεται πριν από κάθε συνεδρίαση του Συμβουλίου των Εποπτών και σίγουρα τουλάχιστον πέντε φορές το χρόνο. Σε κάθε περίπτωση μπορεί να συνεδριάσει όποτε το κρίνει απαραίτητο, σύμφωνα με το άρθρο 45 παρ. 3 εδ.2 του Κανονισμού της ESMA. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με την πλειοψηφία των παρόντων μελών και κάθε μέλος διατηρεί μια ψήφο¹⁸¹. Τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης απολαμβάνουν ανεξαρτησίας, όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 46 του Κανονισμού.

Μεταξύ των καθηκόντων του, όπως αυτά περιγράφονται στο άρθρο 47 του Κανονισμού, περιλαμβάνονται η έγκριση του σχεδίου πολιτικής του προσωπικού της ESMA, των ειδικών διατάξεων για την πρόσβαση στα έγγραφα, ο διορισμός και η παύση των μελών του Συμβουλίου των Προσφυγών. Επιπλέον καθήκοντα, όπως περιγράφονται στα άρθρα 63 και 64 του Κανονισμού, του έχουν ανατεθεί και είναι σχετικά με τον προϋπολογισμό, λ.χ. η έγκριση του σχεδίου κατάστασης εσόδων και εξόδων, της κατάστασης προβλέψεων, της γνωμοδότησης για τους προσωρινούς λογαριασμούς της ESMA.

4.4. Ο Πρόεδρος της ESMA

Η ESMA εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο αυτής, ο οποίος διορίζεται από το Συμβούλιο Εποπτών με κριτήρια το κύρος και τις γνώσεις του επί θεμάτων σχετικών με τις χρηματοοικονομικές αγορές και την εποπτεία επ' αυτών. Η θητεία του είναι πενταετής και άπαξ ανανεώσιμη¹⁸². Ο Πρόεδρος εκτός από εκπρόσωπος της ESMA είναι και υπεύθυνος για την προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου Εποπτών, στις οποίες και προεδρεύει. Επίσης, προεδρεύει και στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Διοίκησης.

Απολαμβάνει εξίσου ανεξαρτησία με τα υπόλοιπα θεσμικά όργανα της ESMA, ωστόσο, με την επιφύλαξη αυτής καλείται να καταθέσει ενώπιον της αρμόδιας επιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, απαντώντας σε κάθε ερώτηση που του απευθύνεται. Περαιτέρω, οφείλει να υποβάλει στο Κοινοβούλιο και έγγραφη έκθεση με τα πεπραγμένα της ESMA, κατόπιν σχετικού αιτήματος¹⁸³. Σήμερα πρόεδρος της ESMA είναι ο Steven Maijoor¹⁸⁴, πρώην Πρόεδρος της Ολλανδικής Ρυθμιστικής Αρχής Χρηματοπιστωτικών Αγορών.

4.5. Ο Εκτελεστικός Διευθυντής της ESMA

Πρόκειται για το πρόσωπο που διοικεί την ESMA, προετοιμάζει το έργο του Συμβουλίου Διοίκησης και μεταξύ άλλων λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, όπως την έκδοση διοικητικών εντολών και τη δημοσίευση ανακοινώσεων προκειμένου να διασφαλίσει τη λειτουργία της Αρχής¹⁸⁵. Μεταξύ άλλων, ο εκτελεστικός διευθυντής είναι υπεύθυνος για τη διοίκηση της ESMA και για την προετοιμασία του Συμβουλίου της Διοίκησης, την εκτέλεση του ετήσιου προγράμματος εργασίας της ESMA, αλλά και για την λήψη των αναγκαίων μέτρων, όπως λ.χ. έκδοση διοικητικών εντολών για την διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της Αρχής.

Η θητεία του είναι ομοίως πενταετής με δυνατότητα άπαξ ανανέωσης. Σήμερα

180. Για θέματα, ωστόσο, σχετικά με την κατάρτιση του προϋπολογισμού της ESMA, ο εκπρόσωπος της Επιτροπής έχει δικαίωμα ψήφου, βλ. αρ. 45 παρ. 2 εδ.3 και αρ. 63 του Κανονισμού.

181. Αρ. 45 παρ. 2 του Κανονισμού.

182. Ibid, αρ. 48 παρ.3.

183. Ibid, αρ.50

184. Είναι ο πρώτος Πρόεδρος της ESMA, η θητεία του άρχισε στις 1 Απριλίου 2011 και είναι πενταετής. Βλ. <https://www.esma.europa.eu/page/Whos-who>

185. Βλ. αρ. 53 του Κανονισμού σχετικά με τα καθήκοντα του Εκτελεστικού Διευθυντή.

καθήκοντα Εκτελεστικού Διευθυντή εκτελεί η Verena Ross¹⁸⁶, από τον Ιούνιο του 2011¹⁸⁷.

4.6. Μεικτή Επιτροπή (Joint Committee) των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών (ESAs)

Η Μεικτή Επιτροπή είναι υπεύθυνη για τον διατομεακό συντονισμό και επιδιώκει την διασφάλιση της εποπτικής συνοχής σε όλους του τομείς συνολικά¹⁸⁸. Η Μεικτή Επιτροπή είναι αρμόδια για την επίλυση διατομεακών διαφορών μεταξύ των εποπτικών αρχών του ESFS, ήτοι των ΕΒΑ, ΕΣΜΑ και ΕΙΟΡΑ και απαρτίζεται από τους προέδρους αυτών (και ενδεχομένως των υποεπιτροπών, δυνάμει του άρθρου **57 του Κανονισμού της ΕΣΜΑ**). Καθένας από τους προέδρους των ESAs ασκεί εκ περιτροπής και την προεδρία της Μεικτής Επιτροπής με θητεία διάρκειας 12 μηνών. Ο πρόεδρος της Μεικτής Επιτροπής είναι ex officio ο αντιπρόεδρος του ESRB. Η Μεικτή Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον μια φορά το δίμηνο, ενώ η γραμματειακή υποστήριξη της παρέχεται από το προσωπικό των ESAs.

Η Μεικτή Επιτροπή εγκρίνει και δημοσιοποιεί τον εσωτερικό κανονισμό της. Ο κανονισμός αυτός μπορεί να ορίζει επιπλέον συμμετέχοντες στις συνεδριάσεις της Μεικτής Επιτροπής. Η Μεικτή Επιτροπή αποτελεί φόρουμ, με το οποίο η ΕΣΜΑ συνεργάζεται τακτικά και στενά και διασφαλίζει την διατομεακή συνοχή από κοινού με την Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή Τραπεζών και την Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων, στους τομείς που αφορούν:

- τους χρηματοοικονομικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων,
- τη λογιστική και τους ελέγχους,
- τις μικροπροληπτικές αναλύσεις διατομεακών εξελίξεων, κινδύνων και τρωτών σημείων για τη χρηματοοικονομική σταθερότητα,
- τα επενδυτικά προϊόντα για μικροεπενδυτές,
- τα μέτρα για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και
- την ανταλλαγή πληροφοριών με το ΕΣΣΚ και την ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ του ΕΣΣΚ και των ΕΕΑ. Η Αρχή διαθέτει επαρκείς πόρους για τις διοικητικές δαπάνες, τις δαπάνες υποδομής και τις λειτουργικές δαπάνες.

4.7. Συμβούλιο Προσφυγών (Board of Appeal)

Το Συμβούλιο Προσφυγών, επίσης, αποτελεί κοινό όργανο των τριών Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών. Έχει εισαχθεί για την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των μερών που θίγονται από αποφάσεις που εξέδωσαν οι Αρχές¹⁸⁹. Παρά το γεγονός ότι η γραμματεία του υποστηρίζεται από τις ESAs, το τμήμα προσφυγών είναι πλήρως ανεξάρτητο και αμερόληπτο. Ειδικά στα άρθρα **58 και 59 του Κανονισμού της ΕΣΜΑ** (όπως και τα αντίστοιχα των άλλων εποπτικών αρχών) προβλέπεται η δημιουργία του ανεξάρτητου και αμερόληπτου Συμβουλίου Προσφυγών. Οι αποφάσεις του εφεσιβάλλονται ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 61 των Κανονισμών ως άνω και βάσει της ειδικής τομεακής

186. <https://www.esma.europa.eu/page/Whos-who>

187. Πριν τον διορισμό της κατείχε την θέση της Διευθύντριας του Διεθνούς Τμήματος, στην Αρχή Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών του Ηνωμένου Βασιλείου.

188. Βλ. Wymeersch σε συλλογικό τόμο **Wymeersch, Ed., Hopt, K.J. and G. Ferrarini (2012, editors)**, σελ. 288-292.

189 Ibid, σελ. 292-297.

νομοθεσίας¹⁹⁰.

Το συμβούλιο προσφυγών αποτελείται από έξι τακτικά και έξι αναπληρωματικά μέλη, που έχουν διοριστεί από τις τρεις εποπτικές αρχές, όπως απαιτείται από τους κανονισμούς αυτών. Τα μέλη είναι άτομα με αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία στους τομείς των τραπεζών, των ασφαλίσεων, των επαγγελματικών συντάξεων και των αγορών κινητών αξιών ή άλλων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καθώς και καταρτισμένα με την απαραίτητη νομική γνώση για να παράσχουν νομικές συμβουλές σε σχέση με τις δραστηριότητες των ESAs. Το εν ενεργεία προσωπικό των αρμόδιων εθνικών αρχών ή άλλων εθνικών ή ενωσιακών οργάνων που συμμετέχουν στις δραστηριότητες των ESAs δεν είναι επιλέξιμο για την υπηρεσία στο Συμβούλιο Προσφυγών.

Η προσφυγή κατατίθεται εγγράφως εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, ενώπιον του Συμβουλίου Προσφυγών, όπως αυτή ορίζεται στο **άρθρο 60 των Κανονισμών των ESAs** και του εσωτερικού κανονισμού του Συμβουλίου Προσφυγών, ιδίως κατά τα άρθρα 5 και 7, ήτοι υποβάλλεται εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης στον ενδιαφερόμενο ή, ελλείψει κοινοποίησης, από την ημέρα κατά την οποία η Αρχή δημοσίευσε την απόφασή της. Η απόφαση υποχρεωτικά συνοδεύεται από αιτιολογικό υπόμνημα. Το δικόγραφο της προσφυγής κοινοποιείται στην (αντίδικη) Αρχή η οποία εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη¹⁹¹.

Το 2012, το τμήμα προσφυγών εξέλεξε τον William Blair ως Πρόεδρο και τον Juan Fernández-Armesto ως Αντιπρόεδρο, σύμφωνα με τους κανονισμούς των ESAs¹⁹².

4.8. Ομάδα Ενδιαφερόμενων για τις Κινητές Αξίες και Αγορές (Securities and Markets Stakeholders Group- SMSG)

Δυνάμει του **άρθρου 37 του Κανονισμού της ESMA** συγκροτείται ομάδα συμφεροντούχων (ενδιαφερόμενων). Η εν λόγω ομάδα αποτελείται από εκπροσώπους των αγορών, της ακαδημαϊκής κοινότητας και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη¹⁹³. Βοηθάει σημαντικά στην διεξαγωγή των διαβουλεύσεων με τους ενδιαφερόμενους φορείς σε τομείς που σχετίζονται με τα καθήκοντα της ESMA, όπως είναι η ανάπτυξη των τεχνικών προτύπων και κατευθυντηρίων γραμμών. Η SMSG αποτελείται από 30 άτομα των κρατών μελών προερχόμενους από ποικίλους τομείς όπως είναι οι ακαδημαϊκοί, το καταναλωτικό κοινό, οι εργαζόμενοι σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι συμμετέχοντες στις χρηματοπιστωτικές αγορές, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, οι χρήστες των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Μέλη του SMSG υποβάλλουν γνώμες και συμβουλές προς την ESMA για οποιοδήποτε θέμα σχετικό με τα καθήκοντά της, με ιδιαίτερη έμφαση για τα σχέδια τεχνικών προτύπων και κατευθυντηρίων γραμμών, για τις έρευνες των πιθανών παραβάσεων του δικαίου της Ένωσης από τις αρμόδιες εθνικές αρχές, για την οικοδόμηση μιας κοινής εποπτικής

190. Δικαίωμα να καταθέσει έφεση έχει «κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων των αρμόδιων αρχών», στρεφόμενου κατά απόφασης της Αρχής που προβλέπεται στα άρθρα 17, 18 και 19, καθώς και κάθε άλλης απόφασης που ελήφθη από την εν λόγω Αρχή, σύμφωνα με τις ενωσιακές πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ.2 και η οποία απευθύνεται στο εν λόγω πρόσωπο, ή κατά απόφασης η οποία, παρότι έχει τη μορφή απόφασης απευθυνόμενης προς τρίτο πρόσωπο, αφορά όμως άμεσα και προσωπικά τον εφεσιβάλλοντα. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει για τις προσφυγές κατά ορισμένων αποφάσεων των Αρχών, σύμφωνα με το άρθρο 60 των κανονισμών των εποπτικών αρχών.

191. Σύμφωνα με το **άρθρο 5 του Κανονισμού Διαδικασίας του Τμήματος Προσφυγών**.

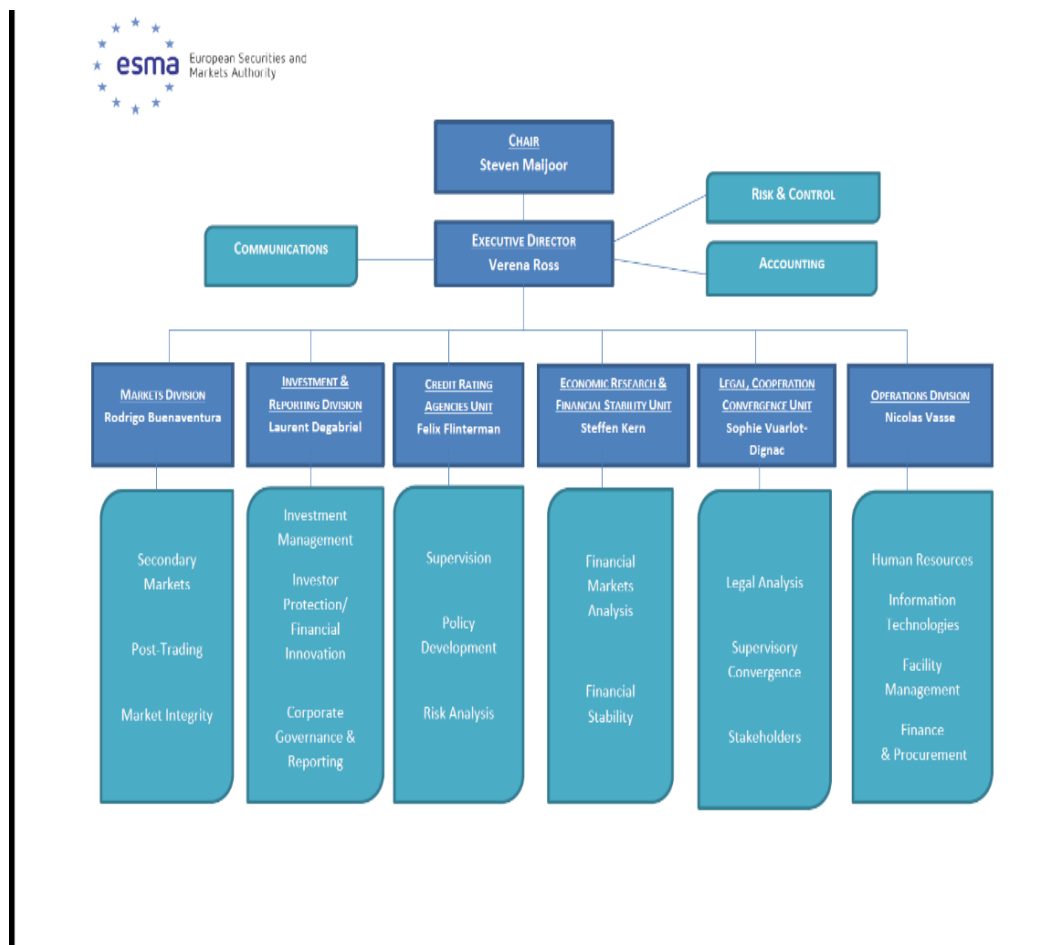
192. Σύμφωνα με το **άρθρο 60 (6) των κανονισμών της ΕΕΑ**, το τμήμα προσφυγών έχει υιοθετήσει Εσωτερικό Κανονισμό που διέπει την άσκηση και τη διεξαγωγή της αιτήσεως αναίρεσης.

193. Βλ. Απόφαση ESMA/2011/BS/123 της 12^{ης} Απριλίου 2011 για τον ορισμό των μελών της ομάδας και για τον Εσωτερικό Κανονισμό βλ. Απόφαση **ESMA/2014/SMSG/002 της 29^{ης} Ιανουαρίου 2014**, διαθέσιμο στην: <http://www.esma.europa.eu/SMSG> Rules of Procedure.

νοοτροπίας Ένωσης, για τις συνεπείς εποπτικές πρακτικές, για τις αξιολογήσεις από ομότιμους των εθνικών αρμόδιων αρχών και για την αξιολόγηση των εξελίξεων της αγοράς. Η εν λόγω Ομάδα εκδίδει ένα ετήσιο πρόγραμμα εργασίας που καθορίζει τις προτεραιότητές της για το επόμενο έτος.

Στην σημερινή ομάδα συμμετέχει και ο κ. Σταύρος Θωμαδάκης¹⁹⁴, ο οποίος είναι πρώην Πρόεδρος της Ελληνικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Το οργανόγραμμα της ESMA. Απρίλιος 2015

Πηγή: <https://www.esma.europa.eu/content/ESMA-Organigramme>

194. Για τα μέλη της Ομάδας, βλ. <https://www.esma.europa.eu/SMSG>

Υποενότητα Β: Ένταξη της ESMA στο ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ)

1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Το ευρωπαϊκό δίκαιο, ως δίκαιο ανεξάρτητο από τα εθνικά δίκαια που συνιστούν την ΕΕ διαθέτει όλα εκείνα τα στοιχεία που το νομιμοποιούν, όπως οι εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η ESMA εντάσσεται τόσο εντός του θεσμικού πλαισίου του Ευρωπαϊκού Συστήματος Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ), όσο και εντός του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας (ESFS).

Περαιτέρω, η ένταξη της ESMA στο θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ ακολουθεί εν πολλοίς το υπόδειγμα της ένταξης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και των εθνικών κεντρικών τραπεζών στο θεσμικό σύστημα της ΕΕ. Καταρχήν, όπως καθιερώνεται ήδη μέσα από τις συνθήκες η αρχή της θεσμικής, λειτουργικής και οικονομικής ανεξαρτησίας των κεντρικών τραπεζών-μελών του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), αλλά και η προσωπική ανεξαρτησία των μελών των οργάνων λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ, με απώτερο σκοπό την εξασφάλιση αποτελεσματικής λειτουργίας του ΕΣΚΤ¹⁹⁵, καθ' υπόδειγμα καθιερώνεται και η ανεξαρτησία στο πλαίσιο της ESMA. Παρομοίως, κινείται η διαδικασία και κατά την λογοδοσία της ESMA ενώπιον Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ως αντίβαρο στην ανεξαρτησία που της δόθηκε.

2. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Συστημικού κινδύνου (ΕΣΣΚ)

Το 2009, η έκθεση de Larosière συνιστούσε, μεταξύ άλλων, τη σύσταση φορέα σε ενωσιακό επίπεδο, επιφορτισμένου με την επίβλεψη των κινδύνων σε ολόκληρο το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Στα συμπεράσματά της, μεταξύ άλλων, η ομάδα υπογράμμισε ότι οι εποπτικές ρυθμίσεις δεν θα πρέπει να επικεντρώνονται μόνο στην εποπτεία μεμονωμένων επιχειρήσεων, αλλά και να δίνουν έμφαση στη σταθερότητα του χρηματοοικονομικού συστήματος ως συνόλου. Στις 16 Δεκεμβρίου 2010 τέθηκε σε ισχύ η νομοθεσία για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ)¹⁹⁶.

Το ΕΣΣΚ αποτελεί μέρος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοοικονομικής Εποπτείας (ΕΣΧΕ), σκοπός του οποίου είναι να εποπτεύει το χρηματοοικονομικό σύστημα της Ένωσης.

3. Ευρωπαϊκό Σύστημα Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας (ESFS)

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας (ESFS) δημιουργήθηκε για να αποτελέσει ένα αποκεντρωμένο, πολυεπίπεδο σύστημα αρχών μικροπροληπτικής και μακροπροληπτικής εποπτείας με στόχο την εξασφάλιση μιας συγκροτημένης και συνεκτικής πολιτικής στο πεδίο της χρηματοπιστωτικής εποπτείας στην ΕΕ. Αυτό το σύστημα εποπτείας υφίσταται σήμερα μείζονες αλλαγές λόγω της έλευσης της Τραπεζικής Ένωσης. Η νομική του βάση είναι τα άρθρα 26 και 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το άρθρο 290 ΣΛΕΕ (πράξεις κατ' εξουσιοδότηση), άρθρο 291 ΣΛΕΕ (εκτελεστικές πράξεις), άρθρο 127 παράγραφος 6 ΣΛΕΕ.

Το 2009, με την έκθεση de Larosière, ομοίως προτάθηκε η δημιουργία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας (ESFS) με την μορφή αποκεντρωμένου δικτύου. Το τελικό αποτέλεσμα ήταν να δημιουργηθεί ένα σύστημα μικροπροληπτικής και

195. Βλ. Γκόρτσο (2014), σελ. 152.

196. **Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1092/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου** της 24ης Νοεμβρίου 2010 σχετικά με τη μακροπροληπτική επίβλεψη του χρηματοοικονομικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη σύσταση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου (κανονισμός ΕΣΣΚ) και **Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1096/2010 του Συμβουλίου** της 17ης Νοεμβρίου 2010 για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα όσον αφορά τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου.

μακροπροληπτικής εποπτείας αποτελούμενο από ευρωπαϊκές και εθνικές εποπτικές αρχές¹⁹⁷.

4. Η ανεξαρτησία της ESMA

4.1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Το τρίτο κεφάλαιο του Κανονισμού είναι αφιερωμένο στην οργάνωση της Αρχής, ήτοι στη σύνθεση της, στα όργανα της και τον τρόπο λειτουργίας αυτών. Όπως φαίνεται σε κάθε όργανο ξεχωριστά γίνεται ιδιαίτερη μνεία για την ανεξαρτησία. Η ανεξαρτησία της έχει τέσσερις διαστάσεις, την θεσμική (όχι παρέμβαση της εκτελεστικής εξουσίας), τη λειτουργική (έχει όλα τα μέσα και εργαλεία για να δράσει), την προσωπική (εξασφάλιση των στελεχών της: 5ετής θητεία, δυνατότητα απαλλαγής υπό όρους) και την οικονομική (χρηματοδοτική αυτονομία).

4.2. Θεσμική Ανεξαρτησία

Πιο συγκεκριμένα στο **άρθρο 42 του Κανονισμού της ESMA** αναφέρεται η ανεξαρτησία που πρέπει να απολαμβάνει το Συμβούλιο Εποπτών κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων του. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του δρουν ανεξάρτητα και αντικειμενικά με μοναδικό γνώμονα το συμφέρον της Ένωσης. Η εν λόγω ανεξαρτησία διακρίνεται σε δύο

197. «Ο πυλώνας της μικροπροληπτικής εποπτείας σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA), την Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) και την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (EIOPA), οι οποίες συνεργάζονται στο πλαίσιο της Μεικτής Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών (ESAs). Η μακροπροληπτική εποπτεία ασκείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Συστημικών Κινδύνων (ESRB). Οι αντίστοιχες αρμόδιες αρχές εποπτείας των κρατών μελών αποτελούν επίσης τμήμα του ESFS. Στόχοι του ESFS είναι η διαμόρφωση κοινής εποπτικής νοοτροπίας και η συμβολή στη δημιουργία μιας ενιαίας ευρωπαϊκής χρηματοπιστωτικής αγοράς. Οι ιδρυτικοί κανονισμοί του ESFS βρίσκονται επί του παρόντος σε στάδιο αναθεώρησης. Στο πλαίσιο μιας διαδικασίας νομοθετικής πρωτοβουλίας, το Κοινοβούλιο ενέκρινε στις 11 Μαρτίου 2014 ψήφισμα σχετικά με την επανεξέταση του ευρωπαϊκού συστήματος χρηματοπιστωτικής εποπτείας ([P7_TA\(2014\)0202](#)), το οποίο περιέχει λεπτομερείς συστάσεις προς την Επιτροπή. Η Τραπεζική Ένωση πρόκειται, επίσης, να αλλάξει τη μορφή του ευρωπαϊκού πλαισίου εποπτείας. Η μικροπροληπτική εποπτεία, δηλαδή η εποπτεία μεμονωμένων οργανισμών, στην Ευρωπαϊκή Ένωση χαρακτηρίζεται από ένα πολυεπίπεδο σύστημα αρχών. Τα διάφορα επίπεδα διακρίνονται αναλόγως του αντικειμένου της τομεακής εποπτείας και ρύθμισης (τράπεζες, ασφάλειες, αγορές κινητών αξιών) και αναλόγως του επιπέδου της εποπτείας και ρύθμισης (ευρωπαϊκό, εθνικό). Προκειμένου να εξασφαλίζεται η συνέπεια και η συνοχή μεταξύ των διαφόρων επιπέδων, έχουν δημιουργηθεί διάφορα όργανα και μέσα συντονισμού. Πρέπει επίσης να εξασφαλίζεται ο συντονισμός των οργανισμών σε διεθνές επίπεδο. Η μακροπροληπτική εποπτεία ασκείται σε ευρωπαϊκό επίπεδο από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ESRB) που έχει την έδρα του στη Φρανκφούρτη. Στόχος του είναι η πρόληψη και η άμβλυνση των συστημικών κινδύνων κατά της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπό το φως των μακροοικονομικών εξελίξεων. Οι ιδρυτικοί κανονισμοί αναθέτουν διάφορα καθήκοντα στο ESRB και παρέχουν τα μέσα για την εκπλήρωσή τους. Στα καθήκοντα περιλαμβάνονται συλλογή και ανάλυση των στοιχείων που έχουν ενδιαφέρον, προσδιορισμός και ιεράρχηση κινδύνων, έκδοση προειδοποιήσεων και συστάσεων και παρακολούθηση της συνέχειας που δίνεται σε αυτές, έκδοση εμπιστευτικών προειδοποιήσεων και διενέργεια αξιολόγησης για λογαριασμό του Συμβουλίου όταν ενδέχεται κατά την άποψη του ESRB να προκύψει κατάσταση έκτακτης ανάγκης, συνεργασία με άλλα μέλη του ESFS, συντονισμός των δράσεων του με διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς όπως το ANT και το Συμβούλιο χρηματοπιστωτικής σταθερότητας (FSB) και εκτέλεση καθηκόντων που ορίζονται σε άλλα τμήματα της νομοθεσίας της Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στο ESRB και ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ασκεί την προεδρία του ESRB».

Βλ. http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/el/displayFtu.html?ftuId=FTU_3.2.5.html

Περαιτέρω για την ρυθμιστική παρέμβαση στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, βλ. Γκόρτσος (2011), σελ.49-73.

πτυχές:

- Απαγορεύεται να ζητούν ή να δέχονται οδηγίες από θεσμικά όργανα ή οργανισμούς της Ένωσης, από οποιαδήποτε κυβέρνηση κράτους μέλους, ή από οποιονδήποτε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα.
- Δεν επιτρέπεται κράτη μέλη, θεσμικά όργανα ή οργανισμοί της Ένωσης, οποιοσδήποτε άλλος δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας να επιδιώκει να επηρεάσει τα μέλη του Συμβουλίου Εποπτών.

Οι εν λόγω διατάξεις επαναλαμβάνονται στα **άρθρο 46 του Κανονισμού της ESMA** αναφορικά με την ανεξαρτησία του Συμβουλίου Διοίκησης, στο άρθρο 49 για τον Πρόεδρο της Αρχής, στο άρθρο 52 για τον Εκτελεστικό Διευθυντή και στο άρθρο 59 για το Συμβούλιο Προσφυγών¹⁹⁸.

4.3. Οικονομική Ανεξαρτησία

Περαιτέρω η Αρχή διαθέτει και οικονομική ανεξαρτησία, καθώς, σύμφωνα με το **άρθρο 62 του Κανονισμού της ESMA**, τα έσοδα αυτής προέρχονται τόσο από τις εισφορές των εθνικών εποπτικών αρχών αλλά και από τον προϋπολογισμό της ΕΕ¹⁹⁹.

4.4. Λειτουργική ανεξαρτησία

Η ESMA παρά το γεγονός ότι εντάσσεται σε ένα πολυεπίπεδο και σύνθετο ευρωπαϊκό σύστημα διαθέτει όλα εκείνα τα εργαλεία για την εκτέλεση των καθηκόντων της, όπως αποδεικνύεται και από τις εξουσίες που τις έχουν δοθεί για την άσκηση των καθηκόντων αυτών²⁰⁰.

4.5. Προσωπική ανεξαρτησία

Η προσωπική ανεξαρτησία συνίσταται στην καθιέρωση θητείας για όλα τα μέλη των οργάνων της ESMA, όπως λ.χ. του Προέδρου (**άρθρο 48 παρ. 3 και 5 του Κανονισμού της ESMA**), του Εκτελεστικού Διευθυντή (**άρθρο 51 παρ.3 και 5 του Κανονισμού ESMA**), των μελών του Συμβουλίου Προσφυγών (**άρθρο 58 παρ. 4 και 5 του Κανονισμού της ESMA**). Μάλιστα, δεν είναι δυνατή η παύση της θητείας τους παρά μόνο για βαρύ πειθαρχικό παράπτωμα ή για λόγους ασθένειας ή κατόπιν σχετικής απόφασης του Συμβουλίου των Εποπτών.

5. Η υποχρέωση λογοδοσίας και «διαθεσμική επικοινωνία»

5.1. Λογοδοσία

Ρητώς αναφέρεται στο **άρθρο 3 του Κανονισμού ESMA**, η υποχρέωση των ευρωπαϊκών εποπτικών αρχών προς λογοδοσία έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του συμβουλίου. Καταρχήν, η ESMA είναι υποχρεωμένη να δημοσιεύει όλες τις αναφορές και εκθέσεις σε ετήσια βάση.

Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 50, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μπορούν να ζητήσουν από τον Πρόεδρο να προβεί σε κατάθεση και να απαντά σε ερωτήσεις των μελών του σεβόμενα πλήρως την ανεξαρτησία του. Επιπλέον, δύναται ο

198. Ειδικά στην παρούσα διάταξη γίνεται αναφορά και στη αμεροληψία των μελών του Συμβουλίου Προσφυγών, η οποία συνίσταται στην απουσία προσωπικού συμφέροντος ή δεσμού με κάποιον από τους διαδίκους σε πρότερο ή σε παρόν στάδιο, βλ. **άρθ. 59, παρ.2 του Κανονισμού της ESMA**.

199. Δηλαδή επιχορήγηση από την Ένωση, που εγγράφεται στον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης (τμήμα «Επιτροπή»), αλλά και από τυχόν τέλη που καταβάλλονται στην Αρχή, στις περιπτώσεις που ορίζονται στις σχετικές πράξεις του δικαίου της Ένωσης, **άρθ. 62 παρ.1 του Κανονισμού της ESMA**.

200. Βλ. σχετικά **άρθ. 8 παρ. 2 του Κανονισμού της ESMA**.

Πρόεδρος της ESMA να υποβάλλει έγγραφη έκθεση σχετικά με τις κύριες δραστηριότητες της ESMA προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όποτε ζητηθεί και τουλάχιστον 15 ημέρες πριν από την υποβολή της κατάθεσης κατά την παράγραφο 1.3. Η έκθεση περιλαμβάνει, επίσης, κάθε σχετική πληροφορία που έχει ζητήσει ad hoc το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο²⁰¹.

5.2. Διαθεσμική Επικοινωνία

Στον Κανονισμό της ESMA απαντάται συχνά η δυνατότητα παράστασης στις συνεδριάσεις εκπροσώπων άλλων θεσμικών οργάνων ή οργανισμών της ΕΕ, χωρίς ωστόσο να διαθέτουν δικαίωμα ψήφου. Επί παραδείγματι, στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Εποπτών και του Συμβουλίου Διοίκησης, συμμετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου ένα μέλος της Επιτροπής.

Περαιτέρω, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ βρίσκονται σε συνεχή διάλογο με την ευρωπαϊκή εποπτική Αρχή, προκειμένου να είναι σε ετοιμότητα για την αντιμετώπιση συνθηκών έκτακτης ανάγκης ή/και για να συντονίζουν τις ενέργειές τους κατά την λήψη των αποφάσεών τους. Με αυτό τον τρόπο, το δίκαιο που παράγεται είναι πιο ομοιόμορφο και άρα αποτελεσματικό.

6. Ο δικαστικός έλεγχος των αποφάσεων της ESMA

Όλες οι πράξεις και οι παραλείψεις της ESMA υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο από το Δικαστήριο της ΕΕ. Σε κάθε περίπτωση πριν από την προσφυγή σε δικαστήριο υπάρχει πρόβλεψη σχετικά με την διοικητική επίλυση της διαφοράς, σύμφωνα με το άρθρο 61 του Κανονισμού²⁰². Πιο συγκεκριμένα, ενώπιον του ΔΕΕ προσβάλλονται όλες οι αποφάσεις του Συμβουλίου Προσφυγών (**αρ. 58-61 του Κανονισμού της ESMA**).

Στα άρθρα 19 και 20 προβλέπεται η δυνατότητα συμβιβαστικής επίλυσης των διαφορών που ανακύπτουν μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών σε διασυνοριακές καταστάσεις και σε διατομεακό επίπεδο αντίστοιχα.

201. «Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως συν-νομοθέτης, διαδραμάτισε ενεργό ρόλο στην διαμόρφωση της ιδρυτικής νομοθεσίας του ESFS και συνεχίζει να έχει μείζονα επίδραση στις διαπραγματεύσεις για την νομοθεσία σχετικά με τους διάφορους πυλώνες της Τραπεζικής Ένωσης. Το Κοινοβούλιο μπορεί, επίσης, να παρέμβει όσον αφορά τις πράξεις κατ' εξουσιοδότηση (περί τεχνικών κανονιστικών προτύπων) και τις εκτελεστικές πράξεις (περί εκτελεστικών τεχνικών προτύπων) που εκδίδει η Επιτροπή. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει εκτεταμένα δικαιώματα ενημέρωσης και του διαβιβάζονται, λόγω χάρη, το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας, το πολυετές πρόγραμμα εργασίας και ετήσια έκθεση σχετικά με τις ESAs. Οι διορισμοί των προέδρων των ESAs και των εκτελεστικών διευθυντών πρέπει να επιβεβαιώνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει τη δυνατότητα να ζητεί γνωμοδοτήσεις από τις ESAs. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ψηφίζει επίσης κάθε χρόνο για να αποφασίσει κατά πόσο θα χορηγήσει απαλλαγή στις διαφορές αρχές σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχουν επίσης συνάψει [Διοργανική συμφωνία \(2013/694/ΕΕ\)](#) με την οποία διασφαλίζονται η άσκηση δημοκρατικής λογοδοσίας και η επίβλεψη της άσκησης των καθηκόντων που ανατίθενται στην ΕΚΤ στο πλαίσιο του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού». Βλ.

http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/el/displayFtu.html?ftuId=FTU_3.2.5.html

202. Είναι δυνατή η προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 263 της ΣΛΕΕ, κατά απόφασης του Συμβουλίου Προσφυγών ή, σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του συμβουλίου προσφυγών, της ESMA. Τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, καθώς και οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, μπορούν να κινήσουν διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά αποφάσεων της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 263 της ΣΛΕΕ. Σε περίπτωση που η ESMA έχει υποχρέωση να ενεργήσει και δεν λαμβάνει απόφαση, μπορεί να ασκηθεί προσφυγή κατά παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 265 της ΣΛΕΕ. Η Αρχή υποχρεούται να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφώνεται με την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βλ. **άρθ. 61 Κανονισμού της ESMA**.

Ενότητα τέταρτη: Το Πολυμερές Μνημόνιο Συναντίληψης για τις Συμφωνίες Συνεργασίας και την Ανταλλαγή Πληροφοριών της ESMA

Υποενότητα Α: Η Ευρωπαϊκή συνεργασία των εποπτικών αρχών κεφαλαιαγοράς

1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η ESMA δημοσίευσε το κείμενο ενός νέου Πολυμερούς Μνημονίου Συνεργασίας (ΜΜοU ESMA) μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ²⁰³), καθώς και μεταξύ των εθνικών αρμόδιων αρχών και της ESMA το οποίο τέθηκε σε ισχύ στις 29 Μαΐου 2014. Ήδη έχει υπογραφεί από τριάντα μία αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα των κινητών αξιών και αγορών. Το εν λόγω Μνημόνιο της ESMA έχει πολλές ομοιότητες με το αντίστοιχο Πολυμερές Μνημόνιο Συνεργασίας και Ανταλλαγής Πληροφοριών της IOSCO.

Το νέο ΜΜοU ESMA συμφωνήθηκε λαμβάνοντας υπόψη τους σκοπούς της ενίσχυσης των λεπτομερειών της συνεργασίας και την ανταλλαγή των αναγκαίων πληροφοριών σχετικά με τη ρύθμιση των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και αγορών στην Ένωση και στον ΕΟΧ, αλλά και ενόψει της αυξανόμενης διεθνοποίησης, της εναρμόνισης και της αλληλεξάρτησης των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και των αγορών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διευκολύνει τις ρυθμίσεις συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρμόδιων αρχών, καθώς και μεταξύ των εθνικών αρμόδιων αρχών και της ESMA, κατά την εφαρμογή των αρμοδιοτήτων τους, βάσει του δικαίου της Ένωσης αναφορικά με τις κινητές αξίες και αγορές.

Τέλος, επικαιροποιεί και αντικαθιστά την προηγούμενη συμφωνία για την ανταλλαγή πληροφοριών και επιτήρηση των δραστηριοτήτων σχετικά με τις κινητές αξίες, όπως αυτή είχε συναφθεί από τα εν λόγω μέλη στις 26 Ιανουαρίου 1999, στο πλαίσιο της CESR (πρώην ΜΜοU CESR).

2. Σκοπός

Το ΜΜοU ESMA παρέχει ένα γενικό πλαίσιο για τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών των διαφόρων κρατών της Ένωσης και του ΕΟΧ, καθώς και μεταξύ των αρχών και της ESMA, σε σχέση με τη ρύθμιση των κινητών αξιών και των χρηματοπιστωτικών αγορών στην Ένωση και στον ΕΟΧ. Η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών έχει σχεδιαστεί για να διευκολύνουν την παροχή της πληρέστερης αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ αυτών, για την καλύτερη δυνατή εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί σύμφωνα με τους Νόμους και Κανονισμούς. Το ΜΜοU ESMA καθορίζει τις βασικές παραμέτρους για την καθημερινή συνεργασία μεταξύ των Αρχών.

Ωστόσο, πέρα του γενικού πλαισίου πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι:

- υπερσχύει η ισχύουσα νομοθεσία της Ένωσης, στο βαθμό που αυτή απαιτεί διαφορετικές ρυθμίσεις συνεργασίας ή ανταλλαγής πληροφοριών, ιδίως με τεχνικά πρότυπα για τον καθορισμό τυποποιημένων εντύπων, υποδειγμάτων και διαδικασιών για τη συνεργασία, και
- υπερσχύει το εθνικό δίκαιο, στο βαθμό που τυχόν το εθνικό δίκαιο έρχεται σε σύγκρουση με το ΜΜοU ESMA, υπό την προϋπόθεση ότι το εθνικό δίκαιο δεν έρχεται σε σύγκρουση με την ισχύουσα νομοθεσία της Ένωσης²⁰⁴.

Στο παρόν ΜΜοU, η συμμετοχή της ESMA αφορά κυρίως τις ευθύνες της ως άμεσο προϊστάμενο των συμμετεχόντων στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Επομένως, έχει άμεσες εξουσίες και λ.χ. μπορεί να απαιτεί πληροφορίες, να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους σε

203. http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/el/displayFtu.html?ftuId=FTU_6.5.3.html

204. Βλ. **άρθρ. 2 παρ. του ΜΜοU ESMA**.

ορισμένα πρόσωπα εντός των κρατών μελών. Κατά συνέπεια, με εξαίρεση τον ρόλο της ESMA στο πλαίσιο του άρθρου 11 για την επίλυση των διαφορών (στο πλαίσιο του εν λόγω ΜΜοU) και υπό την προϋπόθεση ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν απαιτεί διαφορετικές ρυθμίσεις συνεργασίας και την ανταλλαγή πληροφοριών, η συμμετοχή της ESMA σε αυτό το ΜΜοU αφορά μόνο στους ακόλουθους τομείς κατά την εκτέλεση των εποπτικών καθηκόντων της, ήτοι την:

- παροχή και λήψη πληροφοριών από άλλες Αρχές,
- κοινές έρευνες και κοινές επιτόπιες επιθεωρήσεις με μία ή περισσότερες άλλες αρχές.

3. Ορισμοί

Εκτός αν ορίζεται διαφορετικά, οι όροι που χρησιμοποιούνται στο ΜΜοU έχουν την ίδια σημασία με τον Κανονισμό της ESMA (αρ.1095/2010). Στο **άρθρο 1 του ΜΜοU ESMA** αναφέρονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

- ως «ισχύουσα νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης» νοούνται οι πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 2 του κανονισμού ESMA, τα οποία απαριθμούνται στο Παράρτημα Α²⁰⁵,
- «αρχή» νοούνται οι αρχές που αναφέρονται στο Παράρτημα Γ και οι αρχές που έχουν υπογράψει την Συμφωνία Προσχώρησης (Joinder Agreement)²⁰⁶,
- «αποδέκτρια αρχή» είναι η αρχή στην οποία γίνεται η αίτηση για βοήθεια βάσει αυτού του ΜΜοU και η οποία είναι, πέραν της σχέσης της με την ESMA, Αρχή Κράτους άλλου από το Κράτος της αιτούσας αρχής,
- «αιτούσα αρχή» νοείται η αρχή που υποβάλλει το αίτημα βοήθειας, δυνάμει του παρόντος ΜΜοU και η οποία είναι, πέραν της σχέσης της με την ESMA, Αρχή Κράτους διάφορου από το Κράτος της αποδέκτριας αρχής,
- «πρόσωπο» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ή κάθε άλλη οντότητα ή ένωση προσώπων, συμπεριλαμβανομένων, χωρίς περιορισμό, εταιρείες και συνεργασίες,
- «Νόμοι και Κανονισμοί» νοούνται τόσο η ισχύουσα ενωσιακή νομοθεσία, όσο και όλες οι άλλες εθνικές νομοθεσίες ή εθνικοί κανονισμοί που σχετίζονται με κινητές αξίες και χρηματοπιστωτικές αγορές, όπως ισχύουν στα αντίστοιχα κράτη των Αρχών.

4. Πεδίο εφαρμογής

4.1. Γενικά

Σύμφωνα με το **άρθρο 3 του παρόντος Μνημονίου**, οι αρχές παρέχουν αμοιβαία και πλήρη βοήθεια για όλα τα ζητήματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές τους και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Νόμων και Κανονισμών. Μάλιστα, έχουν την δυνατότητα να παρέχουν πληροφορίες που κρίνουν ότι είναι σημαντικές για μια άλλη αρχή και αυτεπαγγέλτως, ήτοι χωρίς να έχει προηγηθεί σχετικό αίτημα από αυτή, όπου αυτό ενδείκνυται. Επομένως, επίσης προβλέπονται δύο τρόποι παροχής πληροφοριών:

- με *αίτηση* της ενδιαφερόμενης αρχής ή
- *αυτεπαγγέλτως* από την αρχή που κατέχει τις πληροφορίες.

205. Συμπεριλαμβανομένων τυχόν νομικά δεσμευτικών πράξεων της Ένωσης με τις οποίες ανατίθενται καθήκοντα στην ESMA, από την ημερομηνία έκδοσης του Κανονισμού αυτής, κάθε άλλων νομικά δεσμευτικών πράξεων της Ένωσης με τις οποίες ανατίθενται καθήκοντα στην ESMA και κάθε εθνικού νόμου που ενσωματώνει αυτή την νομοθεσία.

206. Στο **Παράρτημα Β του ΜΜοU ESMA** προσαρτάται το υπόδειγμα της Συμφωνίας Προσχώρησης στο εν λόγω Μνημόνιο.

Ακόμα και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες για τις πληροφορίες που ζητήθηκε από την αιτούσα αρχή να διατηρηθούν ή να διατεθούν στην ίδια, αρμόδια είναι άλλη αρχή του Κράτους της αποδέκτριας αρχής (τρίτη αρχή), από αυτή που κατατέθηκε το σχετικό αίτημα (αποδέκτρια αρχή), τότε η αποδέκτρια αρχή καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια και συνδρομή για την εξασφάλιση και λήψη των εν λόγω πληροφοριών από την τρίτη αρχή προς ικανοποίηση του αιτήματος της αιτούσας αρχής. Εάν είναι απαραίτητο, η αποδέκτρια αρχή παρέχει στην αιτούσα αρχή επαρκείς πληροφορίες για την καθιέρωση άμεσης επαφής μεταξύ της αιτούσας αρχής και της τρίτης αρχής. Ειδικότερα, οι αρχές βοηθούν η μία την άλλη, παρέχοντας την απαραίτητη έγκριση, εποπτεία, παρακολούθηση, έρευνα και όπου απαιτείται χρήση εξαναγκαστικών μέτρων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Νόμων και Κανονισμών.

4.2. Έννοια βοήθειας/συνδρομής

Σύμφωνα με το **άρθρο 3 παράγραφος 2 του Μνημονίου**, η συνδρομή αυτή ενδεικτικά περιλαμβάνει θέματα που αφορούν:

- τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες, πράξεις σχετικές με την χειραγώγηση της αγοράς και άλλες συναφείς δόλιες πρακτικές είτε πρακτικές χειραγώγησης στις χρηματοπιστωτικές αγορές, είτε ενέργειες απόπειρας τέλεσής τους
- την έγκριση ή αδειοδότηση του συμμετέχοντα στη χρηματοπιστωτική αγορά, βάσει των Νόμων και Κανονισμών και αν εξακολουθεί να πληροί τις απαιτήσεις για τη συνέχιση της επιχείρησης ως συμμετέχων στις χρηματοπιστωτικές αγορές,
- τους φορείς που παρέχουν τις υποδομές της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών και δραστηριοτήτων εκκαθάρισης, διακανονισμού και φύλαξης,
- τα καθήκοντα των εκδοτών ή όσων παρέχουν χρηματοοικονομικά μέσα σχετικά με την καταχώριση, έκδοση, προσφορά ή πώληση χρηματοοικονομικών μέσων και την αποκάλυψη των πληροφοριών και
- την εν γένει συμπεριφορά των επιχειρήσεων και τις προληπτικές προϋποθέσεις των Νόμων και Κανονισμών.

4.3 Rationae Personae

Κάθε αρμόδια αρχή, κατά την έννοια του **άρθρου 4 παρ.3 του Κανονισμού της ESMA** δύναται να καταστεί συμβαλλόμενο μέρος του παρόντος ΜΜοU ESMA μετά την έναρξη ισχύος του και από την υπογραφή του παρόντος ΜΜοU ESMA. Παράλληλα, οφείλει να προβεί σε σχετική ειδοποίηση για το γεγονός αυτό προς την ESMA. Οι αρχές του μπορούν να συμφωνήσουν ότι οι έτερες αρχές των κρατών μελών της Ένωσης ή του ΕΟΧ, με αρμοδιότητες σχετικές με τους Νόμους και Κανονισμούς, αλλά όχι με την έννοια του άρθρου 4 παρ. 3 του Κανονισμού ESMA, μπορούν να καταστούν συμβαλλόμενα μέρη του παρόντος ΜΜοU εκτελώντας τη Συμφωνία Προσχώρησης που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Β²⁰⁷.

4.4. Ratione Materiae

Η αποδέκτρια αρχή οφείλει να παράσχει κάθε είδους συνδρομή προς εκπλήρωση του αιτήματος για παροχή πληροφοριών, όπως αναφέρθηκε. Επομένως, σύμφωνα με το **άρθρο 3 παρ. 3 του Μνημονίου**, το αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής της συνδρομής περιλαμβάνει ενδεικτικά:

207. Βλ **αρ. 10 ΜΜοU ESMA**.

- την πρόσβαση σε οποιοδήποτε έγγραφο και σε οποιαδήποτε άλλα δεδομένα υπό οποιαδήποτε μορφή, από οποιοδήποτε πρόσωπο²⁰⁸,
- τις πληροφορίες από οποιοδήποτε πρόσωπο²⁰⁹,
- την επαλήθευση των πληροφοριών που κατέχονται από την αποδέκτρια αρχή,
- την διεξαγωγή ερευνών και επιτόπιων ελέγχων,
- την παροχή των υφιστάμενων εγγραφών των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων, ηλεκτρονικών επικοινωνιών που κατέχουν οι επιχειρήσεις επενδύσεων, τα πιστωτικά ιδρύματα ή άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα,
- την παροχή των υπαρχόντων αρχείων διακίνησης δεδομένων που τηρούνται από τον φορέα εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, εφόσον υπάρχει εύλογη υπόνοια παράβασης των Νόμων και Κανονισμών και όπου τα εν λόγω αρχεία μπορεί να είναι σχετικά με την έρευνα και
- την αναγνώριση του ιδιοκτήτη (φυσικό ή/και νομικό πρόσωπα) από τον τηλεφωνικό αριθμό και την απόκτηση των τηλεφωνικών αριθμών από ένα άτομο ή μια επιχείρηση, με την επιφύλαξη των γενικών διατάξεων του εθνικού δικαίου (άρθρο 2 παρ. 2 εδ. β του Μνημονίου).

4.5. Δυνατότητα άρνησης

Στην παράγραφο 4 του άρθρου 3 του Μνημονίου προβλέπεται η δυνατότητα της αποδέκτριας αρχής να αρνηθεί να εκτελέσει αίτημα για βοήθεια, υπό την προϋπόθεση ότι η άρνηση αυτή:

- αναφέρεται σε ένα αίτημα που είναι εκτός του πεδίου εφαρμογής της βοήθειας της συγκεκριμένης διάταξης, ή
- είναι επιτρεπτή σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία της Ένωσης, ή
- επιτρέπεται από το εθνικό δίκαιο και εφόσον το αίτημα δεν έχει σχέση με το εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο.

Στις περιπτώσεις που η αποδέκτρια αρχή κάνει χρήση της ανωτέρω δυνατότητας, οφείλει να ενημερώσει άμεσα την αιτούσα αρχή για το ποια από τις εν λόγω εξαιρέσεις που επικαλέστηκε ισχύει εν προκειμένω και ταυτόχρονα να παρέχει πλήρη αιτιολογία για την απόφαση αυτή. Σε κάθε περίπτωση, πριν την προσφυγή της αιτούσας αρχής στην αποδέκτρια αρχή για την παροχή πληροφοριών και συνδρομής, οφείλει να έχει εξαντλήσει όλες τις δυνατότητες και να έχει προβεί σε όλες τις ενέργειες που είναι εφικτές στη δική της δικαιοδοσία. Παράλληλα με το αίτημα προς την αποδέκτρια αρχή, η αιτούσα αναφέρει επ' αυτού ότι εξάντλησε όλες τις δυνατότητες που είχε στην δική της δικαιοδοσία και όλες τις μεθόδους έρευνας πριν ζητήσει βοήθεια από την αποδέκτρια αρχή²¹⁰.

208. Συμπεριλαμβάνονται τα έγγραφα που αρκούν για να διεξαχθούν οι συναλλαγές που αφορούν χρηματοπιστωτικά μέσα και μπορούν να «ανακατασκευάσουν» την διαδρομή της συναλλαγής, να προσδιορίζουν την προέλευση και τον προορισμό των κεφαλαίων που μεταφέρθηκαν για τις πράξεις αυτές και να ταυτοποιούν τους πραγματικούς κύριους των συναλλαγών ή τα πρόσωπα που κατέχουν ή ελέγχουν τους επωφελούμενους ιδιοκτήτες.

209. Συμπεριλαμβανομένων εκείνων των προσώπων που παρεμβαίνουν διαδοχικά στη διαβίβαση των εντολών ή στην εκτέλεση των σχετικών πράξεων (ενδιάμεσοι), καθώς επίσης των εντολέων τους και, εάν είναι αναγκαίο, την εκούσια ή υποχρεωτική λήψη ένορκης κατάθεσης από ένα τέτοιο πρόσωπο και όπου αυτό επιτρέπεται.

210. Επίσης, προβλέπεται στην **παρ. 7 του άρθρου 3 του Μνημονίου**, ότι κατά την εξέταση του περιεχομένου του αιτήματός για βοήθεια, η αιτούσα αρχή, στις περιπτώσεις που κάνει αίτημα για απλή παροχή πληροφοριών, αναφέρει επ' αυτού ότι επιφυλάσσεται να αιτηθεί και τη λήψη ένορκης κατάθεσης (κατά το άρθρο 5), ή/και την έναρξη μιας έρευνας ή/και την διενέργεια ελέγχου στις εγκαταστάσεις (κατά το άρθρο 6). Αν κάνει μια τέτοια αίτηση, η αιτούσα αρχή και η αποδέκτρια

Υποενότητα Β: Ειδικά η διοικητική συνεργασία στο πλαίσιο του MMoU ESMA

1. Αποστολή και διεκπεραίωση των αιτημάτων για βοήθεια

Η αίτηση για βοήθεια και η απάντηση σε αίτημα για βοήθεια γίνονται εγγράφως, ταχυδρομικώς, με φαξ ή με οποιοδήποτε ασφαλές ηλεκτρονικό μέσο. Τόσο η αίτηση, όσο και η απάντηση απευθύνονται στο καθορισμένο πρόσωπο επαφής²¹¹, όπως αυτό έχει οριστεί από την κάθε αρχή, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τις ίδιες. Σε περιπτώσεις που η αίτηση για βοήθεια έχει χαρακτηριστεί επείγουσα από την αιτούσα αρχή, η αίτηση και η απάντηση μπορεί να γίνουν προφορικά, αλλά στη συνέχεια επιβεβαιώνονται γραπτώς, εκτός εάν οι αρχές έχουν συμφωνήσει διαφορετικά. Ο χαρακτηρισμός ενός αιτήματος για επείγουσα επεξεργασία γίνεται με φειδώ και περιορίζεται μόνο στις περιπτώσεις ανάγκης και όχι καταχρηστικά, πχ. για λόγους αργοπορίας. Η αιτούσα αρχή απευθύνει το αίτημά της για βοήθεια με τη μορφή του **Παραρτήματος Ι** και περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται εκεί, προσδιορίζοντας ιδίως θέματα που αφορούν την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που δύναται να ληφθούν²¹².

Μόλις λάβει το αίτημα προς παροχή συνδρομής, η αποδέκτρια αρχή οφείλει:

- να γνωστοποιήσει τη λήψη της αίτησης αυτής, το συντομότερο δυνατόν, τουλάχιστον εντός επτά (ημερολογιακών) ημερών από την παραλαβή της, αναφέροντας στην γνωστοποίηση αυτή και τα στοιχεία επικοινωνίας ενός προσώπου επικοινωνίας (contact person) και, αν είναι δυνατόν σε αυτό το στάδιο, να δώσει ενδεικτική ημερομηνία της απάντησης, όπως πιθανόν εκτιμά ότι θα έχει ετοιμάσει,
- να ζητήσει, το συντομότερο δυνατόν, περαιτέρω διευκρινίσεις σε οποιαδήποτε μορφή, εάν έχει οποιαδήποτε αμφιβολία σε σχέση με τις ακριβείς πληροφορίες που ζητούνται από την αιτούσα αρχή²¹³,
- να λαμβάνει όλα τα εύλογα μέτρα, εντός του πεδίου των αρμοδιοτήτων της, για να παράσχει τη βοήθεια που ζητήθηκε,
- να εκτελεί τα αιτήματα για βοήθεια, χωρίς καθυστέρηση και κατά τρόπο που να διασφαλίζει ότι θα γίνουν όλα τα αναγκαία για την κανονιστική δράση εν ευθέτω χρόνο, λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα της αίτησης και την πιθανή αναγκαιότητα να συμμετάσχουν τρίτοι ή άλλη αρμόδια αρχή και τέλος,
- να απαντάει στο αίτημα για βοήθεια με τη μορφή και τα στοιχεία του **Παραρτήματος ΙΙ** του εν λόγω Μνημονίου.

Η επικοινωνία μεταξύ της αποδέκτριας αρχής και της αιτούσας αρχής θα πρέπει να γίνεται με τα πιο πρόσφορα μέσα, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη το θέμα της εμπιστευτικότητας, τις ημεροχρονολογίες ανταλλαγής αλληλογραφίας, τον όγκο του υλικού που πρέπει να κοινοποιείται, καθώς και την ευκολία ή μη πρόσβασης στις

αρχή θα πρέπει να βρίσκονται σε τακτική επικοινωνία εξηγώντας τα αντίστοιχα νομικά και ρυθμιστικά πλαίσια προκειμένου να εκπληρωθούν καλύτερα τα ζητούμενα στην αίτηση.

211. Η επικοινωνία γίνεται με τα αρμόδια πρόσωπα επαφής. Οι αρχές ορίζουν συγκεκριμένα πρόσωπα επαφής (contact person) για την επικοινωνία στο πλαίσιο της παρούσας MMoU. Οι αρχές κοινοποιούν στην ESMA τα κατονομαζόμενα πρόσωπα επαφής και η ίδια διατηρεί κατάλογο των προσώπων αυτών για χρήση από τις αρχές. Βλ. **άρθρο 8 MMoU ESMA (2014/608)**

212. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, μια αιτούσα αρχή δεν κάνει συνήθως τέτοια αιτήματα προς την αποδέκτρια αρχή, σύμφωνα με το **άρθρο 4 παρ. 4 του Μνημονίου**, ενδεικνύεται να επικοινωνήσει πριν από την αποστολή σχετικού έγγραφου αιτήματός της, με την αποδέκτρια αρχή, προκειμένου να ανακοινώνει την πρόθεσή της να στείλει μια αίτηση προς παροχή βοήθειας στο πλαίσιο του MMoU ESMA, για την αποτελεσματικότερη συνεργασία μεταξύ τους.

213. Η αιτούσα αρχή υποχρεούται να απαντήσει άμεσα σε τυχόν διευκρινίσεις που ζητήθηκαν από την αποδέκτρια αρχή.

πληροφορίες από την αιτούσα αρχή²¹⁴. Σε περίπτωση καθυστέρησης άνω των επτά ημερολογιακών ημερών μετά την προβλεπόμενη ημερομηνία της απάντησης, η αποδέκτρια αρχή ενημερώνει την αιτούσα αρχή σχετικά με την εν λόγω καθυστέρηση, το συντομότερο, εκτός εάν η αίτηση έχει οριστεί από την αιτούσα αρχή ως επείγουσα, οπότε οι αρχές συμφωνούν για την συχνότητα των ενημερώσεων που απαιτούνται.

Ανάλογα με την περίπτωση, η αποδέκτρια αρχή παρέχει τακτική ενημέρωση σχετικά με την πρόοδο. Η αποδέκτρια αρχή και η αιτούσα αρχή συνεννοούνται ταχέως για την επίλυση τυχόν δυσκολιών που μπορεί να προκύψουν κατά την εκτέλεση της παραγγελίας, όπως λ.χ. για την επίλυση τυχόν ζητήματος χρηματικής επιβάρυνσης, ειδικά αν οι δαπάνες για την παροχή βοήθειας αναμένονται να είναι ιδιαίτερα κοστοβόρες για την αποδέκτρια αρχή²¹⁵.

2. Οι αιτήσεις για λήψη κατάθεσης

Όπως προαναφέρθηκε, η αιτούσα αρχή έχει την δυνατότητα να αιτηθεί από την αποδέκτρια αρχή να λάβει κατάθεση από φυσικό πρόσωπο που κρίνεται ότι σχετίζεται καίρια με το ζήτημα για το οποίο αιτείται πληροφορίες και βοήθεια. Έτσι, σύμφωνα με το **άρθρο 5 του ΜΜοU ESMA**, σε περίπτωση που η αιτούσα αρχή προτίθεται να συμπεριλάβει στο αίτημά της, τη λήψη κατάθεσης προσώπου, οι αρχές αξιολογούν:

- τυχόν νομικούς περιορισμούς ή τους περιορισμούς και τυχόν τις διαφορές στις διαδικαστικές απαιτήσεις,
- τα δικαιώματα των προσώπων από τα οποία θα ληφθούν οι καταθέσεις, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, τυχόν ζητημάτων της αυτο-ενοχοποίησης,
- τη φύση της συμμετοχής του προσωπικού της αιτούσας αρχής (ως παρατηρητής ή ως ενεργός συμμετέχων),
- το ρόλο του προσωπικού της αποδέκτριας αρχής και της αιτούσας αρχής, κατά τη λήψη της κατάθεσης²¹⁶,
- αν το πρόσωπο, από το οποίο επίκειται να ληφθεί η δήλωση, έχει το δικαίωμα να επικουρείται από πληρεξούσιο δικηγόρο και, σε θετική περίπτωση, το πεδίο παρέμβασης του πληρεξουσίου κατά τη λήψη της κατάθεσης, αλλά και των αρχείων ή της έκθεσης που συντάσσεται σχετικά με την κατάθεση του,
- κατά περίπτωση, αν η κατάθεση αυτή θα πρέπει να ληφθεί σε εθελοντική ή υποχρεωτική βάση, με υπεύθυνη δήλωση ή με ένορκη κατάθεση,
- κατά περίπτωση, αν το πρόσωπο από το οποίο λαμβάνεται η κατάθεση καλείται ως μάρτυρας ή ως ύποπτος,
- αν η δήλωση αυτή θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και σε ποινικές διαδικασίες,
- το παραδεκτό της δήλωσης στη δικαιοδοσία της αιτούσας αρχής,

214. Αν για λόγους που ανάγονται στο αίτημα, δεν είναι δυνατή η χρήση των υποδειγμάτων στα παρατήματα του Μνημονίου, οι αρχές είναι ελεύθερες να συμφωνήσουν σχετικά με τις μορφές που πρέπει να χρησιμοποιούνται (Ibid, **άρθρο 4 παρ.7**).

215. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνεχής βελτίωση της συνεργασίας, οι δύο αρχές παρέχουν συνεχή ενημέρωση μεταξύ τους, σχετικά με τη χρησιμότητα της βοήθειας που έλαβε, την έκβαση της υπόθεσης σε σχέση με τη συνδρομή που ζητήθηκε και τυχόν τα προβλήματα που προέκυψαν, κατά την παροχή αυτής της βοήθειας.

216. Για παράδειγμα, ποιο πρόσωπο θα ενεργεί ως επιθεωρητής, ερευνητής ή αξιωματικός και τις αντίστοιχες αρμοδιότητες που θα ασκούνται από κάθε αρχή.

- την καταγραφή της κατάθεσης και των εφαρμοζόμενων διαδικασιών²¹⁷,
- τις διαδικασίες για την πιστοποίηση ή επιβεβαίωση της δήλωσης από το άτομο που χορηγεί τη δήλωση, μεταξύ των οποίων και αυτών που λαμβάνουν χώρα μετά την δήλωση,
- τη διαδικασία παράδοσης της δήλωσης από την αποδέκτρια αρχή στην αιτούσα αρχή, λαμβάνοντας υπόψη την απαιτούμενη χρονική περίοδο και τη μορφή.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το **άρθρο 5 παρ. 2 του Μνημονίου**, οι αρχές μεριμνούν ώστε να υπάρχουν οι κατάλληλες ρυθμίσεις για το επιχειρησιακό προσωπικό τους, προκειμένου να διεξάγεται αποτελεσματικά η όλη διαδικασία. Συγκεκριμένα, αιτούσα και αποδέκτρια αρχή πρέπει να θεσπίζουν ρυθμίσεις για να μπορεί το προσωπικό τους να συμφωνεί αποτελεσματικά:

- στις ημερομηνίες,
- στις τυχόν πρόσθετες πληροφορίες που μπορεί να είναι απαραίτητες,
- στον κατάλογο των ερωτήσεων που θα ζητηθούν να απαντήσει το πρόσωπο από το οποίο θα λαμβάνεται η κατάθεση,
- στις ρυθμίσεις σχετικά τις συναντήσεις τους²¹⁸ και τέλος,
- στις απαραίτητες συμφωνίες για το γλωσσικό καθεστώς²¹⁹.

3. Οι αιτήσεις για την έναρξη διαδικασίας έρευνας ή επιτόπιας επιθεώρησης

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του ΜΜοU ESMA, η αποδέκτρια αρχή μπορεί να κινηθεί διαδικασία έρευνας ή επιτόπιων ελέγχων για λογαριασμό της αιτούσας αρχής. Σε κάθε τέτοια περίπτωση, η αποδέκτρια αρχή παραμένει αποκλειστικά υπεύθυνη για τα συστήματα εποπτείας και διερεύνησης που θα χρησιμοποιηθούν και για τα μέτρα που θα ληφθούν.

Παρά το γεγονός ότι τον συνολικό έλεγχο τον έχει η αποδέκτρια αρχή, η τελευταία οφείλει να διαβουλευτεί με την αιτούσα αρχή, για να εξασφαλίσουν τον καλύτερο τρόπο έρευνας ή επιθεώρησης και να επιτύχουν το πιο χρήσιμο αποτέλεσμα του αιτήματος. Σε συνέχεια αυτού, παρέχεται η δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές τους να διεξάγουν από κοινού έρευνα ή επιτόπια επιθεώρηση, εφόσον κατόπιν σχετικής διαβούλευσης κρίνουν πως κάτι τέτοιο θα ήταν πιο αποτελεσματικό και για τις δύο. Ωστόσο, σε περίπτωση, που μια αρχή ασκήσει το δικαίωμά της να αρνηθεί να διεξάγει μια κοινή διαδικασία έρευνας ή επιθεώρησης, αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ως άρνηση ή παρακώλυση συνεργασίας²²⁰. Αντίθετα, η αρχή που αρνείται την διεξαγωγή κοινής έρευνας εξακολουθεί να υποχρεούται στην παροχή πλήρους συνεργασίας και συνδρομής προς την άλλη αρχή, ενώ σε κάθε περίπτωση, κρατάει συνεχώς ενήμερη την άλλη αρχή για την πρόοδο της έρευνας ή της επιτόπιας επιθεώρησης και παραδίδει τα πορίσματά της το συντομότερο δυνατόν.

Εάν αιτούσα και αποδέκτρια αρχή αποφασίσουν να διεξάγουν μια κοινή έρευνα ή επιτόπια επιθεώρηση, περαιτέρω συμφωνούν σχετικά και με τις διαδικασίες για την

217. Λ.χ. αν θα είναι συντάσσονται ταυτόχρονα πρακτικά κατά την λήψη αυτής ή μια περιληπτική έκθεση των όσων έλαβαν χώρα, ή αν η έκθεση θα είναι έγγραφη ή ηχογραφημένη.

218. Εξασφαλίζοντας ότι το προσωπικό των αρχών είναι σε θέση να ταξιδεύει για να συναντιούνται και να συζητήσουν το θέμα, πριν από τη λήψη της ένορκης κατάθεσης του, σύμφωνα με το **άρθ.5 του Μνημονίου**.

219. Λ.χ. για τις ρυθμίσεις της γλώσσας επικοινωνίας, ή σύνταξης των εκθέσεων.

220. Κυρίως αυτό αφορά την αποδέκτρια αρχή (Ibid, **αρθ.6, παρ.2, εδ. β**).

διεξαγωγή και την ολοκλήρωση αυτών²²¹, όπως λ.χ. συνεργάζονται στενά μεταξύ τους για τις αρμοδιότητες και τη συμπεριφορά του κοινού ερευνητή ή επιθεωρητή, για την αμοιβαία συνδρομή στις μεταγενέστερες διαδικασίες εκτέλεσης στο βαθμό που αυτό επιτρέπεται από το νόμο, για τις διοικητικές, αστικές ή ποινικές συνέπειες, ή τέλος, κατά περίπτωση, για την προοπτική διευθέτησης του ζητήματος συμβιβαστικά²²².

Κατά τη λήψη απόφασης για το αν θα ξεκινήσει μια κοινή έρευνα ή έλεγχος από κοινού στις εγκαταστάσεις, οι αρχές λαμβάνουν υπόψη:

- κάθε αίτημα για βοήθεια από την αιτούσα αρχή, που κρίνει ότι είναι σκόπιμο να πραγματοποιηθεί από κοινού έρευνα ή επιτόπια επιθεώρηση,
- εάν σε θέμα με διασυνοριακές επιπτώσεις, ακόμα και αν διεξάγουν χωριστά τις δικές τους έρευνες, θα είναι πιο κατάλληλη η συνεργασία από κοινού,
- θέματα που σχετίζονται με διπλό κίνδυνο,
- το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο σε κάθε δικαιοδοσία αυτών, προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι έχουν μια καλή αντίληψη των πραγματικών και νομικών περιορισμών σχετικά με τη συμπεριφορά τους και κάθε διαδικασία που ίσως χρειαστεί να διεξαχθεί,
- τη διαχείριση και την κατεύθυνση της έρευνας ή της επιτόπιας επιθεώρησης,
- τις προοπτικές να διαμορφωθεί μια κοινή έκθεση σχετικά με την διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών,
- την κατανομή των πόρων και τον διορισμό των ερευνητών,
- τον προσδιορισμό των ενεργειών που πρέπει να γίνουν, από κοινού ή μεμονωμένα, από τις αρμόδιες αρχές,
- τη δημιουργία ενός κοινού σχεδίου δράσης και των ωραρίων εργασίας από κάθε αρμόδια αρχή,
- την αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα αποτελέσματα των επιμέρους δράσεων που λαμβάνονται και τέλος,

221. Μάλιστα, οι συνεργαζόμενες αρχές συμμετέχουν σε διαρκή διάλογο για το συντονισμό της διαδικασία συγκέντρωσης πληροφοριών και τις διαπιστώσεις των πραγματικών περιστατικών.

222. Δεδομένου ότι μπορεί να μην είναι δυνατόν να επιλυθούν όλα αυτά τα ζητήματα στο ξεκίνημα της κοινής έρευνας ή της επιτόπιας επιθεώρησης, οι ενδιαφερόμενες αρχές θεωρούν δεδομένη την ύπαρξη ενός επαρκούς θεσμικού πλαισίου που μπορεί να τους βοηθήσει στην έρευνα, όπως αυτό συντίθεται από:

- ο τους ειδικούς νόμους που θα αποτελέσουν το αντικείμενο της έρευνας ή επιτόπια επιθεώρησης,
- ο την εκπόνηση ενός κοινού σχεδίου δράσης (Ποιος, Τι, Πότε, Πού, Γιατί και Πώς), συμπεριλαμβανομένων των ορίων και των αρμοδιοτήτων όσον αφορά την παροχή του τελικού προϊόντος της εργασίας και λαμβάνοντας υπόψη τις αντίστοιχες προτεραιότητες κάθε αρχής,
- ο τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση των τυχόν νομικών περιορισμών ή δεσμεύσεων και τυχόν διαφορές στις διαδικασίες σε σχέση με έρευνες ή ενέργειες επιβολής του νόμου ή οποιαδήποτε άλλη διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων του κάθε πρόσωπο που υπόκειται σε έρευνα,
- ο τον προσδιορισμό και την εκτίμηση των ειδικών νομικών επαγγελματικών προνομίων που μπορεί να έχουν αντίκτυπο στις διαδικασίες έρευνας, καθώς και για τη διαδικασία εκτέλεσης, για παράδειγμα, της αυτο-ενοχοποίησης,
- ο την στρατηγική για το κοινό και τον Τύπο και τέλος,
- ο την χρήση των πληροφοριών που παρέχονται ή ανταλλάσσονται. (άρθρο 6 παρ. 5 του Μνημονίου).

- τα ειδικότερα θέματα που τυχόν ανακύβουν.

4. Περιορισμοί του απορρήτου και επιτρεπόμενες χρήσεις των πληροφοριών

4.1. Γενικά

Όπως είναι αναμενόμενο, το ΜΜοU ESMA θέτει (όπως άλλωστε και το ΜΜοU IOSCO²²³) ένα αυστηρό πλαίσιο για την τήρηση του απορρήτου των πληροφοριών που ανταλλάσσονται. Δεδομένου, μάλιστα, ότι οι εν λόγω πληροφορίες εντάσσονται σε ένα ευρύτερο θεσμικό πλαίσιο, αυτό της κεφαλαιαγοράς, το οποίο δομείται σχεδόν εξολοκλήρου πάνω στις πληροφορίες και την ενημέρωση των συμμετεχόντων²²⁴, είναι απαραίτητη η τήρηση εμπιστευτικότητας ειδικά από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές.

Σύμφωνα με το **άρθρο 7 του ΜΜοU ESMA**, η κάθε αρχή τηρεί εμπιστευτικές οποιεσδήποτε μη δημόσιες πληροφορίες που σχετίζονται με την παροχή των ρυθμίσεων συνεργασίας ή ανταλλαγής πληροφοριών στο πλαίσιο του εν λόγω ΜΜοU, συμπεριλαμβανομένων:

- του αιτήματος για βοήθεια που γίνεται στο πλαίσιο του παρόντος ΜΜοU και το περιεχόμενο της εν λόγω αίτησης,
- του κάθε θέματος που προκύπτει κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της παραγγελίας, ιδίως οι διαβουλεύσεις μεταξύ των αρχών και
- των πληροφοριών που παρέχονται αυτεπάγγελτα από την αρχή όπως και το γεγονός ότι οι εν λόγω πληροφορίες παρέχονται στην ενδιαφερόμενη αρχή.

4.2. Διαδικασία ενημέρωσης

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, η αποδέκτρια αρχή προκειμένου να εκτελέσει το αίτημα της αιτούσας αρχής, θα πρέπει να αποκαλύψει το γεγονός ότι έχει τεθεί το εν λόγω αίτημα ή/και οι πληροφορίες που ζητούνται, τότε η αποδέκτρια αρχή οφείλει να γνωστοποιήσει το γεγονός στην αιτούσα αρχή. Μόνο αφού έχει εμφολοχωρήσει σχετική συζήτηση, αναφορικά με τη φύση και την έκταση των γνωστοποιήσεων που απαιτούνται, με την αιτούσα αρχή και λάβει τη συγκατάθεσή της για την αποκάλυψη, μπορεί η αποδέκτρια αρχή να προχωρήσει περαιτέρω στην προβλεπόμενη διαδικασία. Εάν η αιτούσα αρχή δεν παρέχει τη συγκατάθεσή της για την αποκάλυψη, μπορεί να της δοθεί η δυνατότητα:

- είτε να αποσύρει την αίτησή της,
- είτε να κρατήσει το αίτημά της σε αναμονή μέχρις ότου είναι σε θέση να συναινέσει στην δημοσιοποίηση.

Υποχρέωση ενημέρωσης υφίσταται και στην περίπτωση νομικά εκτελεστού αιτήματος για αποκάλυψη των πληροφοριών που μια αρχή έλαβε από άλλη²²⁵. Κατά συνέπεια, η υποχρεωμένη προς απάντηση στο εν λόγω αίτημα αρχή ενημερώνει σχετικά την άλλη αρχή πριν από τη συμμόρφωση με το αίτημα. Παράλληλα επιδιώκει να εξαιρεθεί η αρχή από την υποχρέωση αποκάλυψης με την τυχόν εφαρμογή των προβλεπόμενων από το εσωτερικό ή ενωσιακό δίκαιο κατάλληλων νομικών απαλλαγών ή προνομίων, σε σχέση

223. Βλ. ανωτέρω, υπό 4, Υποενότητα Β, Ενότητα Δεύτερη.

224. Εξ ου και οι υποχρεώσεις πληροφόρησης, ενημερωτικού δελτίου, η απαγόρευση κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών, ή χειραγώγηση μέσω διάδοσης πληροφοριών, βλ. **Αυγητίδης (2014)**, σελ. 223-383.

225. Κατ' αντιστοιχία με την προβλεπόμενη διαδικασία στην IOSCO, υπό 4, Υποενότητα Β, Ενότητα Δεύτερη της παρούσας.

με στις εν λόγω πληροφορίες που μπορούν να είναι διαθέσιμες, προκειμένου να μην αποκαλυφθούν²²⁶.

4.3. Χρήση πληροφοριών

Η χρήση των πληροφοριών που λαμβάνονται στο πλαίσιο του εν λόγω Μνημονίου, διακρίνεται αναλόγως του εάν οι πληροφορίες αυτές ανταλλάσσονται ή όχι, σύμφωνα με το **άρθρο 7 ΜΜοU ESMA** και τις διατάξεις σχετικής εφαρμοστέα νομοθεσίας της ΕΕ.

Στην περίπτωση που οι πληροφορίες αυτές ανταλλάσσονται, σύμφωνα με τις διατάξεις σχετικής εφαρμοστέα νομοθεσίας της ΕΕ, η αιτούσα αρχή οφείλει να τηρεί τις απαιτήσεις της εν λόγω νομοθεσίας αναφορικά με τους περιορισμούς εμπιστευτικότητας και τις επιτρεπόμενες χρήσεις των εν λόγω πληροφοριών. Εάν, όμως, οι πληροφορίες δεν ανταλλάσσονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, οι αρχές, εντός του πεδίου των αρμοδιοτήτων τους, θα τις χρησιμοποιούν αποκλειστικά και μόνο για τους σκοπούς:

- της διασφάλισης συμμόρφωσης ή επιβολής των Νόμων και Κανονισμών που ορίζονται στην αίτηση,
- της έναρξης, διεξαγωγής ή παροχής βοήθειας σε ποινικές, διοικητικές, αστικές ή πειθαρχικές διαδικασίες που προκύπτουν από την παράβαση των Νόμων και Κανονισμών που ορίζονται στην αίτηση,
- που προβλέπονται στο πεδίο εφαρμογής (**άρθρο 3 του ΜΜοU ESMA**), στο βαθμό που αυτές οι πληροφορίες χορηγούνται από την αιτούσα αρχή.

Περαιτέρω, στην περίπτωση παροχής πληροφοριών αυτεπαγγέλτως από μια αρχή σε άλλη ενδιαφερόμενη (που την αφορούν), οι εν λόγω αρχές θα χρησιμοποιούν τις πληροφορίες αυτές αποκλειστικά και μόνο για τους σκοπούς των ποινικών ή διοικητικών διαδικασιών που απορρέουν από τυχόν παράβαση των Νόμων και Κανονισμών ή για την απαλλαγή από την υποχρέωση να τις αναφέρουν στις δικαστικές αρχές.

Εάν η αιτούσα αρχή προτίθεται να χρησιμοποιήσει ή να αποκαλύψει πληροφορίες που παρέχονται στα πλαίσια του παρόντος ΜΜοU για οποιοδήποτε άλλο σκοπό εκτός από αυτούς που αναφέρονται στο άρθρο 7, πρέπει να λάβει την προηγούμενη συγκατάθεση της αποδέκτριας αρχής που έδωσε τις εν λόγω πληροφορίες. Μόνο κατόπιν σχετικής συναίνεσης της αποδέκτριας αρχής στη χρήση των πληροφοριών για σκοπούς άλλους από εκείνους που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, μπορεί η αιτούσα να προχωρήσει στη χρήση αυτών.

4.4. Παροχή πληροφοριών σε άλλη (τρίτη) αρχή

Στο βαθμό που επιτρέπεται από τους Νόμους και τους Κανονισμούς, η αιτούσα αρχή μπορεί να κοινοποιεί εθελοντικά σε άλλη- τρίτη-αρχή τις πληροφορίες που έλαβε από την αποδέκτρια αρχή²²⁷.

Ωστόσο, πριν από την παροχή των πληροφοριών αυτών, η αιτούσα αρχή πρέπει να λάβει την σχετική έγκριση της αποδέκτριας αρχής προκειμένου να προχωρήσει στην γνωστοποίηση προς την άλλη (τρίτη) αρχή²²⁸. Εάν μια αρχή θέτει περιορισμό στις πληροφορίες που παρέχει, η αρχή που λαμβάνει τις εν λόγω πληροφορίες πρέπει να

226. Επιπλέον, αν μια αρχή αποφασίσει να δημοσιοποιήσει μια διοικητική ή πειθαρχική ποινή, κατά την άσκηση των καθηκόντων της και προτίθεται να γνωστοποιήσει δημόσια ότι η επιτυχής έκβαση της υπόθεσης έχει συντελέστηκε με την ενίσχυση των μηχανισμών διεθνούς συνεργασίας που προβλέπονται στον παρόν ΜΜοU, θα πρέπει να λάβει την έγκριση της έτερης αρχής.

227. Στη βάση της αυτεπάγγελτης συλλογής και ενημέρωσης άλλης ενδιαφερόμενης αρχής, βλ. υπό 4.1, Υποενότητα Α, Ενότητα Τέταρτη, της παρούσης.

228. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες κρίνεται σκόπιμο, η αιτούσα αρχή μπορεί να ζητήσει από την αποδέκτρια αρχή να παράσχει τις πληροφορίες απευθείας στην τρίτη αρχή (**άρθ.7 παρ.6 του ΜΜοU ESMA**).

συμμορφώνεται με τους εν λόγω περιορισμούς στο βαθμό που επιτρέπεται από το νόμο. Σε περίπτωση αμφιβολίας, για το εάν προβλέπεται ότι μεταγενέστερη αποκάλυψη είναι επιτρεπτή, η αιτούσα Αρχή προτάσσει την ασφάλεια έναντι της ταχύτητας και ζητάει καθοδήγηση από την Αρχή που κοινοποίησε τις πληροφορίες σε αυτή.

5. Επίλυση διαφορών και τερματισμός της συνεργασίας

Καταρχήν οι αρχές στο πλαίσιο της αμοιβαιότητας του ΜΜοU ESMA, είναι υποχρεωμένες να συνεργάζονται αρμονικά μεταξύ τους και να επιδιώκουν την επίλυση των διαφορών τους με κάθε πρόσφορο τρόπο.

Στο **άρθρο 11 του ΜΜοU ESMA** προβλέπεται η δυνατότητα επίλυσης των διαφορών που θα ανακύψουν μεταξύ των αρχών, σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συνδρομής που ζητήθηκε ή παρέχεται βάσει της παρούσας ΜΜοU ESMA ή σχετικά με την εφαρμογή των διαδικασιών που προβλέπονται σε αυτό, στο πλαίσιο του μηχανισμού διαμεσολάβησης που είναι διαθέσιμος εντός του πλαισίου της ESMA²²⁹. Το παρόν ΜΜοU συνάπτεται για απεριόριστο χρονικό διάστημα²³⁰. Η αρχή που επιθυμεί να αποχωρήσει από το παρόν ΜΜοU, μπορεί να το πράξει από την άροδο τουλάχιστον τριάντα ημερολογιακών ημερών από την σχετική έγγραφη ειδοποίησή της προς τις άλλες αρχές, αναφορικά με αυτή την επιθυμία της. Οι αιτήσεις για πληροφορίες που κοινοποιούνται πριν από την ημερομηνία της αποχώρησης της αρχής αυτής, θα προχωρούν κανονικά με βάση το ΜΜοU, εκτός εάν η αρχή αυτή ζητήσει την απόσυρση και των αιτημάτων αυτών προς παροχή πληροφοριών ούτως ή άλλως.

Μετά την αποχώρηση μιας αρχής από το ΜΜοU της ESMA, η εν λόγω αρχή θα εξακολουθεί να υποχρεούται και να εφαρμόζει τις συμφωνίες για την προστασία και εμπιστευτικότητα που καθορίζονται στο παρόν ΜΜοU. Η αποχώρησή της δεν έχει καμία επίπτωση στην υποχρέωση της αρχής για συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών στο πλαίσιο των Νόμων και Κανονισμών της Ε.Ε..

229. **Άρθρα 19-20 του Κανονισμού της ESMA.**

230. Σύμφωνα με το **άρθρο 9 του ΜΜοU ESMA**, με τη σύμφωνη γνώμη όλων των αρχών, το ΜΜοU μπορεί να τροποποιηθεί ή συμπληρωθεί. Οι αρχές πρέπει να παρακολουθούν τακτικά και επανεξετάζουν την εφαρμογή του παρόντος ΜΜοU και να πραγματοποιούν διαβουλεύσεις, προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργία του και να επιλύσουν τα πιθανά προβλήματα. Το παρόν ΜΜοU τέθηκε σε ισχύ δύο μήνες μετά την έκδοση των κατευθυντήριων γραμμών της ESMA, σχετικά με τις ρυθμίσεις συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών και μεταξύ των αρμόδιων αρχών και της ESMA (ESMA / 2014/298) και ισχύει όσον αφορά την ESMA και όλες τις αρμόδιες αρχές που έχουν υπογράψει τη ΜΜοU, από την εν λόγω ημερομηνία (άρθρο 14 παρ.1). Μετά την έναρξη ισχύος του, το παρόν ΜΜοU ισχύει ως προς τα πρόσθετα μέρη: α. όσον αφορά την αρμόδια αρχή, από την ημερομηνία κατά την οποία η αρχή αυτή έχει υπογράψει το ΜΜοU και παρέχεται ειδοποίηση του γεγονότος αυτού στην ESMA και β. σε σχέση με μια μη αρμόδια αρχή, κατά την ημερομηνία που καθορίζεται στην Συμφωνία για Προσχώρηση. Οι αρχές συμφωνούν να αντιμετωπίσουν τυχόν αιτήματα για βοήθεια στο πλαίσιο της CESR ΜΜοU, που δεν έχουν λάβει πλήρη απάντηση κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος ΜΜοU, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος ΜΜοU (άρθρο 14 παρ.3).

ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Όπως εξετάστηκε οι δύο θεσμοί, ESMA και IOSCO, αποδεικνύουν ότι η ισχύς βρίσκεται στην συνεργασία. Η συνεργασία καθίσταται απαραίτητη γιατί όσο οι αγορές ενοποιούνται, τόσο πρέπει ενοποιούνται και τα νομοθετικά πλαίσια των κρατών. Η θεωρία για το παγκόσμιο διοικητικό δίκαιο, στο οποίο, σε αντίθεση με το διεθνές, εμπλέκονται κυρίως διεθνείς οργανισμοί, οι οποίοι διαθέτουν όλα τα απαραίτητα συστατικά για την αποτελεσματική διοικητική τους οργάνωση και λειτουργία, βρίσκει πεδίο εφαρμογής στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Το χρηματοπιστωτικό σύστημα δέχτηκε σφοδρό πλήγμα με την διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση, η οποία έδωσε το σήμα ότι η εποπτεία του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος ήταν ανεπαρκής παρά την ύπαρξη εποπτικού πλαισίου, το οποίο αποδείχτηκε πολύ κατώτερο των προσδοκιών.

Κύριο πρόβλημα, μεταξύ άλλων, ήταν το κενό στην συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών. Αναμενόμενος είναι ο συντονισμός όλων των φορέων, σε παγκόσμιο επίπεδο, μέσα από την καθιέρωση κοινά αποδεκτών κανόνων για την διόρθωση αυτής της έλλειψης. Έκτοτε, η συνεργασία των εποπτικών αρχών με το δόγμα της προληπτικής ιατρικής, η καλύτερη θεραπεία είναι η πρόληψη, προσπαθούν μέσω συντονισμένων ενεργειών, συναντήσεων, ανταλλαγής πληροφοριών και καθιέρωσης εναρμονισμένων προτύπων, να καλύψουν το κενό αυτό. Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι παρουσία προβλήματος ή κρίσης σε παγκόσμιο επίπεδο, όπως λ.χ. μια οικονομική κρίση ή ένα τρομοκρατικό χτύπημα, αναδεικνύονται και οι αντίστοιχες ανεπάρκειες του εποπτικού πλαισίου στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, δεν πρέπει να παραβλέπουμε το γεγονός ότι σε πολλές των περιπτώσεων, το εποπτικό πλαίσιο στάθηκε ικανό όχι μόνο να αποτρέψει αλλά και να καταστείλει αντίστοιχα προβλήματα τα οποία προφανώς ποτέ δεν αντιληφθήκαμε.

Το άρθρο 33 του Κανονισμού της ESMA για την διεθνή συνεργασία των εποπτικών αρχών κεφαλαιαγοράς κρίνεται θεμελιώδες αναφορικά με τις διεθνείς σχέσεις της Αρχής, καθώς κατ' ουσίαν ανοίγει τον δρόμο για την περαιτέρω συνεργασία αυτής με άλλους οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της κεφαλαιαγοράς. Η ESMA τόσο ως παρατηρητής, όσο και ως εποπτική αρχή ακολουθεί τα πρότυπα της IOSCO, αλλά βασιζόμενη και στις δικές της αρχές προχωράει στην σχετική ενσωμάτωση. Η ESMA έχει μεγαλύτερη δυνατότητα επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασης τόσο των κανόνων ήπιου δικαίου που παράγει αυτή, όσο και του ενωσιακού δικαίου. Και αυτό διότι η ESMA εντάσσεται ήδη σε ένα οργανωμένο θεσμικό πλαίσιο, αυτό της Ευρωπαϊκής Ένωσης²³¹. Αν και όπως τονίστηκε η ESMA είναι ρυθμιστική αρχή (regulator) με ειδικά εποπτικά καθήκοντα, ωστόσο βάσει του Εσωτερικού Κανονισμού της IOSCO, δεν διαθέτει τις απαραίτητες ρυθμιστικές εξουσίες (δεδομένου ότι κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται στο πρωτογενές ευρωπαϊκό δίκαιο) για να μπορεί να ενταχθεί στους κόλπους της οργάνωσης ως τακτικό μέλος (ordinary member). Κατ' αποτέλεσμα, η ESMA είναι associate member στην IOSCO και ταυτόχρονα μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο της IOSCO²³², με καθεστώς παρατηρητή²³³ (observer).

231. Ήδη η ESMA το καλοκαίρι του 2013 ενέκρινε τριάντα ένα Μνημόνια Συνεργασίας με ρυθμιστικές αρχές εκτός ΕΕ. Το περιεχόμενο των εν λόγω συμφωνιών ακολουθεί τις αρχές της IOSCO για τη διασυνοριακή εποπτική συνεργασία και συμπληρώνει τους όρους και τις προϋποθέσεις του ΜΜοU IOSCO. Αντίστοιχα, με την σειρά τους, οι ευρωπαϊκές εθνικές εποπτικές αρχές κεφαλαιαγοράς θα υπογράψουν, επίσης, διμερή μνημόνια συνεργασίας με τις χώρες που έχουν σχέση με την αγορά τους. Ήδη από τις ετήσιες αναφορές της ESMA και της IOSCO φαίνεται πως η μεταξύ τους συνεργασία είναι σε μεγάλο βαθμό αλληλένδετη με τον σκοπό τους.

232. <https://www.iosco.org/about/?subsection=membership&memid=2>

233. https://www.iosco.org/about/?subsection=display_committee&cmtid=11

Με την σειρά της, η IOSCO είναι ένας οργανισμός που αποτελεί από την μία φόρουμ συζητήσεων για την ανάδειξη προβλημάτων, ενώ από την άλλη παράγει τεχνικά πρότυπα και κυρίως δίνει τις κατευθύνσεις προς τα μέλη της για την ορθή ενσωμάτωση και εφαρμογή αυτών. Δεν είναι εποπτική αρχή²³⁴, σε αντίθεση με την ESMA που είναι και εποπτική αρχή, αλλά φόρουμ συνάντησης εποπτικών αρχών. Απευθύνεται σε επιτροπές κεφαλαιαγοράς, οργανωμένες και μη αγορές, σε χρηματιστήρια, όχι όμως σε κράτη. Σε ένα πρώτο επίπεδο το πρόβλημα εντοπίζεται και συζητείται από πολιτικούς φορείς (G7, 10, 20), τοιουτοτρόπως καλύπτεται με την απαραίτητη νομιμοποίηση, αν και όπως αναφέρθηκε στην πρώτη ενότητα, η δικαιοκρατία που διακατέχει τον οργανισμό, ήτοι μια σειρά από αρχές δημοκρατικές, όπως η διαφάνεια, η λογοδοσία, η ποικιλομορφία των συμμετεχόντων, προσδίδει μια νεωτεριστική νομιμοποίηση. Με την σειρά της, σε ένα επόμενο επίπεδο, η IOSCO εντοπίζει τα προβλήματα από άλλη σκοπιά ή λαμβάνει υπόψη τα αναφερόμενα στις συζητήσεις των G7, 10, 20 και εκδίδει τις σχετικές οδηγίες.

Επιπροσθέτως, ως γνωστόν, η απόδοση των χρηματοπιστωτικών αγορών σε χώρες και περιοχές σε όλο τον κόσμο είναι άρρηκτα συνδεδεμένη. Γεγονός που πρακτικά σημαίνει ότι οι χρηματαγορές δεν μπορούν να απομονωθούν από την απόδοση των άλλων αγορών και ως εκ τούτου, η αξία μιας ορθά οργανωμένης εγχώριας αγοράς περιορίζεται από τους πιθανούς κινδύνους των χαλαρών ρυθμιζόμενων αγορών του εξωτερικού. Επομένως, όλοι έχουν εύλογο ενδιαφέρον, όχι μόνο για μια ορθά οργανωμένη και εποπτευόμενη εγχώρια χρηματοπιστωτική αγορά, αλλά για όλες τις αγορές του κόσμου, στις οποίες εκτίθεται αυτόματα και η εγχώρια αγορά. Αυτό προϋποθέτει ότι πρέπει οι φορείς να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους που απειλούν την σταθερότητα των αγορών.

Η ανταλλαγή πληροφοριών και η παροχή βοήθειας φαίνεται να είναι το μεγαλύτερο ζητούμενο από όλες τις εποπτικές αρχές κεφαλαιαγοράς. Η πληροφορία, ειδικά όταν αυτή είναι άμεση, έγκυρη και έγκαιρη μπορεί να βοηθήσει στην αποτροπή χρήσης του συστήματος τόσο για εγκληματικές ενέργειες, όπως λ.χ. στο «ξέπλυμα» χρήματος, όσο και για χρηματοδότηση εγκλημάτων, όπως λ.χ. της τρομοκρατία. Περαιτέρω μέσα από την συνεργασία λαμβάνονται μέτρα για την καταπολέμηση του ρυθμιστικού arbitrage, το οποίο έχει αποδειχθεί ο σοβαρότερος ίσως κίνδυνος που απειλεί το χρηματοπιστωτικό σύστημα εν γένει. Η ESMA, σε αρκετά σημεία, διαθέτει πιο κατάλληλους εξοπλισμούς σε σύγκριση με την IOSCO για την εφαρμογή των κανόνων και πρέπει να αποτελεί υπόδειγμα για την καθιέρωση ανάλογων θεσμικών διαδικασιών²³⁵. Εξάλλου, η συνεργασία IOSCO και ESMA αποτελεί ιδανική αφορμή για την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των δύο θεσμών, καθώς πολλά μέλη της IOSCO είναι ταυτόχρονα και μέλη της ESMA (λ.χ. η Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς).

Η ρύθμιση των διεθνών και διασυνδεδεμένων χρηματοπιστωτικών αγορών από εθνική προοπτική είναι μια ουτοπία. Ωστόσο, παρά το δύσκολο σημείο εκκίνησης, η κοινότητα των διεθνών ρυθμιστικών αρχών κινητών αξιών θα πρέπει να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό μια κοινή ρύθμιση των διεθνών χρηματοοικονομικών αγορών. Σημαντικά συστατικά για την επίτευξη αυτής της συνεργασίας είναι να ενεργούν οι φορείς έγκαιρα και οι κυβερνήσεις των κρατών να ακολουθούν, εξίσου έγκαιρα, λαμβάνοντας αποφάσεις σχετικά με τη ρύθμιση των χρηματοπιστωτικών αγορών. Εξάλλου, είναι σημαντικό να προωθούνται οι διεθνείς πολιτικές συζητήσεις σχετικά με τις μελλοντικές ρυθμίσεις των χρηματοπιστωτικών αγορών και τις πιθανές λύσεις σε αναφερόμενα προβλήματα, γιατί μόνο όταν μια ρύθμιση τίθεται σε λειτουργία και τηρείται ομοιόμορφα και ευλαβικά από όλους τους φορείς, τότε

234 Cauwenberge, A. σε συλλογικό τόμο Wymeersch, Ed., Hopt, K.J. and G. Ferrarini (2012, editors), σελ. 421, 13.97

235. Ibid, σελ. 408, 13.59

διαμορφώνεται ένα μοντέλο ισοδυναμίας, αμοιβαίας αναγνώρισης και συνεργασίας μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών. Μοντέλο ισχυρό που ανταποκρίνεται στους κινδύνους που βάλλουν το χρηματοπιστωτικό σύστημα ανά περιόδους.

Η προσπάθεια, λοιπόν, θωράκισης του χρηματοπιστωτικού συστήματος και ανάκαμψης της διεθνούς οικονομίας, απαιτεί ένα εναρμονισμένο κανονιστικό πλαίσιο. Απαιτήση που, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ήδη υλοποιήθηκε με την θέση σε ισχύ της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ένωσης και αναμένεται, μέχρι το 2019, να θεσπιστεί κατ' αντιστοιχία και στο διάυλο των κεφαλαιαγορών με την Ευρωπαϊκή Ένωση Κεφαλαιαγορών²³⁶. Παρά τις δυσκολίες υλοποίησης ενός τέτοιου φιλόδοξου εγχειρήματος²³⁷, δεν πρέπει να παραβλέπεται η δυναμική της ήδη υπάρχουσας εμπειρίας σε επίπεδο συνεργασίας των αρχών κεφαλαιαγοράς, όπως αναλύθηκε στην παρούσα, αλλά και της θέσπισης της τραπεζικής ένωσης. Η ενισχυμένη συνεργασία, κατ' αποτέλεσμα, είναι μια εκ των απαντήσεων στα αιτήματα ρυθμιστικής παρέμβασης στον τομέα της κεφαλαιαγοράς που ήδη με σταθερά βήματα υλοποιείται σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Χαρακτηριστική, μάλιστα, της αναγκαιότητας της συνεργασίας των εποπτικών αρχών κεφαλαιαγοράς είναι και η σχετική δήλωση του Γενικού Γραμματέα της IOSCO David Wright: *“Globalization requires us to act in consistent ways. If we don't do that, we have fragmentation, we have regulatory arbitrage and in the worst cases a race to the bottom. We have just agreed . . . to look much more deeply at how we can coordinate our regulatory efforts on a global level.”*

236. Βλ. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4433_el.htm

237. Καθώς απουσιάζει σημαντικά η ομοιομορφία στο φορολογικό και πτωχευτικό δίκαιο των κρατών-μελών της ΕΕ.

ΠΗΓΕΣ

A. Πρωτογενείς πηγές

1. Διεθνές Δίκαιο

Multilateral Memorandum of Understanding Concerning Consultation and Cooperation and the Exchange of Information (MMoU), OICV-IOSCO, May 2002 [version revised May 2012]

Objectives and Principles of Securities Regulation, OICV-IOSCO, June 2010

2. Ευρωπαϊκό Δίκαιο

Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ενοποιημένη απόδοση, ΕΕ C 326, 26.10.2012)

Συνθήκη για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ((Ενοποιημένη απόδοση, ΕΕ C 326, 26.10.2012)

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1092/2010 σχετικά με τη μακροπροληπτική επίβλεψη του χρηματοοικονομικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη σύσταση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου

Κανονισμός (ΕΕ) υπ' αριθ. 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/77/ΕΚ της Επιτροπής

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1096/2010 για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα όσον αφορά τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου

Multilateral Memorandum of Understanding on Cooperation Arrangements and Exchange of Information, ESMA/2014/608

Memorandum of Understanding on Cooperation Between the Financial Supervisory Authorities, Central Banks and Finance Ministries of the European Union on Cross-Border Financial Stability, ECFIN/CEFCPE (2008)REP/53106 REV REV, 1 June 2008, Brussels

B. Δευτερογενείς πηγές

1. Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία - αρθρογραφία

Αυγητίδης, Δ. (2014): Δίκαιο της Κεφαλαιαγοράς, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα

Αυλωνίτης Ξ. και Β. Παπαοικονόμου (2011): Η Αρχή Κινητών Αξιών & Αγορών, *Χρηματοπιστωτικό Δίκαιο*, τεύχος 1, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, σελ. 49-55

Βούλγαρης, Ι. Χ., (2008): Σύντομη συγκριτική επισκόπηση του καθεστώτος που διέπει στα διάφορα δίκαια τις αξίες (απούλοποιημένες) και τα αξιόγραφα, που κατέχονται από τρίτα πρόσωπα (ενδιάμεσους), στο συλλογικό τόμο: Η διασυνοριακή λειτουργία της κεφαλαιαγοράς στην εποχή της παγκοσμιοποίησης και του διαδικτύου: η διεθνής κυκλοφορία απούλοποιημένων τίτλων (Αξιών) και η νομική ρύθμιση που την διέπει, *Πρακτικά Ημερίδας του Ιδρύματος Διεθνών Νομικών Μελετών Καθηγητού Ηλία Κρίστη και Δρ. Α. Σαμαρά-Κρίστη*, του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, σε συνεργασία με το UNIDROIT, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή

Γκόρτσος, Χρ. Βλ., (2014a): *Εισαγωγή Στο Δίκαιο Της Οικονομικής & Νομισματικής Ένωσης (ONE)*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα

Γκόρτσος, Χρ. Βλ., (2014b): *Εισαγωγή στο Δίκαιο*, Πανεπιστημιακές Παραδόσεις

Γκόρτσος, Χρ. Βλ. (2011): *Εισαγωγή στο διεθνές χρηματοπιστωτικό δίκαιο*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα

Γκόρτσος, Χρ. Βλ. (2009): Το μέτρο της αναγκαίας αναπροσαρμογής του δημοσίου χρηματοπιστωτικού δικαίου ως συνέπεια της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής κρίσης, *Χρηματοπιστωτικό Δίκαιο*, τεύχος 2, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, σελ. 215-223

Γκόρτσος, Χρ. Βλ., Σταϊκούρας Π. και Χ.Κ. Λιβαδά (2009): *Στοιχεία Ελληνικού Δικαίου της Κεφαλαιαγοράς*, Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο

Γκόρτσος Χρ. Βλ. (2008): Η προοπτική της θεσμοθέτησης υπερεθνικών εποπτικών αρχών του χρηματοπιστωτικού συστήματος στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, στο συλλογικό τόμο: *Ενιαία εποπτεία του χρηματοπιστωτικού τομέα – Τιτλοποίηση απαιτήσεων*, Πρακτικά 1^{ου} Ετησίου Συνεδρίου της Ελληνικής Εταιρείας Τραπεζικού Δικαίου και Δικαίου Κεφαλαιαγοράς, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα

Δελής, Κ. (1996): *Αγορές χρήματος και κεφαλαίου - Μέθοδοι Αναλύσεως*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή

Δημητρόπουλος Γ.Α. (2009): *Παγκόσμιο Διοικητικό Δίκαιο και Παγκόσμια Δικαιοσύνη: ο ρόλος της δικαιοκρατικής αρχής στην παγκόσμια έννομη τάξη*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη

Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, (2009 – 2014), Ετήσιες Εκθέσεις

Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, Ελληνική Ένωση Τραπεζών (2009): Δικαιοσύνη, Εποπτικές Αρχές και Εποπτευόμενοι Φορείς στο νέο Ευρωπαϊκό Χρηματοπιστωτικό Περιβάλλον, *Πρακτικά 5^{ου} Τριήμερου Συνεδρίου*, Εκδόσεις Ευρασία

Ελληνική Εταιρεία Τραπεζικού Δικαίου και Δικαίου της Κεφαλαιαγοράς (2009): Το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο της ενιαίας Ευρωπαϊκής Κεφαλαιαγοράς, *Πρακτικά 2^{ου} Ετήσιου Συνεδρίου*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα

Μαλινδρέτου, Β. Π. (1999): *Χρηματοοικονομική Ανάλυση-Χρηματιστήριο*, Εκδόσεις Παπαζήση

Μαλινδρέτου, Β. Π. και Μαλινδρέτος Π. (2000): *Χρηματιστήριο*, Εκδόσεις Παπαζήση

Ρόκας Ι. (2011): *Εταιρίες: Εισαγωγή στο δίκαιο των εταιριών του εμπορικού δικαίου*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα

Ρόκας Ι., Ταρνανίδου Χ., Ματθαίου Ε. (2010): *Η Κεφαλαιαγορά*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα

Τουντόπουλος Β. Α. (2015): *Δίκαιο Κεφαλαιαγοράς*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη

Τουντόπουλος Β. Α. (2008): *Εισαγωγή ναυτιλιακών επιχειρήσεων στο Χρηματιστήριο Αθηνών (ΧΑ)*, Εισήγηση εις «Ναυτιλία και Χρηματιστήριο», Χίος 9 – 10 Μαΐου 2008, σελ. 1 – 14

Giddy, I.H. (1986): *Παγκόσμιες Χρηματοπιστωτικές Αγορές*, Εκδόσεις Παπαζήση

Gilpin, R. (2003): *Παγκόσμια πολιτική οικονομία - Η διεθνής οικονομική τάξη*, Εκδόσεις Ποιότητα, Princeton University Press, Βιβλιοθήκη Πολιτικής Οικονομίας των διεθνών σχέσεων

Istvan Magas (2012): *Μαθήματα της κρίσης: Αλλάζοντας την μακροοικονομία και τα ήθη*. Μετάφραση Αγγελική Νεβερχιλίσιου, Delkelet Europa-South-East Europe International Relations Quarterly, Τόμος 3 No.3, σελ. 20

Mcaleese, D. (2005): *Οικονομική για επιχειρησιακές σπουδές: Ανταγωνισμός, Μακροσταθερότητα και Παγκοσμιοποίηση*, Τυπωθήτω - Γιώργος Δαρδάνος, Αθήνα

2. Ξενόγλωσση βιβλιογραφία - αρθρογραφία

C

Cassese, S. (2012): *Global Administrative Law: The Casebook*, Institute for International Law and Justice, Third Edition

Cassese, S. (2005): *Global Administrative Law: An Introduction*, N.Y.U. Journal of International Law and Politics 37

E

European Securities and Markets Authority - ESMA (2015): Work Programme

European Securities Market Authority – ESMA (2013): Annual Report, διαθέσιμη στην: <https://www.esma.europa.eu/content/ESMA-Annual-Report-2013>

European Securities Market Authority – ESMA (2012): Annual Report for 2012

European Securities Market Authority – ESMA (2011a): Annual Report for 2011

European Securities Market Authority – ESMA (2011b): Annual Activity Report 2011

European Securities Market Authority – ESMA (2011c): ESMA 2011/MB/6931/05/2011

G

Gortsos, Ch.V. (2015): *The Single Supervisory Mechanism (SSM): the first pillar of the European Banking Union*, Nomiki Bibliothiki, Athens

Gortsos, Ch.V. (2014): *The new EU Directive (2014/49/EU) on deposit guarantee schemes: an element of the European Banking Union*, Nomiki Bibliothiki, Athens

Gortsos, Ch.V. (2013): *The ‘single supervisory mechanism’: A major building block towards a European Banking Union (The full Europeanisation of the ‘bank safety net’)*, ECEFIL Working Papers, No. 8, June 2013-updated, available at: http://www.ecefil.eu/UplFiles/wps/WORKING%20PAPER%20SERIES%202013_8.pdf

Gortsos, Ch.V (2012): Greek Responses to the Sovereign Debt Crisis, in Stephanou, C.A. and C.V. Gortsos: *Containing the Sovereign Crisis: European and Greek Responses*, ECEFIL Working Papers, No. 4, available at: http://www.ecefil.eu/UplFiles/wps/WORKING%20PAPER%20SERIES%202012_4.pdf, pp. 45-72

Gortsos, Ch.V. (2011): *The European Banking Authority within the European System of Financial Supervision*, ECEFIL Working Papers, No. 1, August, available at: http://www.ecefil.eu/UplFiles/wps/WORKING%20PAPER%20SERIES%202011_1.pdf

I

International Organization of Securities Commissions - IOSCO (2013), Annual Report, Madrid

International Organization of Securities Commissions - IOSCO (2012), Annual Report, Madrid

International Organization of Securities Commissions - IOSCO (2011a), Annual Report, Madrid

International Organization of Securities Commissions - IOSCO (2011b): "*Mitigating Systemic Risk A Role for Securities Regulators - Discussion Paper*", Madrid

International Organization of Securities Commissions - IOSCO (2010a): Annual Report, Madrid

International Organization of Securities Commissions - IOSCO (2010b): *Resolution on IOSCO's Mission, Goals and Priorities*

International Organization of Securities Commissions - IOSCO (2010c), *Resolution of the Presidents Committee on Amendment to IOSCO's By-Laws to reflect change in structure*, Madrid

International Organization of Securities Commissions - IOSCO (2010d): *Objectives and Principles of Securities Regulation International Organization of Securities Commissions*, Madrid

International Organization of Securities Commissions - IOSCO (2005): *Consultation Policy And Procedure, Executive Committee Of The International Organization Of Securities Commissions*, Madrid

International Organization of Securities Commissions - IOSCO (1986): *A Resolution Concerning Mutual Assistance ("Rio Declaration")*, Montreal.

K

Kingsbury B., Krisch N., & S.B. Richard (2005): *The Emergence Of Global Administrative Law*, Institute for International Law and Justice, Working Paper 2004/1 (Global Administrative Law Securities) available at: <http://law.duke.edu/journals/lcp>.

L

Lastra, R.M. (2006): *Legal foundations of international monetary stability*, Oxford University Press, Oxford-New York

M

Marcacci, A. (2013): "*The EU and IOSCO: An Ever Closer Cooperation?*", Law 2013/02, Department of Law, European Regulatory Private Law Project (ERC-ERPL-04), European Research Council (ERC) Grant

Marcacci, A. (2012): "*IOSCO: The World Standard Setter for Globalized Financial Markets*" 12 *Richmond Journal of Global Law and Business*

F

Ferran, E. (2012): Understanding the New Institutional Architecture of EU Financial Market Supervision, in Wymeersch, Ed., Hopt, K.J. and G. Ferrarini (editors): *Financial Regulation and Supervision - A Post-Crisis Analysis*, Oxford University Press, Oxford, Chapter 5, pp. 111-158

Ferran, E. (2004): *Building an EU Securities Market*, Cambridge University Press, Cambridge

V

Veil, R. (2013): *European Capital Markets Law* (translated from German by Rebecca Ahmling) Hart Publishing, Oxford and Portland, Oregon

W

Wright, D. (2014): *The Multiple Objectives of Financial Regulation*, διαθέσιμο στην: www.media.johnwiley.com.au

Wymeersch, Ed., Hopt, K.J. and G. Ferrarini (2012, editors): *Financial Regulation and Supervision - A Post-Crisis Analysis*, Oxford University Press, Oxford

Γ. Ηλεκτρονικές διευθύνσεις στο διαδίκτυο

Διεθνής Οργάνωση Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς: (www.iosco.org)

Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (www.esma.europa.eu)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (http://ec.europa.eu/enterprise/policies/finance/risk-capital/going-public/step-by-step-guide/9-eu-legislation_el.htm)

Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (<http://www.hcmc.gr/pages/index.asp>)

Ευρωπαϊκή Ένωση (www.europa.eu)

Ευρωπαϊκό Κέντρο Οικονομικού και Χρηματοοικονομικού Δικαίου (<http://www.ecefil.eu>)

Ελληνική Ένωση Τραπεζών (<http://www.hba.gr>)

Ελληνικά Χρηματιστήρια (<http://www.helex.gr/el/>)

Bourse de Paris (<http://www.boursedeparis.fr/>)

European Banking Authority <http://www.eba.europa.eu/>

European Insurance and Occupational Pensions Authority (<https://eiopa.europa.eu/>)

Forbes (<http://www.forbes.com/>)

Institute for International Law and Justice New York University School of Law, Website of the Global Administrative Law Project : (<http://iilj.org/GAL/>)

London Stock Exchange (<http://www.londonstockexchange.com/home/homepage.htm>)

New York Stock Exchange (<https://nyse.nyx.com/>)

The Wall Street Journal (<http://online.wsj.com/europe>)

World Stock Exchange (<http://www.world-stock-exchanges.net/europe.html>)